

C N T I N U U M

KWARTALBLAD VAN DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT

3

2E JAARGANG NUMMER 3 • OKTOBER 1998

Universiteit Maastricht

PROFIEL VAN DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT

PROFIEL VAN DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT

De Universiteit Maastricht staat voor:

- vernieuwing in het onderwijs;
- een streven naar kwaliteit van onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening, die zich kan meten naar internationale maatstaven;
- een internationaal georiënteerde universiteit, niet alleen door kwaliteit van onderwijs en onderzoek, maar ook door de inhoud van de programma's en de aard van het academische en sociale leven;
- een economische, sociale en culturele motor voor de (eu)regio

ONDERZOEK

Tachtig procent van alle onderzoek is in een onderzoeksinstituut of -school ondergebracht. Op sommige gebieden wordt de kwaliteit van het onderzoek tot de nationale top gerekend.

INTERNATIONALISERING

Internationalisering is de voorbije jaren een steeds grotere rol gaan spelen bij de profilering van de universiteit. De ligging van Maastricht op het kruispunt van drie taalgebieden en vier culturen biedt goede kansen om een internationaal geprofileerde universiteit te worden. Medio 1995 legde de universiteit in de 'Nota Internationalisering' vast zich te willen ontwikkelen tot een tweetalige (Nederlands-Engelse) universiteit. Enkele opleidingen zijn al geheel Engelstalig en bereiden studenten bij uitstek voor op een internationale carrière. Er worden ongeveer driehonderd blokken in het Engels aangeboden, waarvan tweehonderd bij de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde.

PERSONEELSBESTAND

Op 25 maart 1998 waren 2571 personeelsleden in dienst, die samen 1993 volledige arbeidsplaatsen bezetten.

COLLEGE VAN BESTUUR

voorzitter: dr. K.L.L.M. Ditrich
rector magnificus: prof.dr. A.C. Nieuwenhuijzen Kruseman
drs. R. Knegt

RAAD VAN TOEZICHT

Voorzitter: dr. J. Kremers
Leden: mr. P. A.F.W. Elverding, mw. dr. R. Klop, prof.dr. J.L.Th.J. van den Berg, mw. ir. J.A.J. Kromhout

FACULTEITEN

- Algemene Wetenschappen - decaan prof.dr.ir. K.L. Boon
 - Psychologie - decaan prof. dr. G.J. Kok
 - Cultuurwetenschappen - decaan prof. dr.ir. W.E. Bijker
 - Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde - decaan prof.dr. F.C. Palm
 - Geneeskunde - decaan prof.dr. F.I.M. Bonke
 - Gezondheidswetenschappen - decaan prof.dr. J.A.M. Maarse
 - Rechtsgeleerdheid - decaan prof.mr. G.P.M.F. Mols
- De faculteiten herbergen dertien opleidingen, in veel gevallen met meerdere afstudeerrichtingen. Zie pag. 52

INSCHRIJVINGEN (STAND OP 24 SEPTEMBER 1998)

De Universiteit Maastricht nadert de grens van 10.000 studenten. Bij de tussentijdse telling op 24 september leek de mijlpaal zelfs met enkele honderden inschrijvingen te zijn overschreden, ware het niet dat 538 studenten dubbel staan ingeschreven, 9 studenten driedubbel en één student zelfs vierdubbel. Bij de 7447 definitieve inschrijvingen hadden zich tot die dag 2995 inschrijvingen van eerstejaars gevoegd.

De 10.442 inschrijvingen zijn als volgt verdeeld:

	ouderejaars	eerstejaars	totaal
Geneeskunde	1070	204	1274
Gezondheidswetenschappen	1675	646	2321
Rechten	1243	431	1674
Economie	1238	434	1672
Milieugezondheidskunde	74	17	91
Cultuurwetenschappen	321	121	442
Kennistechnologie	48	27	75
Econometrie	61	37	98
Fiscaal Recht	192	58	250
Int. Bedrijfskunde	954	562	1516
Psychologie	389	280	669
European Law School	170	158	328
Fiscale Economie	86	37	123
TOTAAL	7447	2995	10442

BEDRIJVENCONTACTPUNT

De UM wil haar contacten met het bedrijfsleven versterken en heeft daarom een contactpunt ingesteld, waar bedrijven uit de regio informatie over de Universiteit kunnen inwinnen. Deze helpdesk is bereikbaar op telefoonnummer 043-3882085, of per fax 043-3258084 en via email: I.Kuppen@voorlichting.unimaas.nl.

CONTINUUM

CONTINUUM wordt uitgegeven door de Universiteit Maastricht om afgestudeerden en andere belangstellenden op de hoogte te houden van haar onderwijs, onderzoek en andere activiteiten.

Verschijnt vier keer per jaar.

Het blad wordt toegezonden aan afgestudeerden, medewerkers en relaties van de universiteit Maastricht alsmede aan begunstigers van het Universiteitsfonds/SWOL

Tweede jaargang, nummer 3
oktober 1998

Redactie-adres

Postbus 616
6200 MD Maastricht
tel. 043-3883580 of 043-3883510
e-mail adres: Continuum@bjz.unimaas.nl

Redactieraad

Ton Brouns, dr. José van Dijck,
prof. Cees Flinterman, dr. Piet Keizer,
drs. Silvia Kramer, dr. Gerard Majoor
(voorzitter), prof. Frans Nijhuis,
mr. Maurice Olivers, dr. Jos Uiterwijk,
drs. Rob de Vries, prof. Ger van der Vusse

Hoofdredacteur

Jacques Herraets

Bureauredactie

Catelijne Coopmans
Danielle Arets

Art direction en opmaak

Geert Setola, Oirsbeek

Fotografie

Franco Gori, Jean-Pierre Jans,
Chris Keulen, Philip Driessen

Drukwerk

Drukkerij Huntjens. Stein

Aan dit nummer werkten mee:

Eugene Baak, Ad van Iterson,
André Lammerse

Oplage 16.500

Abonnementen f 20 per jaar

Losse nummers f 4,75 excl. verzendkosten

CONTINUUM op Internet

U kunt CONTINUUM ook lezen
via onze eigen homepage:
www.unimaas.nl/~continuum

C O N T I N U

U M

KWARTALBLAD VAN DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT

DE LICHTING 1982

De enquête

Wat is er terecht gekomen van de eerste lichting rechtenstudenten? Wat doen ze nu, zijn ze tevreden over de bagage die ze hebben meegekregen?

Pagina 6

De portretten

De Braun-marketeer,
de ambtenaar,
de advocate,
de griffier,
de kerkdirecteur
en zijn besturende moeder:
zes juristen geportretteerd.

Pagina 10

Het interview

Zeven afgestudeerden treffen elkaar op een etentje in ijssalon Milano. Tussen de varkenshaasjes en de risotto herinneringen aan een bestaan als proefkonijn.

Pagina 8

De eerste docent

Job Cohen, kwartiermaker van de juridische faculteit, haalt herinneringen op aan het eerste uur.

Pagina 22

De tweede docent

Karl Dittrich kwam in het kielzog van Cohen naar Maastricht. De man die eigenlijk alleen maar voorzitter van MVV wilde worden, is nu voorzitter van de universiteit.

Pagina 26

De waarde van een diploma

ROA-medewerker Maarten Wolbers onderzocht in zijn proefschrift de ontwikkeling van de waarde van diploma's.

Pagina 32

De headhunters

Grote bedrijven stropen de universiteiten af op jacht naar het grote wild: de talenten van het volgende millennium. Wie het eerst komt, het eerst maalt.

Pagina 36

3

2E JAARGANG NUMMER 3 • OKTOBER 1998

UM heeft tienduizend studenten en tienduizend afgestudeerden

De Universiteit Maastricht heeft vorige maand vrijwel tegelijkertijd de tienduizendste student binnengehaald en de tienduizendste afgestudeerde uitgewuifd. Dat betekent dus dat er momenteel evenveel studenten een studie volgen als er in de voorgaande 22 jaar zijn afgestudeerd.

De tienduizendste inschrijving kon worden geboekt dankzij de komst van ruim drieduizend nieuwe studenten. Dat is een stijging van twaalf procent (op 24 september waren er 3025 eerstejaars tegenover 2701 op dezelfde dag in 1997). Wie de tienduizendste inschrijver is en wie de tienduizendste afstudeerder wordt op 17 oktober tijdens de alumnidag bekendgemaakt. Vorig studiejaar werd in januari de 9000ste student verwelkomd.

Praktisch alle studierichtingen delen in de nog steeds stijgende populariteit van de UM. De grootste uitschieter is Internationale Bedrijfskunde met 568 nieuwe studenten, precies 200 meer dan vorig jaar. Ook de andere richtingen binnen de faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde stegen ten opzichte van vorig jaar: economie met 36, econometrics (voorheen econometrie) met 15 en fiscale economie met 10 studenten. In totaal telt de FdEWB nu 1085 eerstejaars.

Omdat de faculteit bang was dat een te snelle groei de kwaliteit van het onderwijs zou schaden en omdat zij vermoedde dat toch niet alle nieuwe studenten even gemotiveerd zouden zijn, heeft zij eerder dit jaar alle aankomende studenten een zelftest gestuurd om onbezonnen inschrijvers te waarschuwen voor de moeilijkheidsgraad van de studie. De actie lijkt weinig effect te hebben gehad. Het verschil tussen de vooraanmeldingen en de definitieve inschrijvingen was dit jaar even groot als vorig jaar.

Duitse studenten hebben een groot aandeel in de groei van de economische faculteit. Van de eerstejaars is 29% (314 van de 1085) uit Duitsland afkomstig. Om verschillende redenen is Maastricht voor hen gunstig: ze willen liever niet naar een overvolle faculteit in eigen land, ze kunnen in Maastricht engelstalig onderwijs volgen en ze krijgen het hoge Nederlandse collegegeld in eigen land terugbetaald op grond van een overeenkomst tussen Nederland, Vlaanderen en verschillende Bundesländer.

Vooraf door toedoen van de 339 Duitse en 115 Belgische eerstejaars (over alle faculteiten gerekend) komt het aantal buitenlandse eerstejaars op 548, dat wil zeggen ruim achttien procent van de totale lichting, waarin 44 landen zijn vertegenwoordigd.

Een andere uitschieter is de jonge faculteit Psychologie, die van 204 naar 283 eerstejaars is gestegen. De faculteit der Gezondheidswetenschappen, die enkele jaren geleden de toekomst somber inzag, blijft slechts elf inschrijvingen achter bij het onverwacht hoge aantal van vorig jaar. Ook de juristen blijven bijna op hetzelfde hoge niveau met 433 eerstejaars, 5 minder dan vorig jaar. De European Law School doet ook een kleine stap terug van 163 naar 159. De fiscaal-juristen krijgen de zwaarste klap: zij vallen terug van 82 naar 58 inschrijvingen.

Cultuurwetenschappen en Kennistechnologie stijgen licht. Er zijn tot nu toe 121 nieuwelingen (vier meer dan vorig jaar) aan een CWS-studie begonnen en 28 aan Kennistechnologie (twee meer dan vorig jaar).

Overigens zijn de genoemde cijfers niet de definitieve inschrijvingscijfers. Die worden pas op 1 december vastgesteld, omdat tot die datum nog mondjesmaat nieuwe inschrijvingen binnenkomen. ■

Euregionale samenwerking in de 'lerende regio'

De Universiteit Maastricht wil nauwer samenwerken met bedrijven en andere instanties in haar omgeving die kennis ontwikkelen of nodig hebben. Door de krachten te bundelen zouden de universiteiten van Aken, Luik, Maastricht en Diepenbeek, bedrijven als DSM en Océ en de lagere overheden de economische functie van de regio kunnen versterken.

Daarvoor pleitte de voorzitter van het College van Bestuur, dr. K. Dittrich, bij de opening van het academisch jaar. Door de lankmoedige houding van de nationale overheid is het tijd geworden om serieus naar nieuwe partners uit te kijken, zei hij. "Weliswaar wordt er lippendienst bewezen aan het belang van kennis voor de Nederlandse samenleving, maar als het gaat om de vertaling daarvan in financiën, geeft de overheid voor de sector Hoger Onderwijs niet thuis." De UM ondervindt dat volgens haar voorzitter aan den

Gastspreker drs. R. Meijerink, voorzitter van de VSNU, tijdens de opening van het academisch jaar foto Chris Keulen

lijve. Zij is nog steeds de snelst groeiende universiteit van het land, maar wordt voor de grote studenteninstroom niet financieel beloond. Dat levert problemen op: de werkdruk is toegenomen, de huisvestingslasten drukken te zwaar op de begroting en voorzieningen als bibliotheken en PC-ruimten raken overbevolkt.

De universiteit kan haar energie beter besteden door te investeren in contacten met de (Eu)regio, meent Dittrich. De 'lerende regio' die op deze manier kan ontstaan, dient een dubbel doel. Niet alleen worden instituten zoals de UM minder afhankelijk van de nationale overheid, ook de omgeving profiteert van een meer vraaggerichte universiteit. Op dit moment bestaan vooral op het gebied van medische technologie en informatie- en communicatietechnologie mogelijkheden voor Euregionale samenwerking. Verder zouden er een aantal leerprogramma's voor het bedrijfsleven ontwikkeld kunnen worden. Dergelijke plannen betekenen volgens Dittrich niet dat Maastricht een 'regionale universiteit' wordt; de UM wil zich nog steeds ontwikkelen tot een instituut van internationale allure. Het betoog van Dittrich paste bij de algemene teneur aan alle

Nederlandse universiteiten om van een exclusieve verbintenis met de nationale overheid af te stappen. In dezelfde geest sprak ook gastspreker en voorzitter van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten drs. R. Meijerink. "Strategische allianties met bedrijven, topinstituten en -onderzoeksscholen, buitenlandse studenten, postdoctorale opleidingen, sponsoring en contractonderzoek, zij zullen steeds meer onderdeel vormen van het academisch handelen," aldus Meijerink.

Overigens is het volgens hem nog maar de vraag of een driekoppig College van Bestuur het meest geschikt is om dergelijke ontwikkelingen te leiden. Beslissingen op het hoogste niveau kunnen in de toekomst wellicht beter door één persoon genomen worden. Meijerink pleitte voor de geleidelijke invoering van een "presidentieel model, waarbij de huidige functies van voorzitter en rector ineen vloeien". Dittrich reageerde met een kwinkslag. Doelend op de religieuze afbeeldingen in de aula (de voormalige kapel van het Jezulietenklooster) merkte hij op dat de entourage reminiscenties opriep aan een andere drie-eenheid, die als zodanig toch erg goed functioneerde. Voor dat soort opmerkingen zal binnenkort geen gelegenheid meer bestaan, de aula gaat immers verhuizen naar het voormalige rechtbankgebouw op de Minderbroedersberg. ■

Maastricht en Twente favoriet in Elsevier/NIPO-onderzoek

Studenten aan de Universiteit Maastricht en de Universiteit Twente zijn het meest tevreden over hun opleiding. Dat blijkt uit Het Elsevier/NIPO-onderzoek 1998 naar de kwaliteit van het hoger onderwijs in Nederland. Maastricht verscheen op vier ranglijsten bovenaan, bij de studies bedrijfskunde, economie, geneeskunde en psychologie. Elsevier vroeg dit keer ook de hoogleraren om een oordeel. Bij hen werd de UM vierde, achter Utrecht, Leiden en Groningen.

Zevenduizend studenten hebben ieder meer dan vijftig vragen beantwoord over de kwaliteit van de twintig populairste studies. Niet alleen de inhoud van de opleiding en het onderwijs moest worden beoordeeld, ook de faciliteiten, docenten, toetsing en organisatie & communicatie. Belangrijke criteria voor de studenten bleken het verwerven van onderzoeksvaardigheid, een wetenschappelijke houding en mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid. De hoge cijfers van Maastricht zijn volgens Elsevier grotendeels te danken aan de waardering voor de onderwijsmethode van het 'probleemgestuurd' studeren, de kleinschaligheid en de aandacht voor het individu.

Van alle Nederlandse hoogleraren verleende ruim een kwart medewerking aan een onderzoek dat Elsevier aan het Nijmeegse Instituut voor onderwijskundige dienstverlening (OIWO) had uitbesteed. "Welke opleiding in Nederland is de beste op uw vakgebied?" en "Wat zijn de criteria voor een goede opleiding?" werd hen gevraagd. De hoogleraren kregen 78 criteria voorgelegd waarop de kwaliteit van een opleiding kan worden beoordeeld. Steeds werd gevraagd naar een weging op een schaal van 1-5 punten.

OIWO trok de conclusie dat het voor de Nederlandse hoogleraar belangrijk is dat de inhoud van het studieprogramma het wetenschappelijk onderzoek weerspiegelt. Behalve dat aspect is ook de kwaliteit van de staf van groot belang. Beoordeeld naar deze criteria kwam Utrecht met de meeste 'top-opleidingen' bovenaan het lijstje. Maastricht werd -als gezegd- vierde.

Ook in de top-10 van economische onderzoeksinstituten in het tijdschrift *Intermediair* bezet Maastricht de vierde plaats. Hier gelden andere criteria: de top-10 is gebaseerd op een gewogen telling van het geheel aan publicaties van een instituut in internationale wetenschappelijke tijdschriften. Tilburg voert de lijst aan, de rest volgt op grote afstand. Alles hangt af van de criteria: volgens de studenten is economie in Maastricht eerste, volgens de hoogleraren tweede en volgens *Intermediair* vierde.

In het Elsevier-onderzoek waardeerden studenten en hoogleraren één Maastrichtse opleiding allebei met een eerste plaats.

Bedrijfskunde staat op beide lijstjes bovenaan. Een ander verhaal is psychologie, dat dit jaar voor het eerst aan het onderzoek meedeed. Bij de studenten kwam de UM bovenaan; de hoogleraren waardeerden de opleiding met een zesde plaats.

Gezondheidswetenschappen, cultuur- en wetenschapsstudies en kennistechnologie werden niet in het onderzoek betrokken door gebrek aan vergelijkingsmateriaal. ■

Academische fauna, voor het laatst in de aula aan de Tongersestraat. De aula verhuist naar de voormalige rechtbank aan de Minderbroedersberg foto Chris Keulen

Verbouwingen UM in binnenstad kosten 90 miljoen

Om de ruimtenood op te lossen die is ontstaan door de sterk stijgende studentenaantallen, gaat de universiteit een omvangrijk programma van verbouwingen en verhuizingen in de Maastrichtse binnenstad uitvoeren. De werkzaamheden, waarvan de kosten op 90 miljoen gulden worden geschat, moeten de komende vijf jaar hun beslag krijgen.

De meest ingrijpende operatie wordt de verhuizing van de universiteitsbibliotheek van het Bonnefantencomplex naar het pand aan de Looiersgracht waar nu nog de stadsbibliotheek en het stadsarchief zijn gevestigd. De verhuizing kost met de nodige verbouwingen 35 miljoen. In de huidige Bonnefantenbibliotheek zullen de dienst studentenzaken en diverse studentenverenigingen worden ondergebracht.

De faculteiten in de binnenstad krijgen allemaal meer ruimte. Dit is mede te danken aan de aankoop van het voormalige rechtbankgebouw op de Minderbroedersberg, dat bijna klaar is om een nieuw bestaan als bestuursgebouw annex aula te beginnen. De vrijgekomen ruimte aan de Tongersestraat en de Bouillonstraat is bestemd voor de faculteiten economie en rechtsgeleerdheid. Ook cultuurwetenschappen zal binnen vijf jaar over meer vierkante meters beschikken. ■

DE LICHTING

Het moest een merkwaardige speling van het lot zijn die in het najaar van 1982 de eerste honderd rechtenstudenten bij elkaar bracht. Het was niet het gebruikelijke groepje achttienjarigen dat fris van de middelbare school kennismaaakte met het studentenleven, maar een mengeling van jong en oud. Studenten, die ooit de boot hadden gemist kregen een nieuwe kans, nu de rechtenstudie zo dicht bij huis werd aangeboden. Er ontstond een hechte groep, waarvan ook de docenten deel uitmaakten.

Vier jaar later hadden 76 studenten van lichting '82 de eindstreep gehaald. Nog eens twaalf jaar later, bij gelegenheid van de Alumnidag op 17 oktober, spoorde de redactie 60 van hen op om te horen hoe ze anno 1998 op hun studie terugkijken. Daarnaast hielden we vijf interviews met afzonderlijke afgestudeerden en een groot groepsinterview met nog eens zeven anderen. Op deze en de volgende pagina's drukken we het resultaat af.

Op de foto uit september 1986 poseert de hele groep die de eindstreep haalde bij Fort Sint Pieter voor onze fotograaf Franco Gori.

door Jacques Herraets

Waar zijn ze gebleven?

Eigenlijk waren het geen 100, maar 99 personen die in 1982

de eerste groep rechtenstudenten in Maastricht vormden.

De honderdste had wel een plaatsingsbewijs gekregen, maar haakte bij voorbaat af. Dat voorbeeld werd later nog door 23 anderen gevolgd. Van de 99 studenten studeerden er dus 76 af, de meeste binnen vier jaar. Van hen konden we er 60 met zekerheid opsporen om hen een lijst met 36 vragen voor te leggen. Van de zestig verstuurde enquêteformulieren kregen we er 42 (70%) ingevuld terug.

Van de respondenten was 57% vrouw en 43% man. In de oorspronkelijke groep van 1982 waren de mannen licht in de meerderheid. De gemiddelde leeftijd van de eerstejaars was 25,5 jaar (mannen 22,9 en vrouwen 27,5 jaar). De oudste was 55, de jongste 17. Driekwart had een VWO-diploma, de rest ULO, secretaresse-opleiding, HBO, universiteit of een jaar Gezondheidswetenschappen. 31% had een hele of gedeeltelijke HBO studie achter de rug.

De helft van de eerstejaars kwam rechtstreeks van de middelbare school, de andere helft had een omweg gemaakt via een andere opleiding, het gezin, een baan of het leger. Als er in Maastricht dat jaar geen rechtenfaculteit was geopend, zouden de meesten in Nijmegen, Amsterdam of Tilburg zijn gaan studeren, ook rechten. Twintig procent zou een andere studie in Maastricht hebben gekozen en zestien procent zou in een andere stad een andere studie hebben gekozen. Zeventien procent zou helemaal niet zijn gaan studeren.

De ene helft vond de studie niet moeilijk, de andere helft vulde 'gaat wel' in. Slechts drie van de 42 respondenten vonden de studie 'zwaar'. Gemiddeld studeerden de aankomende juristen 27,3 uur per week (zeggen ze nu). Voor wie met vooroordelen wil stoeien: vrouwen studeerden een uur langer dan mannen en ouderen (25+) een uur langer dan jongeren (25-).

Een grote meerderheid (83%) vond de kwaliteit van het onderwijs goed, tien procent zelfs zeer goed, zeven procent (= drie perso-

nen) vond het maar matig. De helft van alle inzenders zegt even goed te zijn opgeleid als collega's van andere universiteiten, twaalf procent vindt de collega's beter en 36% vindt de collega's slechter. De tevredenheid is zo groot, dat 83% opnieuw voor Maastricht zou kiezen als ze het mochten overdoen.

Advocaat is het meest beoefende beroep (19%), daarna volgen de zelfstandig gevestigde juridisch adviseurs, de juridisch medewerkers bij bedrijven of gemeenten en de bedrijfsjuristen. Daarna volgt een lange lijst 'diversen', variërend van directiefuncties tot UHD en van telefoniste tot rijschoolhouder. 57% werkt in dienstverband, 33% is zelfstandig gevestigd, op 10% is de vraag niet van toepassing (vrijwilligerswerk, pensioen etc.). Driekwart van de respondenten had na gemiddeld 15 weken een baan gevonden die paste bij de opleiding. Twaalf jaar na dato heeft nog 71% een passende baan. 36% vindt dat voor de huidige baan geen academische studie vereist is, terwijl 62% wel vindt dat men het meeste plezier heeft van het academisch denkniveau, meer dus dan van de titel of de juridische kennis. 90% beschouwt de studie als een goede investering, 5% (twee personen) had het geld liever aan iets anders besteed en 5% geeft geen antwoord. Iets meer dan de helft heeft een aanvullende cursus of studie gevolgd, variërend van kunstfotografie tot postdocs in Cambridge of Brugge.

Gevraagd naar de meest positieve invloeden op hun studie noemt de grote meerderheid de relaties met docenten, die de relaties met medestudenten zelfs voorblijven. Negatieve factoren worden nauwelijks genoemd.

Pikant zijn de gegevens over inkomens. Tachtig procent is daar tevreden over. Drie ondervraagden zeggen meer dan 15.000 gulden bruto in de maand te verdienen, twee verdienen minder dan 2500 gulden. De meesten verdienen tussen de 5000 en 7500 gulden per maand. Daarbij moet rekening worden gehouden met de werktijdfactor. Eenderde werkt in deeltijd, dat wil zeggen 54 procent van de vrouwen en 11 procent van de mannen. Tenslotte zegt zestig procent nog geregeld contact te hebben met medestudenten. Driekwart zou een reünie op prijs stellen. ■

WEERZIEN

Annemarie Verstappen won de gouden medaille op de tweehonderd meter vrije slag tijdens het wereldkampioenschap zwemmen in Ecuador. Maar dat is niet zo interessant. De PvdA stapte uit het tweede kabinet Van Agt, ontevreden over de voorgenomen bezuinigingen. Lubbers trad aan en no nonsense dreigde Nederland te gaan regeren. Hoge werkloosheid, handen uit de mouwen, werken voor het geld. In De Avondspits domineerde *die neue Deutsche Welle*, kauwgompop, *da da da*. In dit zakelijke klimaat gooidde de juridische faculteit in Maastricht haar deuren open. Het was de zomer van 1982. Warm. In de schaduw van Vroom & Dreesman deed ijssalon Milano goede zaken.

IN MILANO

de juristenklas van 1982

door Eugène Baak

Uitbater Ton Gorissen zag de eerste lichting rechtenstudenten aan zijn buffet verschijnen.

"Een kleurrijk gezelschap."

Zelf stond hij ook ingeschreven. In Maastricht én in Tilburg én in Nijmegen. "Je hoeft maar één keer collegegeld te betalen", verklaart de meesterijsverkoper. Net als zijn klanten, die zo weinig mogelijk lucht in het hoorntje willen, zag hij graag zoveel mogelijk kennis voor zijn geld terug. Jaren eerder al had Gorissen van het recht geproefd, niet geheel tot zijn tevredenheid. Een complexe procedure tegen de gemeente Maastricht wegens onrechtmatig bestuur werd vertraagd omdat zijn advocaat door een glazen dak viel. Dood. De tweede advocaat vond de zaak "niet erg interessant". Het gebeeldhouwde hoofd van Gorissen krijgt nog altijd extra rimpels van zoveel onbenuil. "Nou, toen ben ik het zelf gaan doen. Dat was beter. Ik repareer ook mijn eigen ijskoeling en mijn televisietoestel, want ik vertrouw niemand." Zestien jaar later is de inrichting van ijssalon Milano weinig veranderd. Voor de gelegenheid zijn achterin vier tafels aaneengeschoven, want familie Gorissen man, vrouw, dochter kookt. Zeven van zijn voormalige studiegenoten zijn opgetrommeld voor een diner *down Memory Lane*.

Gedreven naar Maastricht

Net als Gorissen heeft ook Ria Wolleswinkel de stad na haar studie nooit verlaten. Zij stuift binnen met een map vol oude aantekeningen, vergeelde taakopdrachten, lijsten met namen. "O ja, en die is dood. En die... echt nooit meer gezien." Het eerste jaar rechten keert langzaam terug. Wolleswinkel was negenentwintig, had al een kind. Zes jaar lang had ze als maatschappelijk werker in Amsterdam met juristen gewerkt. Starre mannen. Goed in de letter van de wet. "Maar ik miste compassie in de pleidooien voor mijn cliënten." Wolleswinkel oriënteerde zich uitvoerig. Ze was gedreven. In Maastricht, besloot ze, zou zij de harde werkelijkheid leren kennen. Zich meester maken van de juridische trucs en valkuilen waarmee hoofdstedelijke raadsheren haar om de oren hadden geslagen.

"Het klopt. Eigenlijk ben ik rechten gaan studeren omdat ik niet tegen juristen kon."

Het heuvelachtige zuiden trof Wolleswinkel als "braaf, burgerlijk en blank". Maastricht, *it ain't Amsterdam*. "En dat gold ook voor de faculteit," zegt ze. "Kwam ik met een spijkerbroek de onderwijsgroep binnen, vroegen ze: heb je in de tuin gewerkt? Dat soort dingen." Op de een of andere manier voelde Wolleswinkel zich altijd in het buitenland. ▶

De Braun Silk Epil,
het succes-apparaat van
Caroline Guillot-Smeets

Stiekem in de schoolboeken

"Ria was een wervelwind," herinnert Rie Bost zich. De grijze dame is sinds april met pensioen, was negenenveertig toen ze rechten ging studeren en trok daarmee de gemiddelde leeftijd van de eerste lichting een eind omhoog. Een huisvrouw met drie studerende kinderen. Geen vooropleiding gehad, wel jarenlang aan het vak geroken als secretaresse op een advocatenkantoor. Toen de krant berichtte over de komst van een juridische faculteit, dacht Bost: "We zien wel waar het schip strandt." Ze vertelde niemand iets over haar plannen, las 's avonds stiekem de schoolboeken van de kinderen en meldde haar plannen pas toen ze voor haar colloquium doctum was geslaagd. "René de Groot vroeg me waar ik het over wilde hebben. De Balkan zei ik, dat leek me moeilijk genoeg". Ze zeilde door vier jaar studie en moest bij de buluitreiking samen met Wolleswinkel apart zitten. "We snaptten niet waarom," lacht Wolleswinkel. Omdat zij en Bost cum laude afstudeerden.

Viol gestolen

Meer meesters in Milano. Armand Meertens uit Nuth. Een vriend van zijn vader zat in de voorbereidingsgroep van de faculteit en bezorgde hem alle papieren over dat rare probleemgestuurde onderwijs. Meertens schreef zich in, betrok een kamertje in Maastricht en leefde zich uit op de viool in het universiteitsorkest. "Ik ging op kamers. Dat hoorde er allemaal bij, vond ik." Het viel tegen. De studentencultuur was in 1982 amper uit haar

Gladde benen

Ze was zeventien toen ze voor het eerst naar de onderwijsgroep ging. Ze schrok toen ze de anderen zag – 'allemaal ouderen' – en de anderen keken vertederd naar dat kind' Caroline Smeets, de dochter van de Maastrichtse notarissen Smeets & Drunks.

De eerste maanden verliepen moeizaam: 'De anderen gingen direct na de onderwijsgroep naar huis, naar hun gezin of hun werk, terwijl ik niet goed wist wat ik buiten die twee keer twee uur in de week moest doen. Ik was op gym-bèta een heel ander ritme gevend met veel huiswerk en controle.' Ze probeerde weg te komen uit Maastricht, vertrok naar Leiden, maar kwam per kerende trein terug, bekeerd van het idee dat een volle collegezaal beter was dan een onderwijsgroep. Iedere middag ging ze naar het studielandschap en kreeg daar langzaam maar zeker een goed contact met medestudenten. Een jaar later had ze haar draai gevonden. Ze was op kamers gaan wonen, had een baantje in een platenzaak, was redactielid van *Ars Aequi* en stak dertig uur per week in de studie. Toen ze 21 was studeerde ze af. Nu ze 33 is, werkt ze als *senior group business manager* bij de firma Braun, onderdeel van het Gillette concern. Ze leidt een team van vijf managers dat wereldwijd verantwoordelijk is voor de marketing, strategische planning en productontwikkeling van de *beauty care* producten, een divisie met een omzet van 250 miljoen dollar.

Toen ze afstudeerde vond ze zichzelf nog te jong en haar kennis van het recht nog te gering om ergens in een kantoorbaan aan de slag te gaan. Ze ging eerst een jaar internationaal recht studeren in Brussel en daarna nog een jaar postdoctoraal *Business Economics* in Antwerpen, omdat ze tot de ontdekking was gekomen dat ze het zakenleven interessanter vond dan het geplotter met regels en voorschriften.

Zonder veel moeite vond ze een baan in Parijs, bij een bedrijfje dat onroerend goed exploiteerde: gebouwen in Parijs, vijftienving stuwdammen en een wijnkasteel in de Bordeaux. Ergens in een lu lag ook nog een patent op een epileerapparaat. Caroline Smeets moest nagaan of dat geproduceerd kon worden en of er een markt voor was. Binnen de kortste keren lag er een handig apparaatje dat *Silk Epil* werd gedoopt. Tegenwoordig worden er ieder jaar met moederdag tienduizenden moeders mee verblijd. Dat is weer te danken aan de marktstrategie van de firma Braun en haar moederbedrijf Gillette, die kort na het uitkomen van de eerste *Silk Epils* de hele zaak overnamen, Caroline Smeets inclusief. Om de alliantie met de scheermesjes van Gillette te bekronen trouwde ze met Alain Guillot, zoals Guillot van de guillotinc. Het echtpaar woont in de buurt van Frankfurt en heeft twee kinderen, een van drie jaar en een van vier maanden.

'Als je me tien jaar geleden had gevraagd wat ik van het onderwijs in Maastricht had opgestoken, had ik niet zo gauw een antwoord geweten. Ik ben de laatste jaren pas gaan beseffen hoe belangrijk die methode voor mij is geweest. Ook al werk ik helemaal niet meer in het recht, ik profiteer nog dagelijks van wat ik daar geleerd heb: hoe je een probleem kunt oplossen door na te denken, niet in je eentje, maar samen met anderen. Achteraf bezien is de omgang met de oudere medestudenten ook heel nuttig geweest. Ik moet er niet aan denken wat ik geworden was als ik ergens anders had gestudeerd. Ik denk een boekenwurm.'

Gladder ijzers

In het begin van de jaren '70 waren de zusjes Verlaan - Sophie, Annemarie, Corry en Monique - de spes patriae van het Nederlandse kunstrije op de schaats. Maar een paar jaar later was de hoop op een nieuwe Sjoukje Dijkstra of Joun Haanappel alweer vervlogen. Moeder Verlaan gunde haar dochters een beter leven dan een zenuwenbestaan in de sport, gevolgd door een circusbestaan bij Holiday on Ice en voor de rest het leven kijken naar een kast vol klatergoud. Haar kinderen moesten ook aan hun maatschappelijk carrière denken. Voor de jongste van de drie, Corry, juniorenkampioene van Nederland in 1973, was er nog een andere reden om de sport opzij te zetten. Toen ze vijftien was, blesseerde ze zich zo ernstig bij een dubbele Rittberger dat er vroegtijdig een einde kwam aan haar sportieve loopbaan. Zonder sportieve verplichtingen maakte ze de middelbare school af en vertrok toen naar Maastricht, waar ze was geplaatst voor de Hogere Hotelschool. 'Dat leek me wel iets voor een praktisch ingestelde slagersdochter uit Velsen. Maar ik vond al gauw dat ik er te weinig leerde, ik wilde meer. Met een groepje hebben we toen besloten na ons afstuderen de nieuwe studie rechten te gaan volgen'. Toen het collegejaar begon, bleef de plaats van Corry Verlaan leeg. Ze was nog niet klaar met het vakantiewerk dat ze had aangenomen. 'Na twee weken belde Karl Dittrich mij op om te vragen of ik nog van plan was te komen, ze waren al begonnen. Maar de eerste keer dat ik naar de onderwijsgroep ging, met Job Cohen als tutor, kon ik het lokaal niet vinden, ik was verdwaald in het Jezuitenklooster. Ze keken wel raar op toen ik ineens binnenkwam met de opmerking 'ik weet dat ik te laat ben, ik heet Corry Verlaan en ik hoor bij deze groep'. Ze moeten gedacht hebben: wat doet dat mens hier met haar grote bek? Zo was ik wel een beetje een Hollandse uit Velsen tussen de brave Limbo's, die liet zien waar ze stond. Ik zei ook wel eens: dat vind een rare gedachte, dat is zeker Limburgs.'

Ze leidde haar eigen leven met de oude vrienden van de Hotelschool en ze werkte als trainster op de ijsbanen van Geleen en Eschweiler. De studie wilde aanvankelijk niet zo vlotten: 'De overgang van een praktische naar een theoretische studie heb ik heel moeilijk gevonden. Vooral het schrijven van die vijf opstellen in het eerste jaar viel me zwaar, maar als ik ergens veel plezier van heb gehad, is het van die schrijfvaardigheid geweest. En ik heb op een bepaalde manier leren denken, dat wil zeggen: een mechanisme aangeleerd om de juiste vragen leren stellen en meteen te herkennen of een vraag juridisch is of niet. Ik kom wel eens andere juristen tegen en dan vraag ik waar ze gestudeerd hebben. Als ik hun antwoord hoor denk ik altijd; ik heb op de beste universiteit van Nederland gezeten.'

Haar carrière heeft haar van Maastricht (toegevoegd docent bij privaatrecht) naar Geleen (Intercai), Den Haag (bedrijfschap Horecu) naar de gemeente Goes gevoerd, waar ze het nog geen jaar heeft uitgehouden als chef bestuurszaken: 'de organisatie en ik passen niet bij elkaar, ik ben niet zo'n gemeentemens'. Nog deze maand begint ze aan een nieuwe baan als hoofd Juridische Zaken van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers: 'Leuk, kom ik Job Cohen weer tegen'.

Corry Verlaan,
Nederlands juniorenkampioene
in 1973

embryonale fase gekropen. En er werd ingebroken in zijn kamer. Een rotzooitje. Viool weg.

Na een half jaar was Meertens terug onder moeders vleugels in Nuth. "Het was raar. Ook in de onderwijsgroepen. Een tutor die zei: noem mij maar Job. Dat was dan Job Cohen. Of: noem mij maar Cees. Cees Flinterman. Maar die heb ik nooit Cees genoemd, want die droeg altijd een pak."

Toine Starren draagt ook een pak. Dat hoort bij de directeur van een bouwgroep die zijn bul bewaart tussen de geweren in zijn wapenkast. Hij schreef zich in "voor de flauwekul, uit pure nieuwsgierigheid". De losse omgangsvormen in de eerste faculteitsjaren kan hij bevestigen.

"René de Groot en ik zaten op een terras, even voor de opening van het collegejaar. Haalden wij zo'n vogel van de straat die Blowin' in the wind deed van Bob Dylan. Zeiden we tegen Theo van Boven dat hij even met zijn toespraak moest wachten: we hadden een voorprogramma. Theo kon dat wel waarderen." De anekdotes krijgen de overhand. Ook bij Inge Bovens, Jeroen Janssen en Vincent Bouten. Indertijd alle drie ergens in de twintig, onzeker over de juistheid van hun studiekeuze. Bouten had eerst de Hogere Hotelschool gedaan en "even impulsief" toog hij naar de Nieuwenhof. Janssen leek Maastricht misschien een aardig alternatief na een jaartje rechten in Nijmegen: collegezalen van drie, vierhonderd man waren eenvoudig niet zijn cup of tea. "Dan liever de zevensprong, hoewel dat vaak een drie of viersprong werd." Bovens stamt weliswaar uit een milieu "waar prak-

Varkenshaasje met Gorgonzola-saus en sperzieboontjes

foto Franco Gori

tisch de hele familie rechten deed" en waar de weg naar een meestertitel voor de hand lag, maar halverwege de studie groeide "de overtuiging dat het helemaal niks was". Ze gooit haar handen in de lucht. "Maar ja, gedonder met m'n vader, toen heb ik het toch maar doorgezeten."

Pitlo, pagina 34

Gorissen serveert zijn studiegenoten een Italiaans visgerecht. "Ton was in onderwijsgroepen altijd de praktijkman," zegt Wolleswinkel. "Was hij het weer niet eens met de tutor omdat hij zelf een soortgelijke casus aan de hand had gehad." Gorissen glimlacht als Wolleswinkel vervolgt. "Ton citeerde ook altijd: Pitlo pagina vierendertig linksboven. Uit zijn hoofd, hè." De meestersverkoper legt het trots uit. Hoe hij 's ochtends een handboek begon te lezen en dat 's nachts om drie uur uit had. Wat onduidelijk was zocht hij nog even op in een tweede handboek.

"Onderwijsgroepen waren om lekker te sparren," zegt hij.

"Op zeker moment zaten helaas veel lui in de groep die vooralgen bestudeerden. Kon je een pijl midden over tafel schieten omdat zij zaten te slapen."

"Volgens mij zei ik zelden iets," gaat Bovens giechelend bij zichzelf te rade. "Maar ik stoorde ook niet."

Gorissen: "Jij nam geen deel aan het groepsproces, dat was juist het probleem."

"Ja, ik liet anderen voor me werken."

"Ik stuur alsnog de rekening," lacht Gorissen.

Rie Bost: "Lekker bezig blijven. Onderzoek bespreken bij de automaat in de kantine"

foto Franco Gori

Armand Meertens: 'Flinterman heb ik nooit Cees genoemd, want die droeg altijd een pak' foto Franco Gori

Ria Wolleswinkel: 'alsof ik in een film leef' foto Franco Gori

Ton Gorissen: 'Die gekke Gorissen, roepen ze hier in de buurt graag'

foto Franco Gori

Niet alleen jonge studenten als Bovens stelden zichzelf tot taak "met zo weinig mogelijk energie overal doorheen te rollen", ook tutores namen het niet altijd even nauw met de probleemgestuurde formule. Gorissen herinnert zich dat Van Boven voorlas uit het tutorboek.

"Moet ik een fles jenever voor je halen, dan kun je het nog beter lezen, riep ik Theo kon alles hebben." Hilariteit aan tafel.

Bouten nuanceert: "Het systeem in het begin was simpelweg te goed, de studenten hebben het om zeep geholpen."

'Te goed' had vermoedelijk veel te maken met de kleinschaligheid. De groep kende vele sociale contactpunten, zoals dat heet. Bijeenkomsten in De Salon bij Alma van Bers op de Alexander Battalaan, een rechtsfilosofisch clubje van studenten en docenten. De eigenhandige oprichting van studievereniging Ouranos nog altijd actief en Recht & Praktijk, dat echte cliënten terzijde stond en later min of meer opging in de Advocatenpraktijk.

De groepsgeest

Zestien jaar later, de eerste flessen wijn ontkurkt op tafel, lijkt de groep desondanks niet *one for all, all for one* als adagium te hebben gevoerd. Natuurlijk, als iemand het oude artikel 1401 in een bijzin laat vallen, staart niemand wezenloos naar het plafond. Toch was de eerste lichter Maastrichtse juristen te verschillend, te bijeengeraapt om meteen van een groepsgeest te kunnen spreken. Maatschappelijke carrières waren vaak al begonnen, de eerste auto's versleten en de eerste kinderen gebaard. Na vier jaar

„René de Groot vroeg me waar ik het over wilde hebben. De Balkan zei ik, dat leek me moeilijk genoeg.”

Anke Prompers

Nieuwenhof stooft ieder een andere kant op.

Wolleswinkel bleef hangen op de faculteit. Tegen de tijd dat zij cum laude zou afstuderen kreeg ze weliswaar telefoontjes uit de politiek en de advocatuur, maar daar had ze weinig zin in.

"Ik wilde me niet binden aan een partij en als advocaat maak je vreselijk lange dagen - ik had toen al twee kinderen. Ik koos voor de wetenschap." En de wetenschap koos voor haar. In een poging de eigen kweek vast te houden werd de functie van toegevoegd docent gecreëerd. Bost, de andere vrouw die met lof haar bul in ontvangst nam, wilde ook graag op de Nieuwenhof blijven. Een "niet al te best onderbouwd" onderzoeksvoorstel werd door de wetenschapscommissie verworpen. Ook hier bood een baan als todo uitkomst. Na een jaartje werd Bost assistent in opleiding. Openbare orde, recht en moraal is het ruim bemeten onderwerp van haar onderzoek. Het proefschrift is nog altijd niet af.

"Wat kan ik zeggen? Mijn promotor dreef langzaam af naar bestuurlijke en later politieke kringen," glimlacht Bost. Cohen werkt in Den Haag en Bost is sinds een paar maanden officieel met pensioen, maar haar werkkamer op de faculteit mocht zij houden. "Lekker bezig blijven. Onderzoek bespreken bij de automaat in de kantine." Onder andere met Wolleswinkel, die vorig jaar promoveerde en aansluitend universitair hoofddocent werd. Als blokcoördinator van blok 1.1 is het nu aan haar de eerstejaars te enthousiasmeren voor het vak.

"Ik zelf wilde vroeger een soort Simone de Beauvoir worden. Maar dan met een interessante man en kinderen."

Landsadvocaat

"Laatst heb ik mijn aantekeningen uit die tijd nog eens opgeruimd. Mijn god, wat heb ik er toen allemaal bij gesleept om een eenvoudig probleem op te lossen. Ik had wel eens het gevoel: waarom komt niemand me helpen! Daar denk ik nu anders over, als ik jonge collega's zenuwachtig door de bibliotheek zie lopen, niet wetend waar ze moeten beginnen. Wij hadden misschien wat minder parate kennis, maar we wisten hoe we een casus moesten analyseren."

Anke Prompers is sinds kort weer terug bij de landsadvocaten Pels Rijken & Drooglever Fortuijn. Ze had er meteen na haar studie in Maastricht en Brugge een baan gevonden na een tip van Job Cohen. Maar na zes jaar hoofdzakelijk mededingingszaken en uitzettingsprocedures te hebben behandeld, vond ze dat het tijd was voor een meer praktische baan. Die vond ze bij KPN als bedrijfsjuriste, gespecialiseerd in Europese zaken. Sinds maart is ze weer terug op haar oude stek, een clean kantoor op de vijfde verdieping van het Babylon-complex in Den Haag. Als ze uit het raam kijkt heeft ze uitzicht op het ministerie van Buitenlandse Zaken, maar van achter haar bureau kijkt ze uit op een Maastricht-affiche aan de muur tegenover haar.

"Die positie als bedrijfsjurist beviel me niet zo. Net als het leuk begon te worden, moest je de zaak overdragen aan een advocaat. Ik kon hier zo terugkomen, want Europees geschoolde juristen zijn nog steeds een schaars goed. Iedere week staan er advertenties in de krant. Dat casusgericht werken bevalt me het meest, daarom heb ik ook voor de advocatuur gekozen. En dat ik voor de Europese richting heb gekozen, komt door Sacha Prechal, die nu hoogleraar is in Tilburg. Dat ik die ben tegengekomen, is bepalend geweest voor mijn verdere leven."

Ze heeft inmiddels aan tal van geruchtmakende zaken meegewerkt: de beperking van de varkenshouderij, de gewogen loting voor studenten, de concurrentiepositie van Europese spoorwegmaatschappijen en uitzettingsprocedures. Het contact met haar studiegenoten is een beetje verwaterd. "Op een gegeven moment waren we hier in Den Haag met drie jaargenoten elkaars burens: Caroline Smeets, Carol Verheij en ik. Heel toevallig. Maar op de duur trek je toch meer met beroepsgenoten op en daarvan zijn er niet zoveel die in Maastricht hebben gezeten. Maar mijn partner, René Vogels, heeft er ook gestudeerd. Met hem kun ik genoeg herinneringen ophalen."

De rechterhand van Van Traa

"Verdomd, daar heb je Nicolle Coenen!" hebben veel studiegenoten en docenten uitgeroepen als ze op de televisie een rossige krullenbol ontdekten tussen de witte kuif van Maarten van Traa, de bolle toet met dito brillenglazen van Docters van Leeuwen en de integraalhelmen van Van Vondel en Langendoen.

Haar pad naar de top van de parlementaire democratie begon in Bokkolo, het zoutdorpje in Tukkerland. Ze ging in Enschede naar het gymnasium en toen naar Maastricht om de Hogere Hotelschool te volgen.

Zeer tegen de zin van haar ouders -'met een gymnasium-diploma ga je toch iets beters doen!'- en weldra nog meer tegen haar eigen zin: 'Een vreselijk brallerige school. Vooral dat jaar op de campus, dat is een bijna traumatische ervaring geworden.'

Ze maakte de school toch af, maar wilde zich revancheren. 'Ik wilde iets doen waar ik iets aan had, sociale geografie of zo, maar dat betekende dat ik moest verhuizen. Ik kende in Maastricht een paar mensen van de universiteit en zo kwam ik op het idee me in te schrijven voor rechten, maar ik werd geplaatst in Tilburg. Dat was ook weer niet de bedoeling.' Met enige moeite kreeg ze toch een plaatsingsbewijs voor Maastricht. Omdat ze zelf haar studie wilde betalen werkte ze halve dagen bij de civiele dienst van het academisch ziekenhuis. Dat ging niet goed en de studie ook niet. 'Op een dag kreeg ik het advies van Job Cohen om met dat werk op te houden, want zo ging het niet. Dat heb ik opgevolgd en vanaf toen verbeterde de situatie. Een paar weken geleden heb ik nog een cijferlijst uit die tijd teruggevonden. De cijfers vielen me reuze mee, ik dacht dat ik het veel slechter had gedaan. Ik kreeg via het studielandschap toen ook meer contact met de anderen. Voor iemand die niet uit Maastricht kwam was het niet zo gemakkelijk ertussen te komen. Ik heb me vooral op kunnen trekken aan mensen als Alma van Bers en Gertie Beker.'

Ze was sterk in politiek en de politieke aspecten van het recht geïnteresseerd, richtte met enkele medestudenten Rechtstreeks op en koos als specialisaties mensenrechten en strafrecht. 'Ik vond docenten als Theo van Boven, Cees Flinterman, Gerard Mols en Taru Spronken heel inspirerend. Later ben ik ook in de redactie van *Ars Aequi* terecht gekomen. Daar heb ik het meeste juridische denken van geleerd. Ik hoor wel eens van anderen dat je in Maastricht zo weinig parate kennis meekrijgt, maar ik vraag me af waar dat op slaat. Ik merk hier wel dat ik anders denk dan andere juristen, dat ik sneller een probleem door heb.'

Nicolle Coenen, nu 36 jaar, vertelt haar verhaal in het restaurant van de Tweede Kamer. Tot haar eigen verbazing werd ze elf jaar geleden uit 700 sollicitanten uitgekozen om een jaar lang griffier te spelen van de parlementaire enquêtemissie naar de besteding van bouwsubsidies. Daarna verving ze een zieke substituut-griffier en zo kreeg ze uiteindelijk vaste voet aan de grond bij de parlementaire griffie, waar ze later gezelschap kreeg van Christianne Mattijssen, een oude strijdmakker van Rechtstreeks. De voorlopige kroon op haar werk was haar aanstelling tot griffier van de commissie-Van Traa. Samen met een collega vormde zij de schakel tussen de commissieleden en de staf van 25 deskundigen, die hen terzijde stonden.

'Nee, ik ben niet in een zwart gat gevallen toen dat werk gedaan was. Ik was eigenlijk opgelucht dat ik weer wat anders kon doen.' Ze volgt nu een avond per week een tweejurige opleiding bij de Nederlandse School voor Bestuurskunde, waar ze zelfs enige pgo-elementen met succes heeft bepleit, en bezint zich nu op haar verdere loopbaan: 'Ik heb gedacht aan het Openbaar Ministerie, maar ik ben vorig jaar twee maanden naar Zuid-Afrika geweest om het werk van de Waarheidscommissie te bestuderen. Daar was ik erg van onder de indruk. Daar is zoveel te doen, daar zou ik wel willen gaan werken.'

Nicolle Coenen

Wolleswinkels wens lijkt vervuld.

'Ik heb het gevoel dat ik intellectueel voortdurend op het scherpst van de snede bezig ben. Heel spannend, heel mooi ook en vroeger wist ik niet dat dat kon, zo'n bestaan: geld verdienen met denken. Het is alsof ik in een film leef.'

De carrière

Een huis, kinderen, een auto, tuintje, eventueel lamellen overeenkomsten in veel van de verhalen aan het diner. Als Meertens besmuikt opmerkt dat hij "eigenlijk een burgerlijk bestaan" leidt, wijst de groep hem vriendelijk terecht. "Daar is toch niets mis mee? Als je maar gelukkig bent." Instemmende knikjes, hier en daar een blik op tafel gericht.

Op zoek naar resten Sturm und Drang.

Meertens werkte na zijn studie bij de LOZO in Venlo en in de zaak van zijn vader. Toen die overleed werd het bedrijf verkocht aan Dupont Meijer. "Ik heb er nog een jaartje gewerkt," zegt de voormalige violist. "Maar het was niet meer mijn eigen bedrijf, hè." De laatste jaren werkt Meertens voor een Margratense handel in bouwstoffen.

Ook de juridische ambities van Bovens zijn enigszins gedoofd. Na haar studie kwam ze als griffier bij de rechtbank "in de Middeleeuwen terecht". Liep de blonde dame vrolijk met een koffie onaangekondigd de raadskamer binnen, dan morde de magistratuur. Flauw.

"De zoon van Max Moszkowicz in Amsterdam bood mij een baan

Vincent Bouten: 'Had ik al die capriolen moeten uithalen om te doen wat ik nu doe?' foto Franco Gori

aan, maar ik vond dat gewoon te ver weg. Ik raakte steeds meer gebonden aan Maastricht. Vier kinderen. Het was wel goed." Voor Mercedes-Benz belt zij tegenwoordig vanuit het callcenter half Europa af: garanties, het dekken van betalingen, een hoop geregeld. "In Engeland bijvoorbeeld zit het stuur aan de andere kant."

James Bond

Auto's. Starren is trots op zijn Z3, de BMW van James Bond. Het staat de directeur van een bouwonderneming. Na zijn studie werkte hij onder meer als jurist bij een grondstofwinningbedrijf, waar hij verantwoordelijk was voor de contracten. Tegelijkertijd was hij commerciële directeur van twee andere bedrijven.

"Als ik indertijd jonger was geweest, had ik gekozen voor de advocatuur. Theo Hiddema zei ook wel eens tegen mij: Toine, laten we samenwerken." Starren, die overigens wel iets weg heeft van de Maastrichtse strafpleiter, liet zich niet overhalen. In de wereld van cement, bakstenen en raamkozijnen kon hij "vlugger geld maken". Niet iets om zich voor te schamen, vindt hij. Met de gelatenheid van een tevreden man: "Ik ben gezwicht voor de centen."

Jeroen Janssen adviseert als zelfstandig ondernemer bedrijven over franchisesamenwerkingsverbanden. Hij zit vaak in Den Haag, want niet alle ambtenaren kennen de valkuilen van de Mededingingswet. "Oh, ben jij dat, die ervoor zorgt dat alle stads

„Kwam ik met een spijkerbroek de onderwijsgroep binnen, vroegen ze: heb je in de tuin gewerkt?"

Inge Bovens: rechten omdat de hele familie rechten deed foto Franco Gori

Jeroen Janssen: franchising consultancy foto Franco Gori

centra op elkaar lijken?" grapt iemand. "Al die Blokkers en Xenossen."

Bouten studeert weer. Belastingrecht in Amsterdam. "Nu studeren is anders. In zo'n volle collegezaal ben ik vaak de enige die een vraag stelt." Hij werkt voor de Rabobank Nederland als beoordelaar van financieringsaanvragen, geeft tegenwoordig ook cursussen en schrijft manuals. Van zijn rechtenstudie heeft hij zijdelings profijt. "Ik ben de verbindende schakel tussen de juristen en de rest." Onlangs had hij een functioneringsgesprek. "Vroeg die man: wat zijn je ambities? Ik heb een vrouw en twee kinderen, zei ik, mijn ambities zijn door die drie mensen beperkt. Als ik de lat hoger leg, weet ik dat mijn partner hem lager moet leggen." Carrière technisch niet het wenselijke antwoord, vermoedde Bouten. Erg vond hij dat niet. Keuzes zijn gemaakt, prioriteiten gelegd.

Recht als hobby

Meer flessen wijn. Gorissen heeft zwijgend de verhalen van zijn vroegere studiegenoten aangehoord. Een wijsvinger draait rondjes over de rand van zijn glas. "Soms vind ik het jammer dat ik geen juridisch beroep heb gekozen. Tsja. Mijn vrouw wilde onder de mensen zijn, hier in de zaak. Anders zat ze thuis." De man van Milano maakte daarom van rechten zijn grootste hobby. De hele buurt weet de *consigliere* te vinden als de dagelijkse routine verstoord dreigt te raken door een vervelende brief van

Toine Starren: bul in de wapenkast foto Franco Gori

Jeroen Beker en Gertie Beker-Kolle in de Oude Kerk

de buurman, de gemeente, provincie of de rijksoverheid. "Ik houd een soort spreekuur, zeg maar. Hoor de verhalen aan. Die bevatten altijd negentig procent emotie en tien procent informatie waar ik juridisch iets mee kan." Dat analytisch vermogen beschouwt Gorissen als de belangrijkste winst van vier jaar rechtenstudie.

Huurzaakjes, takken die over een schutting hangen: Welkom in Milano. Leveranciers van ijs en overheidsdienaren belast met de regeltjes in de horeca moeten het daarentegen vaak ontgelden. "Zegt zo'n brave man: u moet wettelijk de temperatuur van het ijs bij levering controleren. Ik zeg: ik ga daar niet iedere keer een thermometer in duwen. Ik zet het nieuwe ijs netjes achter het oude ijs en voel met mijn handen of de twee pakken even koud zijn. Voilà. Maar ja, in Den Haag weten ze het altijd beter."

Herr Professor

Voor Starren zijn de jaren op de Nieuwenhof één groot feest geweest. Alleen al de keer dat ze met een groepje docenten en studenten naar Straatsburg togen. Wilden ze de voorzitter van de rechtbank een cadeautje aanbieden. "Maar René de Groot had al twee biertjes gedronken of zo. Hij vroeg of ik in zijn plaats dat geschenk wilde overhandigen." Tuurlijk. Zegt die Duitse jurist tegen Starren: Vielen Dank, Herr Professor. "Die grap bleef mijn hele studietijd terugkeren."

Andermans zienswijzen begrijpen, snappen wat politici, werknemers en leidinggevendenden willen, is voor Starren de betekenis van

De kerkdirecteur en zijn moeder

Wie wordt er nu directeur van een kerk? Jeroen Beker, al was het maar om zijn schaterlach in de akoestiek van 'zijn' Oude Kerk in Amsterdam, nog heter tot zijn recht te laten komen. Er zijn nog andere redenen waarom een kerk als de zijne een directeur moet hebben. Als het oudste monument van Amsterdam, dat groter is dan de Nieuwe Kerk, alleen maar zou dienen als gebedsruimte voor het handjevol gelovigen dat nog over is in de zondige hoerenhuurt, was het van ellende al lang in elkaar gezakt zonder dat God er een vinger naar had uitgestoken. Terwijl Jeroen Beker midden in de kerk uitlegt dat er weer een intensieve restauratie van vijf jaar de voltooiing nadert, (op 25 september was de heropening) kiest de grafsteen waar hij op staat lichtjes om, alsof de tweeduizend Amsterdammers die hier een prominente rustplaats hebben gevonden, protesteren: 'en knap nu maar eens onze graven op!'. Directeur Jeroen weet ervan: 'het grondwater'. Dat zou dus weer een rondje langs de kapitaalcrachtige geldschieters van de Stichting Oude Kerk worden, als amper honderd meter verder, op Beursplein 5, de vergankelijkheid van het geluk niet nog harder had toegeslagen dan in de dodenkelders. Voorlopig kan de directeur zich zonder restauratiezorgen uitleven in de gewone exploitatie van het gebouw dat dienst doet als toeristische trekpleister en als ruimte voor ontvangsten en exposities.

Op de eerste maandag van september 1982 ging Jeroen naar zijn eerste onderwijsgroep. Zijn moeder ging met hem mee, niet om zijn handje vast te houden, maar om samen met hem rechten te gaan studeren. 'Weet je nog dat we ons hebben afgevraagd wat ik tegen je zou zeggen als we samen in een groep zouden zitten?', vraagt Jeroen. 'Ja: Witte', zegt moeder Gertie Beker-Kolle die inmiddels de kerk van haar zoon is binnengekomen. Dat slaat op de kleur van haar haar, die al sneeuwwit was toen de draagster als 54-jarige aan de studie begon. 'Ik had vroeger na het gymnasium de bibliotheekopleiding gedaan en ook een baan bij een bibliotheek gevonden, maar in die tijd was het nog een goed gebruik dat je ontslagen werd op de dag dat je trouwde. Het stond voor mij altijd vast dat ik nog een keer opnieuw een studie zou beginnen. Ik heb eerst vijf kinderen grootgebracht en toen de jongste, Jeroen dus, de deur uitging, kreeg ik eindelijk de kans.' Ze heeft er nooit spijt van gehad dat ze die heeft aangegrepen: 'Ik heb van de studie genoten, iedere dag.' Dat haar zoon ook rechten ging studeren had niets met haar keuze te maken. Omgekeerd had de keuze van Jeroen niets met die van zijn moeder te maken: 'Het systeem sprak me aan. Ik was een typisch Montessorikind, een beetje een eenzelganger die niet met de grote groep mee wilde. Mijn broer studeerde medicijnen en zijn ervaringen spraken me aan. Op een gegeven moment was ik ervan overtuigd dat de enige weg die tot succes zou kunnen leiden rechten in Maastricht zou zijn.'

Voor beiden verliep de studie voorspoedig en moeder was zelfs eerder klaar dan de zoon. Ze hebben zich nauwelijks met elkaars studie bemoeid. Jeroen ging op een appartement in de stad wonen en had zijn eigen vrienden: 'Ik ben niet zoveel met andere studenten opgetrokken, eigenlijk meer met docenten.'

Even later worden de tweeduizend doden onder de Oude Kerk door daverend gelach uit hun rust opgeschrikt als directeur Jeroen vertelt hoe hij was uitgenodigd op een gekostumeerd feest bij zijn docent Privaatrecht. De voordeur ging open - 'Hallo, Jeroen' - en daar stond de heer des huizes, verkleed als buikdanseres!

Voor Gertie is de leeftijd geen probleem geweest tijdens de studie. 'Toen ik derde-

jaars en dus 37 was, liep ik een keer over straat toen er een studiegenoot, een jongen met een punk-uterlijk, op zijn fiets voorbij kwam. 'Hé Gertie, wil je achterop?' riep hij. 'Ik heb me nooit zo vereerd gevoeld.'

Ook de moeder-zoon verhouding was nooit een probleem: 'Ons contact tijdens de studie is heel natuurlijk verlopen, hé Jeroen?. Andere mensen besteedden er meer aandacht aan dan wij. We hebben wel veel gediscussieerd en dat doen we nog steeds, maar dat komt eerder omdat we allebei een sterk gevoel voor rechtvaardigheid hebben ontwikkeld. We kunnen uren aan de telefoon hangen om de toestand in de wereld te bespreken.'

'Voor ons allebei is de studie echt een weg geweest naar een academisch werk- en denkniveau,' zegt Jeroen. Toen hij klaar was, zocht hij geen typische juristenbaan, maar eerder een werkring die aansloot bij zijn belangstelling voor cultuur. Hij vertrok op de honnefooi naar Amsterdam en vond daar een baan als medewerker van de Gate Foundation, een stichting voor de promotie van niet-westerse kunst. Vandaar kwam hij in contact met het bestuur van de Oude Kerk, dat hem later binnenhaalde als directeur. 'Ideaal, ik houd van kunst, cultuur, mooie gebouwen. Dit werk is me op het lijf geschreven.'

Gertie Beker was 38 toen ze afstudeerde en kreeg meteen een baan aangeboden als medewerkster criminaliteitspreventie bij de politie in Weert. Ze weigerde omdat het een halve baan was waarvoor ze vijf dagen in de week naar Weert moest. Vervolgens somt ze een waslijst op van onbetaalde functies die ze wel heeft aanvaard: het lidmaatschap van het Burgerlijk Ambestuur, van de Elisabeth Strouwenstichting, van de Ouderenraad, van het Gilde, van de bondsraad van de Consumentenbond en de ledenraad van de Ohra-Nutsverzekeringen. Zeker gezien de generatie waar ik uit kom, ben ik heel tevreden over het verloop van mijn leven, eerst het opvoeden van de kinderen, daarna het vervolg in de studie. Ik heb het gedaan om te leren, niet om de prestatie te leveren.'

Jacques Herraets

Inge Bovens foto Franco Gori

zijn meestertitel. "Heel handig als je in het management zit." "Dat was het leuke van studeren in Maastricht," vult Janssen aan. "De praktijkgevallen, leren hoe mensen communiceren. Maar je hebt wel een stevige dosis mensenkennis nodig om alle juridische vaardigheden in de praktijk te brengen. Zo'n practicum *Onderhandelen* voorzag daar een heel eind in."

Ongebruikte titels

Kennis komt met de jaren. *Sadder, wiser*. Voor Meertens betekende de studie zoveel als het opbouwen van levenservaring. Op kamers, weer terug in zijn privéleven ondertussen een paar drama's die niemand een ander toewent. "Als ik geen rechten had gedaan, was ik toch dezelfde richting uit gegaan, denk ik. Ik gebruik mijn meestertitel bijna nooit. Ook niet op mijn visitekaartje."

Voor de anderen geldt hetzelfde. Evenmin hangt bij iemand de bul ingelijst aan de muur, zoals in de gemiddelde Amerikaanse rechtbankfilm. "Mijn bul ligt in de doos diploma's en notariële akten," zegt Wolleswinkel. En Bovens: "Ik heb de mijne al jaren niet meer gezien. Volgens mij ligt ie ergens in de garage."

En die van Toine Starren? Verbaasd gezicht: "Eh, in de wapenkast". De konijntjes en haasjes weten er alles van.

De klok tikt door. Bouten wil naar zijn gezin in Roermond. Morgen werk. "Nog even vertellen wat rechten voor mij betekende?" By all means. "Voor mij is de Nieuwenhof niet richtingbepalend geweest. Als ik mijzelf de vraag stel: had ik al die capriolen

Toine Starren met James Bond-auto: 'Ik ben gezwicht voor de centen' foto Franco Gori

moeten uithalen om te doen wat ik nu doe? Waarschijnlijk niet, denk ik dan."

"Ik vond het vooral een uitdaging. Dat ik het aandurfde," zegt Bost. De gepensioneerde dame kijkt terug op "een hele mooie ervaring, ondanks de hoge studiedruk". Gorissen, ook geen achtien toen hij met de studie begon, is het daar van harte mee eens. "Als ik geen rechten had gedaan, was ik vandaag de dag in ieder geval een stuk vierer."

Borrels

De klas van 1982 viel uit elkaar in kleine groepjes. Gorissen wilde tegen het einde van de studie wel eens een etentje organiseren, "maar als er van de twaalf genodigden vier komen opdagen, weet je dat het gedaan is". Starren en Janssen zien elkaar soms.

Reünietjes van het indertijd opgerichte herendispuut Nova Curia, met nog zes, zeven anderen. Weekendjes, borrels, dat soort dingen. Wat de voormalige leden volgens Janssen behalve de studie gemeen hebben is dezelfde attitude. "Je weet gewoon waar je iets moet vinden."

"Ik herinner me dat ze in Straatsburg versteld stonden van het feit dat wij in no time onze weg in de bibliotheek vonden," zegt Starren. Niet wat je weet, maar dat je weet waar je kunt vinden wat jij wil weten is belangrijk, een probleemgestuurde les die nooit is vergeten. Janssen: "Eigenlijk werkten we zoals iemand tegenwoordig Internet bedient. Sleutelwoorden, nog meer sleutelwoorden, onderwerpen afbakenen."

Nog één keer in de schijnwerpers: Ton Gorissen, Armand Meertens, Ria Wolleswinkel, Jeroen Janssen, Inge Bovens, Toine Starren en Rie Bost foto Franco Gori

Het gezin Bouten foto Franco Gori

'Inerte massa'

De faculteit is gegroeid. Massa's studenten. In het universiteitsblad beklagt een rechtenstudent zich over de onderwijsgroep, waar de befaamde zevensprong lijkt verruild voor "minicolleges". De "inerte massa", zoals Gorissen het formuleert, bevolkt collegebanken die destijds nog moesten worden gebouwd. Een voor een doet hij het gezelschap uitgeleide. Fotootje maken in nachtelijk licht achter de V&D. Dicht op elkaar. Iedereen een jas aan, behalve Gorissen. Meesterijsverkopers hebben het nooit koud. "Ik loop altijd zonder jas. Nooit verkouden." De anderen horen dergelijke stoere opmerkingen graag. Gorissen weet dat. "Die gekke Gorissen, roepen ze hier in de buurt graag. Maar als je iets op een leuke manier doet, vergeten mensen dat niet. Als bijvoorbeeld Franstaligen in de ijssalon komen vragen waar de filles zijn om boumboum te doen, stuur ik ze naar de Zusters Onder De Bogen. Over vijftig jaar weten ze dat nog." ■

JOB

'Ik geloof dat wij nog zenuwachtiger waren dan de eerste studenten'

COHEN

de eerte jurist van Maastricht

door Jacques Herraets

Nee, ze liepen niet drie keer per dag zenuwachtig naar Studentenzaken om te zien of er wel genoeg aanmeldingen binnenkwamen. Juridische faculteiten hadden aan het begin van de jaren tachtig niet over belangstelling te klagen en zelfs een nieuwe faculteit met maar tien medewerkers en niet één collegezaal hoefde niet bang te zijn voor lege stoelen. "Op een gegeven ogenblik hoorden we wel dat de gemiddelde leeftijd van de studenten zo hoog was. Het leek erop dat de studenten gemiddeld ouder waren dan de medewerkers. Dat was niet zo, maar het kwam wel in de buurt."

Job Cohen was 32 jaar (nu dus 50) en werkzaam bij het bureau Onderzoek en Onderwijs van de Leidse Universiteit, toen hij het verzoek kreeg een nieuwe juridische faculteit te komen oprichten in Maastricht. Een paar jaar eerder had hij met zijn collega's een excursie georganiseerd naar de jongste medische faculteit van het land en naar aanleiding daarvan een artikel geschreven in het Nederlands Juristenblad, samen met het hoofd van het bureau, Hans Crombag. Daarin pleitten de twee voor toepassing van de probleemgestuurde methode in het juridisch onderwijs.

"Dat beschouwden ze in Maastricht als een welkom steuntje in de rug, twee Leienaren die zo positief waren over hun onderwijs. Ze wisten niet dat wij maar ergens in de marge van de universiteit werkten."

Toen minister Pais kort daarna Maastricht een juridische faculteit toezegde, viel de keuze voor de eerste Maastrichtse jurist op Cohen. Dat gebeurde op voorspraak van de Leidse hoogleraar Paul Thung,

die gedeeltelijk in Maastricht was gedetacheerd om de faculteit der Gezondheidswetenschappen te helpen bij de opbouw. "Die heeft toen gezegd: je moet die Cohen nemen, die dat aardige stukje in het Juristenblad heeft geschreven".

'Die Cohen' zei dus ja, maar bedacht dat hij te jong was om alleen te komen. Hij trommelde een paar goede bekenden op: Cees Flinterman, met wie hij veel over onderwijsvernieuwing had gepraat en Jeppe Balkema, een oude studievriend uit Groningen. Zij kregen een plaats in de voorbereidingscommissie en terwijl die groep met haar werk bezig was, meldde zich een zekere Karl Dittrich bij Cohen: "Karl had twee goede argumenten om mee naar Maastricht te gaan, ik weet niet meer in welke volgorde hij ze gebruikte. Hij wilde dolgraag een nieuwe faculteit mee opzetten én wilde ooit in zijn leven voorzitter van MVV worden. Ik kende hem wel een beetje en dacht: dat is een fantastische man, laat die vooral meegaan."

En zo gebeurde het dat het duo Cohen-Dittrich op een dag in september 1981 een kamer in het Jezuiten klooster kreeg met voor ieder een bureau, een stoel en een telefoontoestel. Aan de andere kant van het gebouw zat de derde man van de pre-embryonale studierichting, Victor Rutgers van de dienst algemene en juridische zaken, destijds de kraamkamer van bestuurlijk talent voor nieuwe studierichtingen. De juridische faculteit was geboren.

Proefstudenten op bestelling

"We kregen een jaar de tijd om het eerste studiejaar voor te bereiden en de nieuwe mensen aan te trekken. We hebben eindeloos met elkaar gepraat over blokboeken en over taken, terwijl nie-

mand van ons een idee had of dat wel zou werken. Zo nu en dan bestelden we bij O&O, dat toen alleen nog in de medische faculteit zat, een stel studenten om eens te proberen hoe dat ging.' Toen al kregen de opstellers van het studieprogramma te horen dat zij weliswaar veel aandacht besteedden aan het denk- en uitdrukkingsvermogen van hun studenten maar dat het echte juridische handwerk van regels en wetten erbij inschoot.

Het verweer tegen dat soort kritiek was een van de stokpaardjes van Cohen: "Dat je goed kunt nadenken, dat je goed kunt redeneren en dat je je goed kunt uitdrukken, dat vind ik juist de essentie van het juridische vak. Een jurist doet de hele dag niks anders dan jongleren met taal. Als een gewoon mens denkt 'ja maar, dat woord betekent toch gewoon dat', dan komt er weer zo'n juridische wijsneus die je gaat uitleggen dat het allemaal toch net anders zit en natuurlijk hoort die betekenis weer geduid te worden in het hele systeem van het recht. Die systematiek hoort erbij en daar hebben we in het begin misschien een beetje te weinig aandacht voor gehad, maar mijn belangrijkste punt was dat ik af wilde van die passiviteit in de juridische opleiding, dat uitstorten van teksten over grote zalen vol studenten. Ik dacht 'doe het nou zelf, ga zelf er achter aan'. Dat onderwijssysteem lag hier keurig klaar, wij hoefden het maar te kopiëren, inclusief de voortgangstoets. Daar hadden we toen eindeloze discussies over. Ik vind het nog steeds jammer dat die later is afgeschaft."

Frisse wind

De discussies over de vorm en de inhoud van het onderwijs waren getekend door de tijdgeest. In de jaren zeventig was er een frisse wind door de rechtswetenschap gewaaid. Ze mocht niet meer het domein van starre letterknechten zijn, maar haar inspiratie zoeken in maatschappelijke ontwikkelingen, in redelijkheid en billijkheid. Recht was evenzeer zekerheid als onzekerheid. Ook daar werd ijverig over gediscussieerd in het eerste groepje docenten, herinnert Cohen zich: "Het ging ook over de kwestie hoe rechtsfilosofie, sociologie, criminologie met het positieve recht verbonden konden worden. We waren ervan overtuigd dat je er niets mee opschoot als je in iedere blok een rechtsfilosofisch taakje verstopte. We hebben ook wel hele discussies gehad over de vraag waar het nou over ging in de opleiding. Er was een duidelijk stroom die zei 'waar het om gaat is mensen kritisch en weerbaar te maken. Studenten moeten vooral het recht niet aannemen

als iets van 'zo zit het in mekaar'. Het ging dus om het problematiseren van het recht. Gerard Mols was daar een antagonist van en is dat nog steeds. Anderen vonden dat we gewoon goede juristen moesten opleiden, mensen die het rechtsstelsel beheersten en de vaardigheden hadden daarmee om te gaan. Dat soort discussies zal altijd wel blijven bestaan, mag ik hopen. Ik ben er steeds meer van overtuigd geraakt dat een van de belangrijkste taken van het onderwijs is mensen leren om te gaan met onzekerheden. Ik vind ook dat je ze tot op zekere hoogte zekerheden moet meegeven, dat je ze impliciet moet opvoeden in normen en waarden. Het belangrijkste in dit systeem is dat ze daar over leren discussiëren. Dit type onderwijs is ook ooit opgezet omdat er zoveel verandert in onze samenleving. Je kunt niet meer zeggen 'ik zal je eens uitleggen hoe het recht in mekaar zit, daar heb je dan je hele leven genoeg aan'. Het enige dat je zeker weet is dat het nu zo zit en dat het over vijf jaar weer anders is. Ik heb er nooit moeite mee gehad om tegen studenten te zeggen 'ik weet het niet, laten we het maar eens gaan uitzoeken', tenzij iemand me zou vragen wie de koningin van Nederland is."

Voor de eerste onderwijsgroep waren de docenten nog zenuwachtiger dan de studenten, herinnert Cohen zich. De eerder genoemde Gerard Mols was de eerste collega die hij na afloop tegenkwam: 'En, hoe ging het bij jou?' vroegen ze elkaar opgewonden. Het antwoord was eveneens identiek: 'fantastisch'.

"We hadden honderd studenten en tien docenten, voor ieder een groep van tien. Daar hebben we enorm veel energie in kunnen steken. Ik vond het ook een voordeel dat er zoveel ouderen tussen zaten. Die wisten waar ze het over hadden. Voor een vak als rechten is maatschappelijke ervaring belangrijk. In dit type onderwijs moet een student zichzelf prikkelen of geprikkeld worden door de taken. Een achttienjarige die net van de middelbare school komt, moet het hoofdzakelijk van de taken hebben. In latere lichtingen hebben we moeten vaststellen dat onze oorspronkelijke taken hen niet altijd genoeg aanknopingspunten boden. Toen hebben we het onderwijs wat steviger moeten aanpakken, meer leiding moeten geven. In de eerste jaren was dat niet zo nodig omdat de discussie gemakkelijker op gang kwam.

Voor Cohen leek er na de opbouwfase een mooie toekomst weggelegd in de luwte van de wetenschap, ware het niet dat de facult-

teit zijn bestuurlijke capaciteiten niet kon missen. Hij kreeg weliswaar een leerstoel en mocht zich toen 'hoogleraar in het recht ten behoeve van juridische methoden en technieken en de ontwikkeling van juridisch onderwijs' noemen, maar zoals de benaming al doet vermoeden was dat een gelegenheidsbenoeming. "Ik zou decaan worden en daar moest je hoogleraar voor zijn, vandaar die leerstoel. Toen mijn eerste decanaat erop zat, ben ik bestuurlijk actief gebleven en ik werd teruggeroepen, toen het met het decanaat van Hans Crombag helaas niet goed afliep. Toen had ik wel het gevoel dat ik dit langer wilde doen. Hier blijf ik een tijdje zitten, dacht ik. Maar ja, daar kwam toen iets tussen." Na herhaalde verzoeken van de collega-decanen stelde Cohen zich beschikbaar voor het rectoraat. 'Ik dacht: dat doe ik drie jaar en dan ga ik terug naar de faculteit'. Ook daar kwam iets tussen, een telefoontje van de minister van onderwijs met het verzoek hem als staatssecretaris terzijde te staan. Had hij die benoeming te danken aan zijn oude studievriend Jacques Wallage of aan minister Jo Ritzen, die zich gaandeweg met steeds meer waardering uitliet over de Maastrichtse universiteit? 'Ik weet het niet. Daar heb ik ook nooit naar gevraagd, omdat ik het niet zo interessant vind om dat echt te weten. Misschien is het een combinatie geweest. Jacques Wallage kende ik inderdaad al heel lang. Het kan best dat die mij op een gegeven moment voorgesteld heeft. Ritzen kende ik zoals ieder lid van een College van Bestuur de minister kent. Iedereen beweerde dat hij een vriend van me was, maar dat was zeker niet zo. Hij was wel bijzonder geïnteresseerd in wat er in Maastricht gebeurde. Op het departement is trouwens altijd met grote belangstelling naar Maastricht gekeken. Dat paste mooi in het totale beleid als ze tegen de andere universiteiten konden zeggen 'moeten jullie nou eens kijken wat ze doen in Maastricht: hetzelfde als jullie, met evenveel geld, en moet je eens zien wat een verschil in resultaten. Jullie doen het dus niet goed'.

In plaats van minister van onderwijs te worden in het eerste kabinet-Kok gaf hij de voorkeur aan een terugkeer naar Maastricht om daar weer rector magnificus te worden en tussen de bedrijven door zijn kinderen te zien opgroeien. Vorig jaar, ruim voor het einde van zijn ambtstermijn, liet hij weten dat hij de universiteit ging verlaten. Toen was ook duidelijk dat hij niet opnieuw nee zou zeggen als hij voor Paars II zou worden gepolst. "Ik heb gezegd dat ik dat jaar als staatssecretaris van onderwijs ontzetz-

tend interessant vond en dat ik het graag zou doen als het nog eens op mijn weg zou komen. Maar vier jaar geleden kwam het niet uit."

Toch leek het alsof hij in augustus, toen formateur Kok een zijn tweede kabinet aan het samenstellen was, opnieuw om privé-redenen nee zou zeggen. Dat meldde althans NRC Handelsblad. "Dat heb ik ook gelezen, maar dat was gewoon niet waar. Er was ook maar één krant die dat gemeld heeft. Voorzover ik weet ben ik deze keer geen kandidaat voor onderwijs geweest, en bovendien heeft de PvdA helemaal geen Onderwijs gekregen. Er waren wel op een aantal andere plaatsen mogelijkheden voor me. Staatssecretaris van justitie was er één van, en daar zit ik nu." Wie een beetje heeft opgelet wist dat Justitie het favoriete departement was van Job Cohen, ook al valt daar het vluchtelingenbeleid onder, met Schiphol het lastigste en ondankbaarste probleem waar een bewindsman/vrouw mee te maken kan krijgen. Cohen beaamt dat: "Justitie leek mij zeer aantrekkelijk, maar dit is natuurlijk een razend lastige en ondankbare portefeuille, omdat het probleem zo ingewikkeld is dat je er nauwelijks goed uit kan komen. Maar aan de andere kant is het een ontzettend belangrijke portefeuille waar je echt je tanden in moet zetten." Dat hij opnieuw staatssecretaris is geworden en geen minister kan hem volgens eigen zeggen niets schelen: "Ik beschouw meedoen in de regering als een kans waar ik op gehoopt had. Dat ik die kans nu krijg, stemt mij zeer tevreden. En ach, als ik die ministers bezig heb gezien met dag in, dag uit die enorme stapels stukken, ook van andere departementen, dan voel ik me eerder opgelucht. Toen ik Klaas de Vries laatst zag met zo'n enorme stapel, zei ik tegen hem: 'dan had je maar staatssecretaris moeten worden'. Toen keek hij me grijzend aan." Toen de nieuwslezer enkele maanden geleden aan de parlementaire verslaggever vroeg of Kok al een opvolger op het oog had, antwoordde de verslaggever dat er wel een naam genoemd werd: 'je moet hem maar meteen vergeten nadat ik hem heel zachtjes heb gefluisterd: Job Cohen. Die weet van niets: 'Het eerste deel van die zin was buitengewoon verstandig. Het is allemaal geklets, en de vraag of ik het nou wel of niet goed met Kok kan vinden, doet er helemaal niets toe. Als puntje bij paaltje komt, gaat Kok daar niet eens over.' ■

KARL

de man die eigenlijk alleen maar

DITTRICH

voorzitter van MVV wilde worden

door Jacques Herraets

Hij was 29 jaar en zag er met zijn baard uit als een broertje van Kris Kristofferson, alias Billy uit Pat Garrett & Billy the Kid. Tegenwoordig wordt van de zanger/acteur gezegd dat hij lijkt op Karl Dittrich, de jonge politicoloog, die samen met jurist Job Cohen naar Maastricht kwam om een juridische faculteit op te richten.

De twee kregen een kamer achter in het stille Jezuïetenklooster en een jaar de tijd om het karwei te klaren. Op 1 september 1981 ging de termijn in. "Van die eerste werkdag herinner ik me nog dat ik niks in mijn tas had zitten, behalve een pakje zakdoekjes omdat ik verkouden was. Dat was symbolisch voor de manier waarop ik aan dit avontuur begon: ik wist totaal niet wat me te wachten stond."

In zijn vorige standplaats Leiden had Dittrich al een respectabele staat van dienst opgebouwd. Op een leeftijd waarop een gemiddeld Minervalid aan zijn propedeuse begint te werken, 26 jaar dus, promoveerde hij op een proefschrift over gemeenteraadsverkiezingen, drie dagen later trouwde hij en vertrok hij met een beurs van een jaar naar Florence op studie- annex huwelijksreis. Ook voor de politicologie waren het hoogtijdagen. Nederland ontzilde zo snel, dat zelfs een ijverig wetenschapper als Dittrich moeite had om de ontwikkelingen te beschrijven.

In 1979 kwam hij terug naar Leiden, waar hij coördinator werd van het experimentele studieprogramma Staatkunde, een krui-

sing van staatsrecht en politieke wetenschappen. Daar maakte hij nader kennis met Job Cohen, die zich op een dag liet ontvallen dat hem een baan in Maastricht was aangeboden. Dittrich wilde graag mee: "Ten eerste wilde ik graag naar Maastricht komen, met in mijn achterhoofd de jongensdroom om voorzitter van MVV te worden, al is die droom in een nachtmerrie geëindigd. En ten tweede sprak het me aan dat de juridische opleiding hier zou worden ingebed in de maatschappelijke context. Bij Staatkunde hadden we die ideeën van de maatschappelijke inbedding van het recht al vormgegeven."

Dittrich noemt zich graag een 'ijverig baasje', dat zich fanatiek in ieder onderwerp verdiept. Toen ruim van tevoren vaststond dat hij naar Maastricht zou gaan, begon hij alle juridische proefschriften, die in Leiden verschenen, te verzamelen. "Dat was een mooi begin voor de bibliotheek, dacht ik een beetje naïef. Wist ik veel dat je daar een miljoenenbudget voor nodig hebt."

Hoog ideologisch gehalte

Gaandeweg, met de komst van de eerste groep docenten, groeiden de contouren van de juridische opleiding. Dat het onderwijs in een revolutionaire vorm zou worden gegoten, stond vast. Des te meer discussie ontstond er over de inhoud van het onderwijs. Ook daar klonken revolutionaire geluiden: "Het ideologisch gehalte was hoog. Er hing een linksige sfeer in de groep met veel PvdA'ers, PSP'ers en zelfs CPN'ers. Recht was het bestrijden van onrecht, het verhogen van rechtvaardigheid. Gerard Mols en

Alma van Bers bijvoorbeeld vonden het belangrijker dat studenten de juiste opvatting hadden over rechtvaardigheid. De regeltjes deden er niet zo toe, die leerden ze wel in de praktijk. Later kwamen er mensen met meer ervaring binnen zoals Cees Flinterman en Jeppe Balkema, die ons eraan herinnerden dat we er in de eerste plaats waren om studenten op te leiden die straks in de juridische praktijk moesten kunnen werken. Uiteindelijk hebben de realo's het toch gewonnen."

Elders in het land was de Maastrichtse rechtenfaculteit vaak een mikpunt van spot. Er zouden daar diep in Limburg tweederangs juristen worden opgeleid, een soort rechtshelpers, die hoogstens terecht konden in de sociale advocatuur. Met enige regelmaat verschenen er artikelen met een dergelijke strekking in de vakbladen, herinnert Dittrich zich: "Dat stimuleerde de vechtlust, maar aan de andere kant dacht ik ook wel eens: waarom worden we nu altijd met de nek aangekeken? We hadden een geweldige groep studenten in dat eerste jaar. Je zag het aan de opstellen, daar zaten meteen al pareltjes tussen. Het tweede jaar ging natuurlijk weer beter en toen de eerste studenten op stage gingen kregen we de eerste positieve signalen van buiten. Zo stapelde je toch een voor een de zekerheden op. Hier werden geen slechtere juristen opgeleid, maar andere, die je niet hoefde uit te leggen hoe ze ergens achteraan moesten."

Wetenschapper wordt bestuurder

Toen hij naar Maastricht kwam, had hij voor zichzelf het idee dat zijn toekomst in de wetenschap lag. Hij zou de afdeling politicologie onder zijn hoede nemen. Maar voor hij het wist zat hij in het bestuurlijke kringetje, waar de talenten zo dun zijn gezaaid, dat ze nooit meer worden losgelaten. Twee jaar na zijn aankomst zat hij in de Universiteitsraad en nog eens twee jaar later was hij opgeklommen tot het College van Bestuur, op de charismatische leeftijd van 33 jaar. "Die functie werd me van alle kanten afgeraden. Dat hou je nooit vol, werd tegen me gezegd, daar ben je veel te zenuwachtig voor, daar heb je geen ruggegraat voor, je bent te aardig, dat red je nooit van zijn leven! Maar het is wonderbaarlijk snel goed gegaan. Van het begin af aan heb ik me op mijn gemak gevoeld. De verhoudingen waren dramatisch slecht geweest, maar er was net een nieuwe rector, Vic Bonke, en de voorzitter, Rob van den Biggelaar was een beetje aan het afbouwen. Hij was de man

van de uitbouw onder het pragmatische motto 'pakken wat je krijgen kunt' en daar heeft hij een heel gelukkige hand in gehad. Toen Loek Vredevoogd hem opvolgde is er veel veranderd, intern en extern. Het ministerie kwam voor het eerst met een ontwikkelingsplan voor meerdere jaren - het HOOP - en ook hier in huis kwam er een strategische planning. Loek en ik hadden een perfecte taakverdeling: hij het externe bestuur, ik het interne. We konden dat blindelings aan elkaar overlaten. Er werd wel eens gezegd: dat kan niet goed gaan tussen die katholieke zuiderling en die calvinistische noorderling, maar er is nooit een spoor van licht tussen onze verstandhouding gekomen. En als het op arbeidsethos aankwam, was ik misschien nog calvinistischer dan hij. De derde man, Vic Bonke, was meer het enfant terrible, dat met zijn martiale snor overal op de eerste rij stond en zo de universiteit heel zichtbaar heeft gemaakt."

Bonke mocht twee termijnen blijven, daarna kozen de decanen Cohen tot rector magnificus en zo werd de tandem Cohen-Dittrich herenigd. Niet voor lang, want Cohen ging een jaar het landsbelang dienen als staatssecretaris van onderwijs en deed in die tijd twee opmerkelijke benoemingen. Hij benoemde Vredevoogd tot tijdelijk voorzitter van de Leidse universiteit en Dittrich tot diens opvolger in Maastricht. Zodra Vredevoogd weer naar Maastricht zou terugkeren, zou Dittrich weer plaats voor hem maken. Niemand geloofde dat het ooit zou gebeuren en het gebeurde ook niet. Cohen kwam zelf nog wel terug om zijn termijn als rector vol te maken, maar Vredevoogd is nog steeds voorzitter in Leiden en Dittrich nog steeds in Maastricht. Hij is inmiddels 46 en nog steeds de jongste collegevoorzitter van Nederland, ook al dachten ze daar in Tilburg anders over bij de benoeming van Yvonne van Rooy, die trouwens als gouverneursdochtertje nog heeft rondgedarteld in de vertrekken aan de Bouillonstraat die nu de werk-kamers van het College van Bestuur zijn. Dittrich loopt er ook nog een beetje kwajongensachtig rond. Het ongeschoren deel van het presidentiële gelaat heeft hij beperkt tot de bovenlip, maar macho-neigingen blijven hem vreemd, tenzij hij ze bewaart voor het voetballen. De fiets en de trein zijn nog altijd favoriete vervoermiddelen. Hij heeft een even grote hekel aan autorijden als aan een dienstauto met chauffeur: "Als ik per se met de auto weg moet, speelt mijn vrouw voor chauffeur."

'We hebben altijd in de omstandigheid geleefd dat het van jaar op jaar iets beter ging, terwijl andere universiteiten bezuiniging op bezuiniging moesten verwerken. Dat heeft denk ik een enorm psychologisch effect gehad'

Van drieduizend naar tienduizend

Toen Dittrich begin 1986 voor het eerst plaats nam in het college van bestuur, telde de universiteit drieduizend studenten. Het ETIL had kort daarvoor berekend dat de instelling niet hoefde te rekenen op de 6000 studenten uit de motie-Deetman, maar gezien de demografische ontwikkelingen op hooguit 3500. Meer studenten had de regio niet te bieden. Twaalf jaar later kent iedereen de rest van het verhaal. Het voorspelde aantal wordt alleen al benaderd door de eerstejaars, afkomstig uit het hele land en de rest van de wereld. Dezer dagen wordt de tienduizendste student verwelkomd en de tienduizendste afstudeerbul uitgereikt. De succesfactoren zijn ook bekend: het onderwijssysteem, de internationalisering, de topplaatsen in de vergelijkende onderzoeken. Komen die uit de lucht vallen of zit daar volgens Dittrich een dieper liggende succesfactor achter?

"Ja, ik denk dat het de geweldige geestdrift is. Dat klinkt misschien stom, maar ik vind nog steeds dat hier in deze instelling zo ontzettend veel mensen enthousiast zijn. Natuurlijk wordt er wel eens gekankerd en gaan er allerlei dingen niet goed, maar mijn overheersende gevoel is nog steeds dat veel mensen het idee hebben dat ze nieuwe initiatieven kunnen nemen en op hun eigen manier kunnen invullen. Dat was het beeld dat ik hier aantrof in 1981 en dat heeft mij niet verlaten. Ik heb nog steeds het gevoel dat die stemming overheerst, dat de universiteit naar buiten altijd de indruk geeft van een leuke club waar veel gebeurt. Wij hebben gelukkig nooit in de desolate stemming gekend van een aantal grote universiteiten die bezuiniging op bezuiniging moesten verwerken. We hebben altijd in de omstandigheid geleefd dat het van jaar op jaar iets beter ging. Dat heeft denk ik een enorm psychologisch effect gehad. In zekere zin ontleent iedereen veel genoegen aan de manier waarop hij hier kan werken, dat straalt men uit, daar zit zelfs een sterke trots in. Het vertrouwen is natuurlijk versterkt door de erkenning van buitenaf. De eerste tien jaar hebben we in de opbouwfase gezeten, waarin we moesten opboksen tegen allerlei vooroordelen. Ik hoor nog die donderende stem van Cor Galis op de radio: hef Maastricht op en je haalt in één klap de bezuinigingen voor heel Nederland binnen. De tweede tien jaar hebben we duidelijk koers kunnen zetten op kwaliteit. De prestaties hebben erkenning gevonden, dat blijkt uit de groei, én uit de luxe problemen waar we nogal krachtig mee worden geconfronteerd."

Paradox op paradox

Maar ook luxe problemen zijn problemen. De universiteit groeit zo sterk en de financiële middelen blijven daar zo ver bij achter dat het evenwicht tussen onderwijs en onderzoek dreigt te worden verstoord. De ene paradox zou tot een andere kunnen leiden: is Dittrich niet bang dat de gemiddelde docent het gevoel krijgt dat de groeiende populariteit van Maastricht eerder ellende dan beloning oplevert? Dat het succes de geestdrift tempert? "Nee, elk jaar bij de opening van het academisch jaar schrijf ik op wat er het afgelopen jaar weer is gebeurd. Dan schiet me zo weer een aantal initiatieven te binnen: dat ligt er weer dat komt er weer aan. Bovendien houden de visitaties je wel wakker. Als de zaak niet in orde is, word je keihard afgestraft. Andere universiteiten worden absoluut beter. Tilburg heeft het bijvoorbeeld fantastisch gedaan met zijn economische en juridische faculteit. Of neem de wijze waarop wijlen Jankarel Gevers de Universiteit van Amsterdam helemaal opnieuw op de kaart heeft gezet; Eindhoven dat op dit ogenblik weer de wind in de zeilen heeft. Groningen heeft in zijn medische faculteit een aantal elementen van Maastricht gekopieerd en op een aantal punten verbeterd."

Studie voor de gemotiveerden

De laatste jaren heeft Dittrich zich ontpopt als een voorstander van een maximale toegankelijkheid van de universiteiten, waar in principe plaats is voor iedereen. Daarmee ging hij vaak in tegen de stroom van pleidooien voor een excellente universiteit, die bij sommigen nog altijd associaties opwekt met de elitaire universiteit. Begint bij Dittrich niet de vrees te leven dat ook hij op een dag moet toegeven dat een universiteit volloopt met verwende kinderen die studeren nu eenmaal zien als een sociale verplichting?

"Ik ben nog altijd voorstander van een grotere toegankelijkheid. Haal de druk er vanaf die door de tempobeurs is gecreëerd. Maar ik kan er ook niet omheen dat een universiteit met twintigduizend studenten in Maastricht niet goed voor te stellen is. Misschien schiet mijn fantasie ook te kort. Ik zie ons op een bepaald ogenblik wel de twaalfeneenhalfduizend halen. Het houdt ergens op door de beperking van het aantal studierichtingen en uiteindelijk is de kwaliteit van wat we doen de maat der dingen. Als die onder druk komt te staan zullen we moeten ingrijpen."

'Die functie in het college van bestuur werd me van alle kanten afgeraden.

Dat hou je nooit vol, werd tegen me gezegd, daar ben je veel te zenuwachtig voor, daar heb je geen ruggegraat voor, je bent te aardig, dat red je nooit van zijn leven!

Wat hem betreft hoeven er geen kunstmatige beperkingen te worden opgelegd aan op de instroom van studenten, een plan dat eerder dit jaar door de economische faculteit werd overwogen en overigens ook weer snel werd verworpen. Wel kregen aanstaande eerstejaars een soort zelfstest toegestuurd om hen een idee te geven van de zwaarte van de studie. Dittrich is zeer benieuwd naar het resultaat van die ontmoedigingsactie: "Een numerus fixus keert zich op een bepaald ogenblik tegen je. De selectie van studenten is een proces dat je zo natuurlijk mogelijk moet laten verlopen. Ik ontleen enige hoop aan het regeerakkoord waarin staat dat er gezocht wordt naar andere methoden om de instroom te reguleren. Wellicht kunnen we nu zelf instrumenten gaan bedenken waardoor je selectie aan de poort mogelijk maakt, niet op basis van cijfers, maar op basis van motivatie, dat is toch wat mij betreft het belangrijkste. Het zou goed zijn als we erin slagen om aankomende studenten ervan te overtuigen dat deze manier van onderwijs ontzettend veel van hen vergt. Het grootste gevaar voor ons soort onderwijs is dat er teveel ongemotiveerde studenten aan meedoen. Het is prachtig als je een dagje met je ouders naar Maastricht komt en je ziet die borden met Luik en Aken, denk je: goh, waar ben ik nou terecht gekomen? Het zou jammer zijn als er een stroom op gang gaat komen die zich niet realiseert dat er in Maastricht op een andere manier onderwijs wordt gegeven. En dat een aantal docenten vervolgens weer gaat dromen van een volle collegezaal, omdat er toch geen behoefte is aan kleine groepen. Je zult het onderwijs ongelooflijk goed moeten blijven bewaken."

Economische betekenis

Hij kan zich er vreselijk druk over maken dat Paars II in de regeringsverklaring zo weinig interesse heeft getoond voor het hoger onderwijs, juist nu het economische belang van kennisvermeer-

dering evident is. "Onze taak is alle talenten die een samenleving heeft, zo goed mogelijk tot ontplooiing te laten komen. Zorg dat die mensen een hogere opleiding tot een goed einde kunnen brengen, al was het maar met een eenmalige injectie in het hoger onderwijs. Alleen al fysiek zie je dat in sommige steden de gebouwen staan de verloederen en dat de investeringen in apparatuur achterblijven. Als de overheid dat niet begrijpt, zullen we afstand moeten nemen. We zouden hier kunnen komen tot een soort convenant, gebaseerd op regionale belangen, om de universiteit als kennisinstelling samen met de Open Universiteit en de Hogescholen een kennisinfrastructuur te laten opbouwen. Geef de regionale overheden voor dat doel desnoods het geld van de Oost-Westbaan. Ik zou het persoonlijk jammer vinden als die niet doorgaat, maar als je vijftien jaar aan de leiband hebt gelopen, moet je op een bepaald ogenblik zeggen: nu is het dus afgelopen. Dan accepteren we maar ons verlies, mits daar een forse genoegdoening tegenover staat."

Een universiteit moet volgens Dittrich meer zijn dan een instelling die kennis doorgeeft aan jongelui die met die kennis op zak teruggaan naar de plaats waar ze vandaar komen: "Je moet niet alle studenten die hier afstuderen, weer weg laten gaan. Geef ze een uitdaging om hier in de regio bedrijven op te richten. De universiteit vervult als kennisinstelling een duidelijke meerwaarde in een regio en dat brengt een maatschappelijke verplichting met zich mee. We richten zelf bedrijven op, helpen jonge ondernemers. Ik vind het jammer dat er nog lokale bedrijven zijn die niet in de gaten hebben wat voor kapitaal hier rondloopt. Ik zou drie keer per jaar op zo'n universiteit komen vragen welke ideeën ik zou kunnen gebruiken. Op het gebied van medische technologie of de zakelijke dienstverlening ligt hier toch een geweldige potentie?" ■

'Geef de regionale overheden desnoods het geld van de Oost-Westbaan.

Ik zou het persoonlijk jammer vinden als die niet doorgaat, maar als je vijftien jaar aan de leiband hebt gelopen, moet je op een bepaald ogenblik zeggen: nu is het dus afgelopen.'

UNIVERSITEITSFONDS LIMBURG

/ S W O L /

UNIVERSITEITSFONDS LIMBURG (SWOL)

Het Universiteitsfonds Limburg is ontstaan uit de Stichting Wetenschappelijk Onderwijs Limburg (SWOL). Sinds november 1965 is deze stichting actief op het gebied van bevordering van het wetenschappelijk onderwijs in de provincie Limburg en daarmee aan vestiging en uitbouw van de Universiteit Maastricht.

Onder de doelstellingen vallen activiteiten op het gebied van:

- opbouw Universiteit Maastricht;
- internationalisering;
- bevordering contacten tussen UM en haar afgestudeerden.

Er worden via de Commissie van Bestedingen subsidies verstrekt aan studenten en promovendi voor (onder andere) wetenschappelijke activiteiten, congresbezoek, studentenactiviteiten met een landelijk karakter en buitenlandse stages.

Voor de realisering van deze doelstellingen is het Universiteitsfonds afhankelijk van bijdragen van overheden, bedrijfsleven en particulieren, voornamelijk afkomstig uit de regio. Een minimale bijdrage van fl. 50,- wordt vereist voor het lidmaatschap.

CONTRIBUANTEN

Alle contribuanten kunnen rekenen op de volgende tegenprestaties voor hun financiële ondersteuning:

- zij worden een keer per jaar uitgenodigd voor de contribuantenmiddag aan de Universiteit Maastricht;
- zij ontvangen het universitaire magazine CONTINUUM en uitnodigingen voor universitaire plechtigheden zoals de opening van het academisch jaar en de diesviering.

Beschermers van het Universiteitsfonds (contribuanten die jaarlijks tenminste fl. 1.000,- bijdragen) kunnen daarnaast eenmaal per jaar een beroep doen op een hoogleraar of bestuurder van de universiteit om een lezing te komen verzorgen.

CURATORIUM

Voor de grootste contribuanten is speciaal in 1996 het zogenaamde Curatorium opgericht. Dit bestaat uit een of twee afgevaardigden van bedrijven die jaarlijks fl. 5.000,- of meer bijdragen. Naast de reeds genoemde faciliteiten voor contribuanten en beschermers is het voor de leden van het Curatorium mogelijk om de naam van hun bedrijf te verbinden aan beurzen voor studenten die in het kader van hun studie naar het buitenland gaan. Eenmaal per jaar komt het Curatorium bijeen met het Algemeen Bestuur van het Universiteitsfonds Limburg en het College van Bestuur van de UM, waarbij gelegenheid wordt geboden om over diverse universitaire aangelegenheden van gedachten te wisselen.

CORRESPONDENTIE-ADRES

Universiteitsfonds Limburg (SWOL)
Postbus 402
6200 AK Maastricht

SECRETARIAAT/ADMINISTRATIE

mw L. Franken, adjunct-secretaris, tel. 043-3883516/3883151
mw J. Kersemakers-Dautzenberg, secretaresse, tel. 043-3883151
dhr J. Slijpen, financiële administratie, tel. 043-3883918

ADRES COMMISSIE VAN BESTEDINGEN

dr G. Majoor, voorzitter
mw S. Dufour, secretariaat
p/a dienst ISIS
Postbus 616
6200 MD Maastricht

CONTRIBUANT WORDEN?

Voelt u zich aangesproken tot de doelstellingen van het universiteitsfonds Limburg (SWOL) en wilt u aan de continuering van de activiteiten een bijdrage leveren, dan kunt u gebruik maken van onderstaande bon. Opsturen in een ongefrankeerde enveloppe naar:

Universiteitsfonds Limburg, Antwoordnummer 2,
6200 VB, Maastricht

----->

Naam:

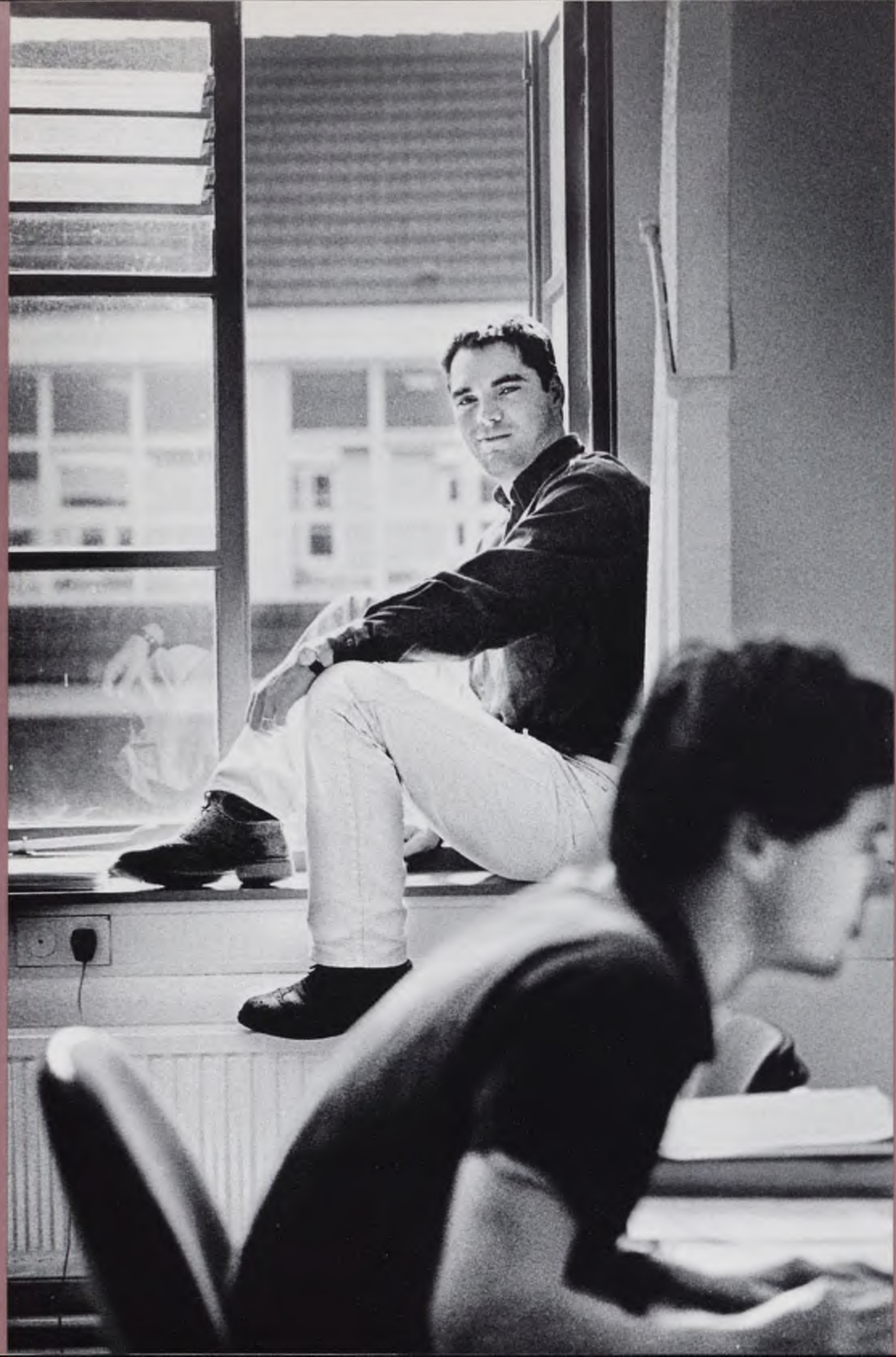
Adres:

meldt zich aan als*

- lid (tot fl. 100,=)
- donateur (vanaf fl. 100,=)
- begunstiger (vanaf fl. 500,=)
- beschermer (vanaf fl. 1.000,=)

van het Universiteitsfonds Limburg (SWOL) en verklaart zich bereid tot het voldoen van een jaarlijkse bijdrage van fl.

* aankruisen wat van toepassing is

Het diploma wordt steeds minder waard

VOOR EEN DOCTORANDUS NAM JE VROEGER JE HOED AF

door Ad van Iterson

“Heb je daarvoor al die jaren moeten doorleren?” Dochterlief of zoonlief heeft een heuse universitaire opleiding afgerond, pa en ma hebben eveneens kromgelegd, en wat is het resultaat? Een tijdelijke baan in de plaatselijke dropfabriek. Vroeger, mevrouw, stelde een universitair diploma nog wat vóór. Vroeger, meneer, was je iemand als je een titel voerde. Voor een doctorandus nam je je hoed af.

Maar wat heet vroeger? De waarde van diploma's in Nederland zakt al vanaf de Eerste Wereldoorlog. In de periode tussen 1919 en 1991 zijn meer en meer hoogopgeleide mensen terechtgekomen in functies waarvoor ze hun diploma niet nodig hadden. Deze onderbenutting van menselijk kapitaal gaat gepaard met verdringing. De hogeropgeleiden verdringen de lageropgeleiden uit de banen waarvoor deze tweede groep is opgeleid. Uiteindelijk vallen de laagstgekwalificeerde werknemers daardoor buiten de boot.

Dat zijn de belangrijkste conclusies die Maarten Wolbers (27) trekt in zijn proefschrift over diploma-inflatie en verdringing op de arbeidsmarkt. Wolbers is gepromoveerd in Nijmegen, maar werkt nu bij het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) van de Universiteit Maastricht. Op zijn zolderkamer in het Jezuitenklooster legt hij uit hoe Nederland gevangen zit in een paradox van het doorleren. Hij ziet maar één remedie: meer topbanen.

Diploma-inflatie, onderbenutting en verdringing

Wolbers' studie sluit aan bij het werk van onderzoekers als professor Huygen uit Nijmegen. Solide sociologisch onderzoek naar de kwalitatieve structuur van de werkgelegenheid in Nederland. Telkens weer stooten Huygen en zijn medewerkers op diploma-

inflatie, onderbenutting en verdringing. In die zin heeft Wolbers geen spectaculaire ontdekkingen gedaan. De toegevoegde waarde van zijn onderzoek moet worden gevonden in het gebruik van méér gegevensbestanden, verfijndere meetinstrumenten en een grotere tijdspanne.

Maarten Wolbers heeft gevonden dat elke Nederlander door diploma-inflatie wordt getroffen, al hebben sommige groepen daar meer last van dan andere. De toegevoegde opbrengsten van diploma's hebben zich verschillend ontwikkeld. Zo zijn op het niveau van LBO en MAVO de waarde van diploma's zo sterk gedaald dat ze in feite niets meer waard zijn op de arbeidsmarkt. Wolbers: “Momenteel komen schoolverlaters van het LBO en de MAVO bijna allemaal in ongeschoolde functies terecht. Daarmee vergeleken hebben diploma's op het niveau van MBO, HAVO en VWO wel een klein beetje gewonnen. Ook een HBO- en WO-diploma is relatief wat gestegen in het bestudeerde tijdvak. Maar de grote voorsprong van academici op HBO'ers is sinds het einde van de jaren veertig geleidelijk afgenomen. Ook hier zie je: het is geen trend van de laatste paar jaren, zoals vaak wordt gedacht. Al bijna een halve eeuw zijn HBO'ers het gat met WO'ers langzaam maar zeker aan het dichten. Maar omdat de absolute waarde van beide diploma's daalt, kan het nog lang duren voor er geen verschil meer is tussen hoger beroepsonderwijs en academisch onderwijs - als het al ooit gebeurd.”

Naast verschillen tussen diploma's zijn er ook verschillen tussen vrouwen en mannen. Vrouwen hebben hardnekkiger te kampen gehad met diploma-inflatie en onderbenutting dan mannen. Wolbers kan moeilijk zeggen hoe dat komt: “Mogelijk is de forse toename van arbeid van gehuwde vrouwen debet aan de grotere inflatie. Vrouwen die een hogere studie hebben afgerond, vervolgen uit de officiële arbeidsmarkt zijn gestapt, bijvoorbeeld omdat

Maarten Wolbers

foto Jean-Pierre Jans

ze kiezen voor de opvoeding van hun kinderen, komen meer en meer terug - maar dan vaak in bescheiden banen. Dat vrouwen vaak in deeltijd willen of moeten werken, speelt hen daarbij zeker parten."

Dan maar een mindere baan

Wat veroorzaakt nu diploma-inflatie, onderbenutting en verdringing? Socioloog Wolbers neemt hier een opvallend "economisch" standpunt in: het is in de allereerste plaats een kwestie van vraag en aanbod. "Het onderwijspeil van de Nederlandse beroepsbevolking is razendsnel gestegen in de afgelopen decennia, terwijl het aantal hooggekwalificeerde banen veel minder vlug is gegroeid. De arbeidsmarkt heeft het geweldige aanbod van hoger opgeleiden niet kunnen opvangen. Het aanbod van hooggeschoolden overtreft de vraag. Dan is het onvermijdelijk dat de waarde van diploma's zakt. Met hetzelfde diploma zouden eerder generaties aanmerkelijk verder zijn gekomen in hun beroepsloopbaan."

Het resultaat is onderbenutting. En ook verdringing: de hoogstopgeleiden komen als eersten in aanmerking voor de betere banen. Omdat er onvoldoende betere banen zijn, nemen sommigen genoegen met een ietsje mindere baan. Daardoor moeten de op-één-na-hoogstopgeleiden een plaatsje opschuiven. En zo voorts. De laagstopgeleiden - schoolverlaters van het LBO of de MAVO - worden helemaal naar de onderkant van de arbeidsmarkt gedrongen. Zij moeten daar wedijveren met diplomalozen.

Dit alles betreft het vinden van een baan. Hoe zit het met hogerop komen? Hier heeft Wolbers iets vreemds gevonden. Ondanks diploma-inflatie hebben jonge hooggeschoolden méér kans op snelle promotie dan hun oudere collega's met hetzelfde scholingsniveau. Wolbers: "Het lagere niveau waarin jonge schoolverlaters de arbeidsmarkt binnenstromen is de meest waarschijnlijke oorzaak voor hun grotere kans op snelle promotie. Hoe méér je bent onderbenut in je eerste functie, des te grotere stappen kun je direct daarna maken. Het lijkt even of je de carrièreladder opvliegt."

Maar in het algemeen hebben werknemers met langere dienstjaren weinig hinder van hun jongere collega's - zelfs als deze "jonge honden" hoger geschoold zijn. Dat wordt verklaard door de grote rechtpositionele zekerheid in Nederland. Het gevolg is dat diploma-inflatie ook herkenbaar is bij patronen van interne promotie en niet alleen bij intrede op de arbeidsmarkt.

Allemaal ZULO-diploma's

In hoeverre vertroebelen aspecten als de afkomst van schoolverlaters en de economische conjunctuur de scheefgegroeide verhouding tussen onderwijs en arbeidsmarkt? Wolters heeft vastgesteld dat de komaf van werkzoekenden vrijwel geen effect heeft op inflatie en verdringing. Als elke twintigste-eeuwse Nederlander een Jan Modaal zou zijn, was er toch nog diploma-inflatie opgetreden. Conjunctuur speelt wel een belangrijke rol. Bij een ruime arbeidsmarkt is de samenhang tussen scholing en beroep sterker dan bij een krappe. Dat is ook logisch: Als werkgevers de keuze hebben tussen een groot aantal werkzoekenden, zullen zij eerder selecteren op genoten opleiding.

Maar wat stelt dat nog voor: genoten opleiding? De onlangs overleden Piet Vroon constateerde in 1984 al bitter dat het hoger onderwijs nauwelijks meer bestaat. "Wat wij bezitten zijn instellingen voor ZULO, ofwel Zeer Uitgebreid Lager Onderwijs." schreef de geplaagde hoogleraar psychologie in *de Volkskrant*. Als academische opleidingen niet veel méér zijn dan veredelde HBO-opleidingen en de MAVO beduidend minder inhoudt dan de MULO, zal dat ook een effect hebben op inflatie en verdringing. Wolbers geeft toe dat hij deze mogelijke uitholling niet heeft meegenomen, maar stelt dat je daarvoor stevige maatstaven moet ontwikkelen.

Zwaardere eisen

Verdringing? Er bestaat helemaal geen verdringing op de arbeidsmarkt! Dat geluid klinkt vaker uit de hoek van economen.

Het probleem is simpel, stellen zij: de aard van het werk is veranderd. Markten zijn dynamischer geworden en de techniek complexer. Daarom worden aan het werk zwaardere eisen gesteld. Flexibiliteit, *employability*, maar bovenal kennis, *state-of-the-art* kennis. Voor een typische HBO-baan is nu een academisch denk-niveau vereist. Dat lijkt op verdringing, maar is het niet.

Een ander argument dat in dit kamp wordt gehoord: hoogopgeleiden zijn productiever. Ze hebben geleerd heel efficiënt en effectief met hun tijd en kwaliteiten om te gaan. Dus zijn ze, in vergelijking met één stapje lager op de onderwijs ladder, goedkoper. Overgeschoolden genieten daarom de voorkeur boven juistgeschoolden. Daarmee is de stelling bewezen: er bestaat een rendement op overscholing.

Maar, brengt Wolbers daar tegenin, deze economen bekijken de

situatie op één moment in de tijd. En dan constateren ze dit rendement op doorleren. "Als je een langer tijdsperspectief neemt, zoals ik heb gedaan, zie je dat het rendement op overscholing is afgenomen."

Het doorleerdilemma

Als diploma's minder waard worden, heeft het dan wel zin aan een universiteit te studeren? Juist wel, meent Wolbers. Omdat het waardeverschil tussen de lagere en hogere opleidingsniveaus groter is geworden, is het belang van het onderwijs toegenomen. Iedereen zakt een sport op de ladder van de arbeidsmarkt, maar je zakt dramatisch als je niet of weinig verder studeert.

Hier doemt het dilemma van het doorleren op. Voor ieder individu is het een zinnige strategie om door te studeren. Hoe verder je komt, des te groter de kans dat je toch nog een goede baan vindt. En als je extra onderwijs volgt - een postdoctorale opleiding, bijvoorbeeld - krijg je misschien wel die functie waar je stiekem op hoopt. Maarten Wolbers: "Wanneer individuen hun onderwijspeil verhogen door langer op school te blijven, daalt de relatieve onderwijspositie van hen die dit niveau al hebben bereikt. Zij worden vervolgens gedwongen óók weer meer onderwijs te volgen. En zo gaat dat maar door. De onderwijsexpansie houdt zichzelf in stand. Zo zie je dat de uitkomst van al die zinnige individuele strategieën leidt tot een collectief probleem. Dat is het dilemma, waarmee vooral de politiek worstelt."

Van voorgestelde maatregelen als lagere beurzen, kortere studieduur en strengere selectie verwacht Wolbers niet veel heil.

"Ik ben bang dat zulke maatregelen de vraag naar hoger onderwijs onvoldoende drukken."

Nóg minder fiducia heeft Wolbers in scholingsprojecten om de werkloosheid onder laaggeschoolden te bestrijden. "Wie zich aan de onderkant van de arbeidsmarkt bijschoolt, vindt waarschijnlijk wel een baan. Individueel is het een verstandige strategie, maar collectief lost het niets op. Want doordat de ene laaggeschoolde een baan vindt, valt een andere uit de boot. Het is stuivertje wisselen aan de onderkant: herverdeling van werkloosheid."

Doorleerdwang aan de bovenkant van de arbeidsmarkt en stuivertje-wisselen aan de onderkant. Dat zijn de kwalijke gevolgen van diploma-inflatie en verdringing. Wil men uit die problemen raken, dan heeft het alleen zin om aan de bovenkant banen te creëren. Maarten Wolbers heeft zijn hoop gevestigd op een toena-

me van hooggekwalificeerde banen. Pas dan kan de onderbenutting van menselijk talent en de verdringing naar te lage functies een halt toe worden geroepen.

Er zijn twee rijen. Een rij met banen, een rij met baanzoekenden. De eerste rij is korter dan de tweede. Wie achteraan de rij staat, heeft pech. Hij vindt geen baan. Dat gebeurt pas als de rij met banen aan de voorkant langer wordt.

Trend en tegentrend schreeuwt om hooggeschoolden

Het onderzoek van Maarten Wolbers bestrijkt een lange periode, maar deze reikt niet verder dan 1991. Vooral de laatste jaren zien we een schreeuwend tekort aan hoogopgeleiden. Is de diploma-inflatie en verdringing ten goede gekeerd? Of zien we hier het effect van een kortstondige economische *upsving*? Gaat het eventjes te goed met de BV Nederland?

Wolbers: "We moeten niet vergeten dat de cohorten schoolverlaters kleiner worden. Er is niet zozeer een tekort aan hooggeschoolden als wel aan schoolverlaters in het algemeen. Dit demografisch effect was voorzien. Ik voorzie dat deze tegentrend op de arbeidsmarkt ook weer voorbij gaat."

En inderdaad, de laatste CBS-gegevens wijzen erop dat de groei van de markt voor hoogopgeleiden afneemt. ■

Recruiters van grote bedrijven stropen universiteiten af

DE TALENTENJACHT

door André Lammerse

Wie geen dynamiek, zelfvertrouwen of knokkersmentaliteit in huis heeft, kan beter niet solliciteren.

Teamplayers moeten het zijn. Creatieve geesten met 'drive' en overtuigingskracht. Persoonlijkheden dus. Maar juist weer geen ego's. Die kunnen namelijk slecht tegen hun verlies.

Bij de managementfuncties die het Nederlandse bedrijfsleven aan jonge academici heeft te vergeven, draait het al lang niet meer om de afstudeercijfers. Althans, er wordt aanmerkelijk minder gewicht aan toegekend dan pakweg tien, vijftien jaar geleden. Aankomende academici op het huidige verlanglijstje van multinationals dienen vooral te beschikken over voorbeeldige karaktereigenschappen en een flinke dosis bestuurservaring.

De vraag was: welke pas-afgestudeerde academici pikt het toonaangevende bedrijfsleven van Nederland eruit? Wie een rondgang maakt langs de grote ondernemingen in Nederland, moet vaststellen dat de onderlinge 'toelatingseisen' voor in elk geval aankomende topmanagers nauw bijeenliggen. Wat dat betreft vissen de dienstverleners en producenten van olie, gloeilampen of waspoeder in dezelfde vijver. Wervers van aanstormende talent, de recruiters, noemen steevast 'ambitueus', 'dynamische geest', 'communicatief', 'breed georiënteerd', 'professional' et cetera.

De profielschetsen zijn indrukwekkend en men moet zich welhaast een supermens wanen om nog een eerste selectiegesprek aan te durven. Er mag daarom wel een voorbehoud worden gemaakt bij de verlanglijstjes, vindt recruiter B. Bickes. Hij runt het particuliere loopbaancentrum Labeur in Rotterdam dat afgestudeerden van de Erasmusuniversiteit onderbrengt bij grote

ondernemingen. Studenten kunnen zo weinig met 'holle kreten' als 'dynamisch' en 'teamworker', zegt Bickes:

'Er zijn bijna geen afgestudeerden die aan al die eisen voldoen, al was het alleen al omdat ieder bedrijf het tegenwoordig vraagt. We noemen het hier wel 'het halfjaarlijkse bullshit-lijstje'. De karaktereigenschappen worden om de zoveel tijd bijgesteld en zijn bovendien erg subjectief. Laatst werd iemand die ik had voorgedragen, afgewezen omdat hij 'niet hard genoeg' zou zijn. Bij drie andere bedrijven wilden ze hem niet omdat hij juist te hard en te pittig was. Wat ook nog eens werd bevestigd door een psychologische test.'

Natuurlijk zijn het selectiecriteria met marges, zeggen de recruiters van Nederlandse multinationals. Het *streven* is om academici te vinden die al die kwaliteiten in zich verenigd hebben. Welke eigenschap de hoogste prioriteit heeft, valt bijna niet te zeggen. Maar de cijferlijst is in elk geval van ondergeschikt belang, stelt DSM-recruiter A. de Leeuw den Bouter.

'Cijfers zeggen verdomd weinig, de meesten zitten toch in een grijs middengebied. Wij kijken naar een mix van eigenschappen als enthousiasme, gedrevenheid, creativiteit en ontplooiing. Die laatste scoort heel hoog. Leidraad in de eerste gesprekken is altijd: hoe heb je je naast je studie weten te ontwikkelen?'

Bestuurservaring, bij voorkeur opgedaan bij studenten- of studieverenigingen, is onontbeerlijk voor een succesvolle sollicitatie. Sociale interactie in clubverband ontwikkelt iemands persoonlijkheid, is de vaste overtuiging van het bedrijfsleven. Beter in elk geval dan louter boven de studieboeken zitten. 'Alleen studeren

Headhunters zoeken creatieve koppen, geen opgeblazen cv's

foto Franco Gori

vinden we wat mager', zegt A. van Oss, hoofd Recruitment bij ING. Een understatement voor: solliciteer eigenlijk maar niet. Alleen voor heel specialistische functies waar de nadruk minder op organisatie ligt, wil ING de lat nog wel eens wat lager leggen.

Voor haar leidinggevende posten recruteert de ING Groep zo'n 160 Nederlandse academici per jaar. Andere Nederlandse multinationals zitten op een vergelijkbaar aantal. De aspirant-managers, zegt Van Oss, hebben een scala van nevenactiviteiten naast hun studie verricht: 'Het gaat om mensen die bijvoorbeeld congressen of studiereizen hebben georganiseerd of fondsen hebben binnengehaald voor hun vereniging. Maar het kunnen ook academici zijn die inkoopcommissie van een roeiclub hebben weten te leiden. Als ze maar hebben aangetoond dat ze kunnen organiseren en samenwerken.'

Ook ING wil stuk voor stuk teamplayers met overtuigingskracht, ondernemersschap en 'een natuurlijke, eigen mening'. Van Oss: 'Het zijn allemaal eigenschappen die je het best ontwikkelt in interactie met anderen. Vandaar dat we zoveel nadruk leggen op die nevenactiviteiten. Daar leren studenten met tegenstand omgaan, overtuigen en zakelijk denken.'

Studenten of pas-afgestudeerden die hun cv opblazen met allerhande bestuursfuncties en commissiewerk zijn berucht. Maar vallen ook zo door de mand, vertellen de recruiters. Altijd zullen de sollicitanten gedetailleerd worden uitgevraagd *wat* ze dan precies hebben uitgevoerd en geleerd in het onderhavige baantje.

'Van alle studenten die lid zijn van een vereniging, doet vijftig procent wel een bestuurtje', weet DSM-recruiter De Leeuw. 'Dat is ook waarom je de gekste dingen op die cv's tegenkomt. Mensen die niet schromen om een onbeduidend taakje voor de materiaalcommissie te vermelden. Eerste vraag is altijd: Waarom heb je het er opgezet, wat wil je me laten zien? Ik raak echt niet onder de indruk van een student die voor zijn club vijftien barrekeningen heeft geopend.'

Het doorprikken van de opgepompte cv's is een koud kunstje, vertellen de recruiters. Wat 's mans capaciteiten zijn, hebben de meeste talentenjagers wel in een gesprek van twintig minuten

bekeken. Geveinsd enthousiasme? Een beetje recruiter ziet het in een oogopslag. Al blijven er afstudeerders die met bluf en een gladgestreken voorbereiding het vereiste profiel aan de dag kunnen leggen. 'We doen voorspellingen maar zijn niet feilloos', bekent A. van de Wetering, manager Werving en Selectie bij KPN Telecom. 'Pas na een paar jaar weet je echt hoe iemand is.'

Tekortkomingen die recruiters en lijnmanagers tijdens de eerste selectiegesprekken misschien over het hoofd hebben gezien, komen volgens haar wel in de zogeheten *assessment centres* tot uitdrukking. Iemand die volmondig beaamt een teamplayer te zijn en dat ook nog kan onderbouwen met een waslijst aan bestuursfuncties, mag het in een gesimuleerde bedrijfsomgeving in praktijk brengen. Een beetje bedrijf met omvang stuurt aankomende managers 'op assessment' waar ze in samenwerking met anderen bedrijfscases moeten oplossen.

KPN laat tijdens zo'n dag de sollicitant op afstand observeren door psychologen, recruiters, topmanagers en tenminste een lid van de Raad van Bestuur. Voorzitter W. Dik is soms ook aanwezig. Hij bekijkt dan of de door zijn Raad geformuleerde 'drive met ambitie' ertussen zit. Van de Wetering: 'Op zo'n dag kun je je niet meer verschuilen achter mooie verhalen of een cv. Gedrag kun je moeilijk simuleren als je onder het oog van deskundigen een bedrijfsplan moet verdedigen en moet samenwerken. Lukt je dat wel, dan ben je in staat te overtuigen en willen we je ook graag hebben.'

Omdat de markt van KPN voortdurend in beweging is, wil het concern managers met een 'enorm lerend vermogen die continu hun ogen en mind open hebben.' Dat horen we ook van andere multinationals die nieuwe gebruikersproducten in de markt moeten zetten. 'Verder moeten ze hartstikke slim zijn', vult Van de Wetering aan. 'Daar testen we uitvoerig op, want aan de cijferlijst is dat niet altijd af te lezen. Soms zie je hoge scores bij mensen die er tijdens hun studie niets hebben bijgedaan. Voor leidinggevende functies is onze interesse dan al meteen een stuk minder.'

Met collega's bij andere grote ondernemingen beschouwt Van de Wetering de persoonlijke ontwikkeling van doorslaggevend belang. Iemand die zich breed heeft ontwikkeld, weet immers wat

er te koop is in de wereld en kent zijn ambities. Zelfontplooiing gedijt volgens bedrijven het best in de biotoop van de studentenvereniging maar ook met activiteiten als lezen, sporten, reizen of hobby's.

'Reizen kan een aardig graadmetertje zijn', zegt DSM'er Den Bouter. 'Vorige maand kreeg ik iemand die in zijn leven niet verder dan Benidorm was geweest. Maar hij wilde eigenlijk alleen bij ons komen als-ie meteen in China kon beginnen. Mensen die zich niet hebben ontwikkeld, ontberen vaak een stuk realiteitszin. Iemand met buitenland-ambities maakt meer kans als hij eens een keer een paar maanden in India heeft gezeten, ik noem maar wat.'

Het ligt voor de hand dat bedrijven weigeren te investeren in draaikonten of twijfelaars. De opleiding en begeleiding die een aspirant-manager geniet, strijkt zich veelal uit over een periode van jaren en stijgt bij multinationals al snel uit boven de ton. Daarom willen recruiters van afgestudeerden gemotiveerd antwoord op vragen als: Wie ben je, wat ben je en wat wil je? En vooral: waarom zit je juist bij ons?

'Het klinkt misschien wat obligaant maar wij zoeken academici die doen wat bij ze past', zegt Van de Wetering van KPN. 'Je moet plezier hebben in wat je doet. Als het goed is, begint dat proces al in je studententijd. Al organiseer je mijn part een autopedrace

van Maastricht naar Groningen. Alleen als je lol heb in de dingen die je doet, ben je in staat grote prestaties te leveren.'

Maar kunnen academici feilloos weten wat ze willen? Een voorstelling maken van een bedrijfscultuur is lastig als je voor het eerst komt kijken. Daar komt bij dat iedere onderneming riante groeikansen en opleidingsmogelijkheden beloven. Studenten moeten dus al vroeg bepalen wat ze zelf willen. Orienteer je in de collegebanken al op de arbeidsmarkt, adviseer de recruiters, verricht bestuurswerk bij je club en doe zo mogelijk kennis en ervaring op in het bedrijfsleven.

'De grootste fout van studenten en pas-afgestudeerden is dat ze niet weten wat ze willen', meent Bickes van Labeur. 'Studenten zijn klaar, de tempobeurs is ingeruild voor de sociale dienst ze willen maar een ding: zo snel mogelijk aan de slag. Dat is niet voldoende. Afgestudeerden moeten eerst uitmaken wat ze kunnen en willen om te voorkomen dat ze overhaaste en verkeerde keuzes maken.'

'Je moet jezelf heel vroeg doelen voor ogen stellen. En dat begint tegenwoordig al in de collegebanken. Ik ken mensen die zonder na te denken bij de overheid zijn gaan werken en opbellen dat ze er langzaam doodgaan. 'Wat wil je dat ik voor je doe?', vraag ik dan. 'Jij bent de manager van je eigen loopbaan.' ■

foto Franco Gori

UM AGENDA

- 04-10 Wetenschapsdag, 12.00 – 17.00 uur, UNS 50.
- 05-10 Cursus 'Woord en Gebaar', inschrijven tel. 043-3883074
- 07-10 Lezingencylus ontwikkelingen in de psychiatrie en neuropsychologie: 'Evidence based psychiatry' dr. J. van Os en dr. L. van Bommel, 16.30-17.30 uur, azM nivo 1 (vergaderkamer 3), Info: mw. Duchateau/ mw. Oud tel. 043-3299774
- 09-10 Promotie drs. R.M.P.M. Baltussen, 12.00 uur
- 09-10 Eerste diploma-uitrijking ELS, 16.00 uur, Feestzaal-Salon BOU 3.
- 09-10 Promotie drs. M.J. Postma, 14.00 uur
- 09-10 Inauguratie prof. dr. D.W. Slaaf, 16.30 uur
- 13-10 Lezing Gezondheidsrecht, 12.30 – 13.45 uur, azM nivo 4 (4.01). Info: mw. L. Erven tel. 043-3881714
- 16-10 Promotie mw. drs. S.A. Jansen, 12.00 uur
- 16-10 Promotie mw. drs. G.A.M. Krekels, 14.00 uur
- 16-10 Promotie drs. D.M. Breuker, 16.00 uur
- 17-10 Alumnidag, Info: M. Olivers tel. 043-3883196 of mw. I. van den Boomen tel. 043-3883286
- 20/21-10 Bedrijven Kontakt Dagen, MECC, Info: mw. I. Kuppen tel. 043-3882058
- 21-10 Lezingencylus ontwikkelingen in de psychiatrie en neuropsychologie: Rehabilitatie bij de chronisch psychiatrische patiënt, prof.dr. M. de Hert, 16.30-17.30 uur, azM nivo 1 (vergaderkamer 3), Info: zie 07-10
- 22-10 Promotie drs. R. Buekers, 16.00 uur
- 23-10 Promotie mw. drs. J.C.A. ter Steege, 12.00 uur
- 23-10 Promotie drs. J.H.C. Daemen, 14.00 uur
- 23-10 Inauguratie prof. dr. J. Rosing, 16.00 uur
- 29-10 Promotie drs. J.H.H.J. Prickaerts, 14.00 uur
- 29-10 Promotie mr. J.H.W. Notten, 16.00 uur
- 30-10 Afscheidsrede prof. mr. A.Fl. Gehlen, 16.00 uur
- 03-11 Lezing Gezondheidsrecht, 12.30 – 13.45 uur, azM nivo 4 (4.01) Info: zie 13-10
- 04-11 Lezingencylus ontwikkelingen in de psychiatrie en neuropsychologie: Preventie van depressie bij jongeren, mw. dr. M. Ruiter, 16.30-17.30 uur, azM nivo 1 (vergaderkamer 3), Info: zie 07-10
- 05-11 Promotie Mr. S.M.W. Wyatt, 16.00 uur
- 12-11 Promotie drs. P. Schrauwen, 16.00 uur
- 13-11 Promotie drs. R.C.M.E. Engels, 14.00 uur
- 13-11 Inauguratie prof. dr. G. Endenburg, 16.30 uur
- 17-11 Lezing Gezondheidsrecht, 12.30 – 13.45 uur, azM nivo 4 (4.01). Info: zie 13-10
- 18-11 Lezingencylus ontwikkelingen in de psychiatrie en neuropsychologie: Psychochirurgie, drs. J. à Campo, 16.30-17.30 uur, azM nivo 1 (vergaderkamer 3), Info: zie 07-10
- 19-11 Promotie drs. J. Ramaekers, 14.00 uur
- 27-11 Promotie drs. J. Oosting, 12.00 uur
- 27-11 Promotie mw. drs. M.E.P. Slobbe- van Drun, 14.00 uur
- 27-11 Afscheidsrede prof. dr. M.E. Sluijter, 16.00 uur
- 01-12 Lezing Gezondheidsrecht, 12.30 – 13.45 uur, azM nivo 4 (4.01). Info: zie 13-10
- 02-12 Lezingencylus ontwikkelingen in de psychiatrie en neuropsychologie: Depressie en hartinfarct, dr. A. Honig, 16.30-17.30 uur, azM nivo 1 (vergaderkamer 3), Info: zie 07-10
- 08-12 Lezing Gezondheidsrecht, 12.30 – 13.45 uur, azM nivo 4 (4.01). Info: zie 13-10
- 10-12 Promotie drs. R.W.H.M. Ponds, 14.00 uur
- 10-12 Promotie ir. P. Briennesse, 16.00 uur
- 11-12 Inauguratie prof. ir. L.A.A.M. Coolen, 16.30 uur
- 16-12 Lezingencylus ontwikkelingen in de psychiatrie en neuropsychologie: Omvang, aard en doelen van de transmurale innovatie in de psychiatrie sinds 1994, dr. D. Ravelli, 16.30-17.30 uur, azM nivo 1 (vergaderkamer 3), Info: zie 07-10
- 17-12 Promotie mw. drs. A.C. Gorter, 14.00 uur
- 18-12 Inauguratie prof. dr. C.P. van Schayck, 16.00 uur
- 06-01 Lezingencylus ontwikkelingen in de psychiatrie en neuropsychologie, 16.30-17.30 uur, azM nivo 1 (vergaderkamer 3), Info: zie 07-10
- 14-01 Afscheidsconferentie prof. dr. M. Romme, 10.00-16.30 u., MECC. Info: mw. J. de Monchy tel.: 043-3299631
- 15-01 Afscheidsconferentie prof. dr. M. Romme, 9.30-17.00 uur, MECC. Info: zie 14-01
- 20-01 Lezingencylus ontwikkelingen in de psychiatrie en neuropsychologie, 16.30-17.30 uur, azM nivo 1 (vergaderkamer 3), Info: zie 07-10

PERSONALIA

Tanspenning

Prof.dr. R.S. Reneman heeft de Tanspenning ontvangen. De hoogleraar Fysiologie stond aan de wieg van het cardiovasculaire onderzoek in Maastricht. Met enkele honderden publicaties en boeken op zijn naam en het lidmaatschap van verschillende nationale en internationale organisaties op zijn vakgebied, geniet hij een grote reputatie.

De uitreiking van de Tanspenning viel samen met de 25ste verjaardag van het onderzoek naar hart- en vaatziekten in Maastricht, en met het tienjarig jubileum van onderzoeksinstituut CARIM (Cardiovascular Research

Institute Maastricht), dat zich de afgelopen jaren tot een van de grootste onderzoeksinstituten voor hart- en vaatziekten in Nederlands ontwikkeld heeft. Reneman is wetenschappelijk directeur van CARIM.

Het is voor de twaalfde keer dat de Tanspenning wordt uitgereikt. De penning is genoemd naar de grondlegger van de Universiteit Maastricht, dr. J. Tans, en wordt slechts bij uitzonderlijke verdienste toegekend.

Beroepsdecaan geneeskunde

Prof. dr. F.I.M. (Vic) Bonke wordt de nieuwe beroepsdecaan van de faculteit geneeskunde. Hij vervult die functie al sinds 1 januari 1998 op interimbasis, nadat de vorige decaan, prof.dr. A. Nieuwenhuijzen Kruseman, was benoemd tot rector magnificus.

De fysioloog Bonke (1940) is eveneens rector magnificus geweest, van 1985 tot 1991. Na die periode vertrok hij uit Maastricht, ofschoon hij wel een honoraire aanstelling bij de medische faculteit behield. Sindsdien heeft hij verschillende advies- en interimmanagementfuncties vervuld, hoofdzakelijk in de wereld van het hoger (medisch) onderwijs en de academische ziekenhuizen. Zijn benoeming tot decaan geldt voor vijf jaar.

Eredoctoraat L. de Rijk

De Katholieke Universiteit Nijmegen heeft een eredoctoraat verleend aan prof. dr. L.M. de Rijk. Bertus de Rijk (1924) is sinds zijn pensionering in 1989 aangesteld als honorair hoogleraar 'Geschiedenis van de Wijsbegeerte' aan de Maastrichtse Faculteit der cultuurwetenschappen. Hij krijgt het eredoctoraat vanwege zijn uitzonderlijke verdiensten op het gebied van de wijsbegeerte der middeleeuwen. De Rijk was van 1956 tot 1991 lid van de Eerste Kamer voor de PvdA en van 1969 tot 1988 hoogleraar in Leiden. Tegenwoordig geeft hij hoorcolleges bij cultuur- en wetenschapsstudies en HOVO-cursussen die door zijn inspirerend onderwijs veel belangstellenden trekken.

Eredoctoraat G. Kootstra

De Maastrichtse hoogleraar algemene heelkunde, prof. Gouke Kootstra, heeft 13 augustus een eredoctoraat ontvangen van de universiteit van Karachi in Pakistan. Hij kreeg het eredoctoraat voor zijn baanbrekende werk op het gebied van niertransplantaties en voor zijn adviezen bij de opzet van een transplantatieprogramma in Pakistan. Bij dat laatste gaat het vooral om de zogenaamde non-heart-beating methode, waarbij hartslag en ademhaling niet kunstmatig in stand worden gehouden na overlijden, maar de nieren toch geschikt blijven voor transplantatie.

1e vrouwelijke hoogleraar juridische faculteit

De Amsterdamse advocaat mw. dr. E. (Ties) Prakken is met ingang van 1 augustus benoemd tot hoogleraar Strafrecht en Strafprocesrecht bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Naast het onderwijs gaat zij speciaal onderzoek doen naar de positie van de verdediging in het strafrecht in Europees verband. Die vertoont momenteel weinig samenhang hoewel het aantal strafzaken met een internationaal aspect toeneemt. Prof. Prakken streeft ernaar randvoorwaarden te formuleren voor een verdediging die passen bij de verschillende stelsels van strafproces in Europa. Ties Prakken is de eerste vrouwelijke hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Maastricht. Daarnaast blijft ze als advocaat werken in Amsterdam.

Hoogleraar vrouwenstudies

Prof. Maaïke Meijer is benoemd tot de eerste hoogleraar/directeur van het Interfacultair Centrum voor Vrouwen- en Genderstudies.

Haar kandidatuur lag voor de hand, aangezien Meijer sinds vorig jaar ook de wisselleerstoel van het feministisch maandblad *Opzij* (0,2 fte) in Maastricht bezet. De *Opzij*-wisselleerstoel is voor vijf jaar bij de UM ondergebracht. Maaïke Meijer was universitair hoofddocent vrouwenstudies letteren aan de Universiteit Utrecht, maar stapte nu volledig over naar Maastricht.

Op 22 januari 1999 zal ze voor beide functies haar inaugurele rede houden.

Lifetime Award

Voor zijn jarenlange verdiensten op het gebied van de rechtspsychologie is prof. Hans Crombag onderscheiden met de Award for Lifetime Contribution to Psychology and Law. De prijs, een oorkonde, werd 2 september uitgereikt op het jaarlijkse congres van de Europese vakvereniging van rechtspsychologen, de European Association for Psychology and Law. Bij de vakvereniging zijn enkele honderden rechtspsychologen aangesloten. Hans Crombag geldt als grondlegger van de rechtspsychologie in Europa.

Vertrek

Prof. Cees Flinterman, hoogleraar internationaal recht en sinds 1982 aan de rechtenfaculteit verbonden verlaat per 1 november de Universiteit Maastricht. Flinterman was destijds een van de grondleggers van de faculteit der rechtsgeleerdheid, van 1984 tot 1986 vervulde hij bovendien het decanaat. Samen met Theo van Boven was hij het boegbeeld van de Maastrichtse mensenrechtenafdeling. Nu wordt Flinterman (54) hoogleraar mensenrechten aan de Universiteit van Utrecht. Tevens gaat hij leiding geven aan het onderzoeksinstituut SIM (Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten) en aan de onderzoeksschool op het terrein van de mensenrechten waarin ook Maastricht deelneemt.

GENEESKUNDE

Promoties

drs. W.S. de Grave: Probleemgestuurd leren als kennisconstructie

4 juni 1998

Promotor: prof.dr. H.G. Schmidt
Co-promotor: dr. H.P.A. Boshuizen
Willem de Grave deed een aantal studies om vast te stellen welke problemen probleemanalyse in een kleine groep (voorafgaand aan de studie) heeft op het leren van nieuwe informatie. Ook onderzocht hij wat voor een denkprocessen plaatsvinden tijdens deze probleemanalyse. De resultaten van het onderzoek zijn van belang voor de training van studenten en docenten in probleemgestuurd leren.

drs. J.J.M. Jansen: Toetsing van technische vaardigheden van huisartsen

4 juni 1998

Promotor: prof.dr. R.P.T.M. Grol;
prof.dr. C.P.M. van der Vleuten
Co-promotor: dr. J.J. Rethans
Koos Janssen vergeleek de verschillende methoden om technische vaardigheden te toetsen. Hij concludeerde dat huisartsen met goede kennis over vaardigheden in het algemeen ook een goede vaardigheidsbeheersing bezitten. Voor afzonderlijke vaardigheden gaat dit verband echter niet op. Huisartsen blijken niet erg goed in staat te zijn om bij zichzelf te beoordelen welke vaardigheden zij goed of slecht beheersen. Verder kwam Jansen tot de conclusie dat vaardigheidstoeting in het kader van nascholing van huisartsen acceptabel en haalbaar is.

mw.dr. M.C.E. Peeters: Embryonic axial curvature

11 juni 1998

Promotor:
prof.dr. J. drukker; prof.dr. J.P.M. Geraedts
Co-promotor: dr. H.W.M. van Straaten
Spina bifida (open ruggetje) ontstaat als tijdens het embryonale stadium de neurale buis (voorloper van hersenen en ruggemerg) niet volledig sluit. Marian Peeters verrichtte dierexperimentele studies, waaruit bleek dat een te sterke kromming van de lengte-as van het embryo de sluiting tegenwerkt. Deze abnormale kromming ontstaat indien de groei in het embryo verstoord is.

drs. M.M. Idu: Surveillance of infrainguinal autologous vein bypasses

18 juni 1998

Promotor: prof.dr. P.J.E.H.M. Kitslaar
Co-promotor: dr. J. Buth
Het proefschrift gaat over de na-controle van omleidingen (bypasses) in het been. Na-controle is bedoeld voor het detecteren van vernauwingen in de bypasses. Uit het onderzoek blijkt dat de resultaten van bypasses op termijn aanzienlijk verbeteren, als de na-controle verricht wordt middels een ultra-geluidsonderzoek. Hierbij is vroegtijdige correctie van gevonden

vernauwingen essentieel. Mirza Idu onderzocht diverse aspecten van het na-controle programma en deed aanbevelingen voor een effectieve na-controle.

mw.dr. C.D. Dirksen: Medical Technology Assessment of Endoscopic Surgery

19 juni 1998

Promotor: prof.dr. G. Kootstra
Co-promotoren: dr. P.M.N.Y.H. Go;
dr. A.J.H.A. Ament
In 1990 werd in Nederland de laparoscopische, ofwel kijkbuis-techniek, geïntroduceerd voor de operatieve galblaasverwijdering. Vervolgens zijn chirurgen de laparoscopische techniek ook gaan gebruiken voor de liesbreukoperatie. In dit proefschrift evalueert Carmen Dirksen de kosten en effecten van laparoscopische galblaasoperatie en liesbreukoperatie. Ze brengt de verspreiding van verschillende laparoscopische toepassingen onder de Nederlandse chirurgen in kaart en onderzoekt welke factoren de introductie van deze techniek hebben beïnvloed.

drs. K.J. Hajema: Sociological Aspects of Drinking Behaviour, Alcohol-related Problems and Help-seeking

19 juni 1998

Promotor: prof.dr. M.J. Drop
Co-promotor: dr. R.A. Knibbe
Klaas-Jan Hajema verrichtte een langlopend onderzoek naar alcoholgebruik, alcohol-gerelateerde problemen en hulpzoeken voor probleemdrinken. Het is de eerste keer dat een dergelijk onderzoek plaatsvond onder de algemene bevolking in Nederland. Uit het onderzoek blijkt dat het voortduren van bepaalde drinkgewoonten nauwelijks afhankelijk is van de leeftijd van betrokkene. Het ontwikkelen van nieuwe drinkgewoonten daarentegen vindt vooral plaats op jongere leeftijd. Het krijgen van een partner of kinderen leidt tot een daling van de alcoholconsumptie. Het ontwikkelen en voortduren van drankproblemen is mede afhankelijk van de context waarin wordt gedronken en van sociale factoren van de drinker. Bovenal blijkt dat jonge mannen en vrouwen met een baan minder snel geneigd zijn om hulp te zoeken voor drankproblemen.

drs. G.V.A. van Ommen: The Hydrolyser; a hydrodynamic thrombectomy catheter to remove thrombi from the cardiovascular system

26 juni 1998

Promotor: prof.dr. H.J.J. Wellens
Co-promotoren: dr. F.W.H.M. Bar;
dr. F.H. van der Veen
Het doel van deze studie was om de veiligheid en effectiviteit te testen van de Hydrolyser. Dit is een nieuw type catheter om stolsel weg te zuigen uit bloedvaten zonder de vaatwand te beschadigen. Dit testen is gebeurd in kunststofslangetjes en bloedvaten van geiten. Vicent van Ommen beschrijft de eerste succesvolle toepassing bij 31 patiënten met een stolsel in een kransslagader of een omleiding.

dr. R. Lorusso: Cardiac reinforcement and assistance by electrically stimulated skeletal muscle

3 juli 1998

Promotor: prof.dr. H.J.J. Wellens
Co-promotor: dr.ir. F.H. van der Veen
Cardiomyoplastiek (het wikkelen van een rugspier om het hart) is een van de operatieve behandelmethoden voor patiënten met ernstig hartfalen als gevolg van een sterk vergroot hart. Robert Lorusso bestudeerde aanpassingen van de operatietechnieken. Hij gaat verder in op het type patiënten dat voor deze operatie in aanmerking komt. Alternatieve behandelingen zijn bijvoorbeeld een harttransplantatie, een bypassoperatie of een behandeling met alleen medicijnen.

mw.dr. J.G. Derhaag: Heart vascular endothelial cells in immune reactivity

3 juli 1998

Promotor: prof.dr. P.J.C. van Breda Vriesman
Co-promotor: dr. A.M. Duijvestijn

drs. P.C.A.J. Vroomen: The diagnosis and conservative treatment of sciatica

8 juli 1998

Promotoren: prof.dr. J.A. Knottnerus;
prof.dr. J. Troost
Co-promotor: dr. M.C.T.F.M. de Krom

mw.dr. M.A. Haenen: Hypochondriasis

17 september 1998

Promotor: prof.dr. M.A. van den Hout

Co-promotor: dr. A. Schmidt

drs. M.G.M.H. Barwegen: De geïnfecteerde abdominale vaatprothese

24 september 1998

Promotor: prof.dr. P.J.E.H.M. Kitslaar

drs. R. Brogelmann: Some aspects of the patient after total gastrectomy

25 september 1998

Promotor: prof.dr. R.W. Stochbrügger

Benoemingen

Hoogleraar Kindergeneeskunde

Met ingang van 1 mei 1998 is dr. R.A.M.G.

Donckerwolcke aan de Faculteit der Geneeskunde benoemd tot hoogleraar Kindergeneeskunde.

Donckerwolcke (58) studeerde Geneeskunde aan de Universiteit van Leuven te België waar hij in 1965 afstudeerde als arts. Zijn opleiding tot kinderarts volgde hij in het Bartholomeus Hospital te Antwerpen België (1965-1966) respectievelijk Wilhelmina Gasthuis te Amsterdam (1966) respectievelijk het Wilhelmina Kinderziekenhuis te Utrecht (1967-1970) respectievelijk het Children's Hospital of Los Angeles USA (1971). In 1983 promoveerde hij op het proefschrift 'Renal Tubular Acidosis: Theoretical and Clinical Aspects'. Hij is in 1995

benoemd tot hoofd van de afdeling Kindernefrologie aan het Alberta Children's Hospital van de universiteit van Calgary, Canada. Dr. Donckerwolcke is als staflid verbonden aan de afdeling Kindergeneeskunde van het Academisch Ziekenhuis Maastricht.

Hoogleraar Toxicologie

Per 1 juli 1998 is **prof.dr. A. Bast** aan de Faculteit der Geneeskunde benoemd tot hoogleraar Toxicologie.

Bast (45) studeerde Geneeskunde, studierichting Scheikunde, aan de Vrije Universiteit te Amsterdam waar hij in 1978 het doctoraal examen behaalde. In 1981 promoveerde hij op het proefschrift 'Interactions of drug metabolites with hepatic cytochrome P-450. Some implications for drug metabolism'.

Prof.dr. Bast is als staflid verbonden aan de afdeling Farmacologie van het Academisch Ziekenhuis Maastricht.

Hoogleraar Prevention Research in Primary Medical Care

Per 1 augustus 1998 is **dr. P.C. van Schayck** aan de Faculteit der Geneeskunde benoemd tot bijzonder hoogleraar Prevention Research in Primary Medical Care.

GEZONDHEIDS WETENSCHAPPEN

Bundeling capaciteitsgroepen leidt tot twee nieuwe clusters:

Medische, Klinische en Experimentele Psychologie en Zorgwetenschappen

Onlangs zijn twee nieuwe clusters van capaciteitsgroepen gevormd. Het eerste cluster is een samenstelling van de groepen Differentiele Experimentele Psychologie van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen, Medische Psychologie van de Faculteit der Geneeskunde en de afdeling Medische Psychologie van het Academisch Ziekenhuis Maastricht.

Het tweede nieuwe cluster wordt gevormd door de capaciteitsgroepen Gezondheidsrecht, Verplegingswetenschap, Medische Sociologie en Gezondheidsethiek en Wijsbegeerte die samen het cluster Zorgwetenschappen vormen. Het bijzondere aan beide clusters is dat de capaciteitsgroepen in formele zin wel blijven bestaan (het zijn dus geen fusies), maar dat qua beleid en beheer, aansturing en management en aanspreekpunt er feitelijk van één groep sprake is.

Zoorn van het Departement Medische, Klinische en Experimentele Psychologie is prof. Dr. Marcel van den Hout, hoogleraar geestelijke gezondheidkunde, die nu ook officieel afdelingshoofd Medische Psychologie is binnen het Academisch Ziekenhuis Maastricht. Dat alles

heeft tot gevolg dat er ruimte ontstaan is voor een nieuwe hoogleraarspositie binnen het departement voor een nieuwe hoogleraarsfunctie binnen het departement die zal worden ingevuld op het terrein van de klinische psychologie en experimentele psychopathologie. Naar verwachting kan dit najaar de werving voor deze plaats gestart worden. Tot voorzitter van het cluster Zorgwetenschappen is benoemd prof. Dr. Cor Spreeuwenberg.

Onderzoeken arbeidsmarktpositie

Regelmatig wordt er onderzoek verricht naar de arbeidsmarktpositie van gezondheidswetenschappers. Onlangs zijn de resultaten beschikbaar gekomen van onderzoeken verricht vanuit het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) en vanuit het weekblad Elsevier.

De onlangs verschenen arbeidsmarktscanner 1997 van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) laat zien dat de kans op werk van gezondheidswetenschappers in het afgelopen jaar fors is toegenomen. Was het arbeidsmarktperspectief voor gezondheidswetenschappers al behoorlijk goed, het afgelopen jaar is dat nog meer verbeterd.

Ook de lonen voor gezondheidswetenschappers laten een stijgende lijn zien. Met betrekking tot het volgen van verder onderwijs kan worden vastgesteld dat gezondheidswetenschappers de afgelopen vier jaar in toenemende mate cursussen en bedrijfsopleidingen zijn gaan volgen. De deelname aan verder regulier onderwijs is ten opzichte van de vorige meting licht gestegen.

Evenals verleden jaar heeft het weekblad Elsevier onderzoek laten uitvoeren door de Universiteit van Amsterdam (UvA) naar de arbeidsmarktpositie van jonge afgestudeerde academici. In mei werden de resultaten gepubliceerd. Het onderzoek bevestigt de resultaten van het afgelopen jaar, waaruit bleek dat de arbeidsmarkt voor gezondheidswetenschappers goed is. De gemiddelde aansluiting tussen studie en eerste baan bedraagt zes maanden. Daarmee scoren gezondheidswetenschappers heel goed. Alleen tandheelkunde en enkele technische en fiscale opleidingen bieden nog sneller uitzicht op een baan.

Alumniverenigingen Faculteit der Gezondheids- wetenschappen

Reünie BGK-Helix

De studievereniging van Biologische Gezondheidkunde, BGK-Helix, organiseert op 10 oktober een reünie ter gelegenheid van haar 5-jarig bestaan. Tijd en plaats: zaterdagavond 10 oktober 1998 20 uur in het Kruithuis, Tongersestraat 53, Maastricht. Inlichtingen bij: Mireille Spanjers, Cardiologie azM, tel: 043-3874346, e-mail: m.spanjers@cardio.azm.nl

of bij Marije Hoos, Bilsberbaan 19, 6217 JD Maastricht. Tel. 043-3478263

Overige alumniverenigingen

De Faculteit der Gezondheidswetenschappen kent diverse afstudeerspecifieke studieverenigingen. Tevens zijn er vanuit de meeste afstudeerrichtingen diverse verenigingen voor afgestudeerden, de zogenaamde alumniverenigingen opgericht. Daarnaast organiseren ook de studieverenigingen activiteiten die voor afgestudeerden aantrekkelijk zijn en door hen bezocht worden.

Een overzicht van de huidige alumniverenigingen en de afstudeerrichtingen waaruit zij zijn voortgekomen:

Verve - Verplegingswetenschap;

Alumnivereniging Beleid en Beheer van de Gezondheidszorg (ABBG) - Beleid en Beheer van de Gezondheidszorg;

Figuratie - Theorie van de Gezondheidswetenschappen;

Alumnivereniging GVO Maastricht (AGM) - Gezondheidsvoorlichting;

Vereniging Belangenbehartiging Geestelijk Gezondheidkundigen (VBGGK) - Geestelijke Gezondheidkunde.

Meer informatie over de diverse alumniverenigingen (contactpersonen, telefoonnummers, e.d.) kan verkregen worden via Marco Piette van de afdeling Voorlichting & PR Faculteit der Gezondheidswetenschappen: tel. 043-3881441 (maandag en dinsdag).

ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Economenbarometer

Aantal afgestudeerden per 23.09.1998: 2.000

Promoties

Arjan van Bussel: 'The valuation and interest rate risk of mortgages in the Netherlands'

In zijn proefschrift "The valuation and interest rate risk of mortgages in the Netherlands" gaat Arjan van Bussel uitgebreid in op de waardering van Nederlandse hypotheekcontracten en de risico's die verbonden zijn aan het verstrekken van hypothecaire leningen. In de hypotheekwaarderingmodellen die Arjan van Bussel in zijn proefschrift ontwikkelt staan met name het renterisico en het daarmee samenhangende

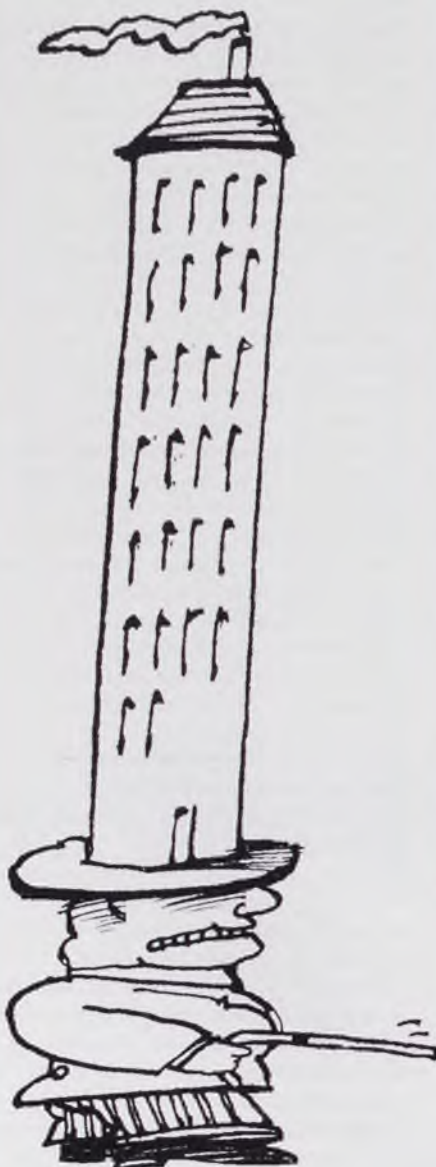
risico dat de geldnemer voortijdig besluit om de lening af te lossen centraal. Het belang van een goed hypotheekwaarderingmodel blijkt onder andere uit de snel groeiende hypotheekmarkt in Nederland, uit de introductie van steeds weer nieuwe hypotheekvormen en uit de toegenomen concurrentie tussen hypotheeknemers. Bovendien zijn de ontwikkelingen op de openbare tweedehands markt voor hypotheekleningen dusdanig veelbelovend dat we ook van de kant van beleggers een vraag naar een adequaat hypotheekwaarderingmodel kunnen verwachten. Beleggers in hypotheekleningen zullen, net zoals de traditionele geldgevers, geïnteresseerd zijn in de veel besproken relatie tussen risico en rendement.

Het eerste risico waaraan een belegger in hypotheekleningen wordt blootgesteld is het zogenaamde debiteurenrisico. Dit is het risico dat de geldnemer in gebreke blijft en niet aan zijn financiële verplichtingen voldoet. Echter een van de kenmerken van een hypothecaire lening is dat in dit soort gevallen de hypotheeknemer gerechtigd is om het onderpand te verkopen en met de opbrengsten de vorderingen te verrekenen. Het risico dat de financiële instelling loopt is dus niet alleen of de klant maandelijks zijn hypotheekbetalingen netjes blijft voldoen, maar ook of de waarde van het onderpand voldoende is om in geval van nood de hoofdsom van de hypothecaire lening terug te krijgen. De huisprijzen-index, beschreven in hoofdstuk 8 van het proefschrift, toont aan dat dit risico de laatste jaren verwaarloosbaar is geweest. Iedereen herinnert zich ongetwijfeld de krantekoppen die concludeerden dat de huisprijzen naar onbekende hoogtes zijn gestegen. Eind jaren zeventig/ begin jaren tachtig zag de markt voor koopwoningen in Nederland er echter minder rooskleurig uit: In een tijdsbestek van 4 jaar daalden de huisprijzen in reële termen met meer dan 40%. Eind 1995 was de huizenmarkt deze klap nog steeds niet te boven en lag het reële prijsniveau nog steeds onder dat van 1978.

Het risico waar Van Bussel zich op concentreert is echter niet het debiteurenrisico, maar het rente risico en het daarmee samenhangende risico van vervroegde aflossingen. Zoals voor de meeste vastrentende leningen, geldt ook voor een hypothecaire lening dat de marktwaarde afneemt als de rente stijgt. Bij een rentedaling wordt de waarde van de lening echter beperkt door de optie om vervroegd af te lossen. In dit geval zullen hypotheekgevers namelijk besluiten om de hypotheek over te sluiten naar een lagere rente. Hypotheeknemers proberen dit negatieve effect op te vangen door aflossingen slechts beperkt boetevrij toe te staan. Zo mag in Nederland per kalenderjaar gewoonlijk slechts 10 tot 20 procent van de originele hoofdsom boetevrij worden afgelost. Extra aflossingen brengen kosten met zich mee die meestal gelijk zijn aan de contante waarde van het renteververschil.

Ondanks deze boete-clausule zien we dat

Nederlanders toch in grote mate gebruik maken van de mogelijkheid om de bestaande hypotheek vervroegd af te lossen en een nieuwe lening aan te gaan. Zo werd ruim een derde van de 550 duizend contracten die in 1996 werden afgesloten gebruikt om reeds bestaande hypothecaire leningen te vervangen. Deze mogelijkheid tot oversluiten herbergt een risico voor de geldgever. Deze weet namelijk niet of de hypotheekgever de hoofdsom volgens vooraf opgesteld schema zal terugbetalen of dat vervroegd zal worden afgelost. De manier waarop het aflosgedrag van individuele klanten in een waarderingmodel voor hypotheekleningen zit verwerkt is dan ook van groot belang voor de relevantie van de uitkomsten.

In zijn proefschrift gebruikt Van Bussel zowel exogene als endogene methodes om het aflosgedrag te beschrijven. Exogene modellen relateren het waargenomen aflossingsgedrag aan factoren die kenmerkend zijn voor het hypotheekcontract, het onderpand en de hypotheekgever. Natuurlijk worden ook seizoensinvloeden en macro-economische grootheden, zoals bijvoorbeeld de rentestanden, meegenomen in deze analyse. Exogene modellen worden op Wall Street veelvuldig toegepast om hypotheekportefeuilles te waarderen. Voor Nederland is deze methode echter veel minder geschikt omdat het empirisch modelleren van het aflossingsgedrag een uitgebreide dataset vereist die in Nederland simpelweg niet voorhanden is. Ondanks het slechts beperkt beschikbaar zijn van data omtrent het aflossingsgedrag van Nederlandse hypotheekgevers, geeft Van Bussel in hoofdstuk 9 een eerste aanzet tot het exogene modelleren van dit aflosgedrag.

De endogene aflossingsmodellen die in het proefschrift gebruikt worden concentreren zich volledig op de relatie tussen rentefluctuaties en vervroegde aflossingen. Het aflossingsgedrag is daarbij niet gebaseerd op waarnemingen uit het verleden, maar op beslisseregels die worden opgesteld door de analyst. Deze methode is bij uitstek geschikt om het maximale renterisico voor de geldgever in kaart te brengen en wordt in hoofdstukken 5 en 7 dan ook gebruikt om de waarde en de rentegevoeligheid van een hypotheek te bepalen.

Dit proefschrift vormt het eerste academische onderzoek naar een financiële markt die de Nederlandse economen onontgonnen hebben gelaten. Dit ondanks de grote omvang van de markt en het belang van een goed functionerende hypotheekmarkt voor de Nederlandse economie. Van Bussel levert alleen daarom al een belangrijke bijdrage aan het onderzoek naar financiële markten in Nederland. Bovendien heeft hij zijn onderzoek afgerond op een moment dat de tweedehands markt voor hypotheekleningen in Nederland een vlucht lijkt te gaan nemen. Of dit inderdaad het geval zal zijn zal voor een groot gedeelte van Arjan van Bussel zelf afhangen. Sinds 1 januari 1998 is hij namelijk werkzaam bij B.V. NIB Mortgage Backed Assets, een 100% dochter van De Nationale Investeringsbank. Deze bank heeft onlangs de eerste Nederlandse mortgage-backed security geplaatst waarbij ook het rente- en aflosrisico wordt doorgegeven aan de belegger.

(Dennis Bams)

Agenda

Zaterdag 17 oktober 1998

Update '98 - Terugkomdag voor alumni FdEWB

Zaterdag 7 november 1998

Voorlichtingsdag FdEWB

Borrelagenda

Maastrichtse Economen Vereniging

Regio Maastricht

Vrijdag 15 januari 1999 om 20.30uur
Café Momus, Vrijthof, Maastricht
Coordinator: Mark Schweitzer (043-3634807)

Regio Utrecht

Vrijdag 16 oktober 1998 om 20.30uur
Vrijdag 15 januari 1999 om 20.30uur
Vrijdag 7 mei 1999 om 20.30uur
Vrijdag 8 oktober 1999 om 20.30uur
Café Chicane, Oudkerkhof 29 Utrecht
Coordinator: Alrik Boonstra (030-6917722)

Regio Rotterdam

vrijdag 2 oktober 1998 om 20.00 uur
Locus Publicus, Oostzeedijk, Rotterdam

RECHTSGELEERDHEID

Eerste diploma-uitreiking European Law School

Op vrijdag 9 oktober 1998 worden de eerste diploma's uitgereikt aan afgestudeerden van de European Law School (ELS). Deze nieuwe opleiding is in 1995 gestart en is een juridische opleiding die kennis van het Nederlands recht combineert met kennis van het Europees recht en de rechtsvergelijking. De afgestudeerden aan deze opleiding zijn goed thuis in het Nederlandse recht, en het Europees recht. Ook zijn ze goed op de hoogte van het recht van een aantal belangrijke Europese rechtsstelsels, namelijk Engeland, Duitsland en Frankrijk. Zij zijn inzetbaar in een groot aantal sectoren, variërend van de traditionele juridische beroepen tot aan functies bij het (internationale) bedrijfsleven en de internationale en Europese instellingen. Door het zware programma van de European Law School zijn de afgestudeerden van hoge kwaliteit. Dat blijkt alleen al uit het feit dat zij op de arbeidsmarkt zeer in trek zijn. Tijdens hun studie is er verder door ELS studenten zeer succesvol geparticipeerd aan prestigieuze internationale moot-courts en blijken zij zeer gewild als stagiaires in onder meer de advocatuur.

De diploma-uitreiking vindt plaats in de feestzaal/salon aan de Bouillonstraat 3 ("Oud Gouvernement").

Het voorlopige programma is als volgt:

16.00 u: opening, toespraken door diverse personen

► welkomstwoord door prof. mr. C. Flinterman, vice-voorzitter van de Examencommissie

► toespraak door prof. mr. G.P.M.F. Mols, decaan faculteit der rechtsgeleerdheid

- toespraak mr. M.J. Cohen, staatssecretaris van Justitie
 - uitreiking van de eerste ELS diploma's door mr. M.J. Cohen
 - toespraak door prof. mr. J.R. Glasz, advocaat, hoogleraar Corporate Governance (Amsterdam) en lid van de Eerste Kamer
 - toespraak door prof. mr. A.W. Heringa, opleidingsdirecteur ELS
- Tussendoor zullen muzikale intermezzo's worden verzorgd.
Na afloop is er een receptie waarbij gelegenheid is om de afgestudeerden te feliciteren.

Meer informatie is verkrijgbaar via A.W. Heringa, tel. 043-3883107 / e-mail: AaltWillem.Heringa@PUBR@UniMaas.NL of via mevrouw L. Fiddelers van Bureau Onderwijs, tel.: 043-3883007 / e-mail: Liesbeth.Fiddelers@FACBURFDR@Unimaas.NL

Congres grensoverschrijdende milieuproblemen: uitdagingen voor de nationale en internationale rechtsorde.

Het Instituut voor Milieu- en Energierecht van de Katholieke Universiteit Leuven en METRO van de Universiteit Maastricht organiseren op 1 oktober 1998 te Leuven een congres "grensoverschrijdende milieuproblemen". De onderzoeksschool van de faculteit der Rechtsgeleerdheid, *Ius Commune*, levert een belangrijke bijdrage aan dit congres via de onderzoeksgroep grensoverschrijdend milieurecht. Tijdens dit congres zal aandacht worden besteed aan enkele vraagstukken binnen het internationaal milieurecht en grensoverschrijdende toepassing van het nationale milieurecht, zoals onder meer de relatie tussen milieubescherming en het internationaal recht inzake economische betrekkingen en gewapende conflicten. Ook wordt aandacht besteed aan vragen over de tenuitvoerlegging, de naleving en de handhaving van het internationaal milieurecht.

De voorzitters tijdens dit congres zijn prof. dr. M.G. Faure en prof. dr. K. Deketelaere. De toegangsprijs is BEF 5000/F 275,- inclusief koffie/thee, de lunch en de congresbundel *Grensoverschrijdende milieuproblemen: uitdagingen voor de nationale en internationale rechtsorde*. Deze congresbundel is uitgegeven bij *Intersentia Uitgevers* in de *Ius Commune Europaeum* reeks.

Locatie: Auditorium Zeger van Hee, Tiensestraat 41, Leuven (Belgie).

Voor meer informatie en aanmelding (tot 15-9-'98): prof. dr. K. Deketelaere, Instituut voor Milieu- en Energierecht, Katholieke Universiteit Leuven, Tel: 00 32 16 325187, Fax: 00 32 16 325482 of Mw. P. Vranken, METRO, faculteit der rechtsgeleerdheid aan de Universiteit Maastricht, Tel: 00 31 43 3883230, Fax: 00 31 43 3259091.

Vertrek C. Flinterman

Per 1 november 1998 vertrekt prof. mr. C. Flinterman, hoogleraar Internationaal - en Europees recht, naar de Universiteit Utrecht. Hij wordt daar hoogleraar mensenrechten en directeur van het Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten. Cees Flinterman is vanaf het prille begin (1982) verbonden geweest aan de faculteit der rechtsgeleerdheid in Maastricht waar hij onder meer decaan was van 1984 tot en met 1986.

Prijzen en onderscheidingen

Eerste Award Psychology and Law voor J.F.M. Crombag

Op 2 september jongstleden is aan prof. dr. J.F.M. Crombag de eerste "Award for Lifetime Contribution to Psychology and Law" uitgereikt door de European Association for Psychology and Law. Deze organisatie is een wetenschappelijke vereniging waarin "alle" Europese rechtspsychologen verenigd zijn. De uitreiking van de prijs vond plaats in Krakow, Polen.

The 1998 Maastricht Journal Prize (Value: 2000 Dfl (approx. 950 ECU))

The Maastricht Journal Prize will be awarded to the student or recent graduate (graduating in 1997 or 1998) who submits an article of outstanding quality to the Maastricht Journal of European and Comparative Law. The winning article will be published in the Maastricht Journal. Other articles may also be published and the author will receive an honourable mention in the Maastricht Journal.

The focus of the Maastricht Journal of European and Comparative Law is *Ius Commune Europaeum*. The common law of Europe can be seen all around us in the codification of our legislation, in our language, in our legal practice and procedure, in our ideas about what law is and what a proper methodology for legal reasoning is, and in our law schools. Consequently there exists a need to search for and examine the common roots and principles upon which European legal systems are based. The Maastricht Journal welcomes all forms of articles examining this topic, including articles which survey developments or review the (recently published) academic literature in a particular field of law.

Deadline for submission of articles is 31 December 1998.

Articles and enquiries should be addressed to: The Executive Editor, Dr. L. Waddington
Maastricht Journal of European and Comparative Law
Maastricht University
METRO
P.O. Box 616
6200 MD Maastricht
The Netherlands

Tel: ++ 31 43 3883060
 Fax: ++ 31 43 3259091
 or refer to <http://www.unimaas.nl/~metro/program/journal.htm>

Benoemingen

Hoogleraar strafrecht en strafprocesrecht

Per 1 augustus 1998 is mr. E. Prakken benoemd tot hoogleraar straf- en strafprocesrecht.

Mw. Prakken gaat zich in haar nieuwe functie vooral bezig houden met rechtsvergelijkend onderzoek in Europa naar de positie van de verdediging in het strafrecht.

Sinds de verdragen van Schengen, Maastricht en Amsterdam werken politie en justitie op Europees niveau behoorlijk goed samen.

Prof. Prakken constateert dat de verdediging in Europees verband weinig samenhang vertoont, hoewel het aantal strafzaken met internationaal aspect groeit. Dat vergt voor de advocaten dat ze niet alleen weten wat nationaal gezien wel en niet mag, maar ook wat de wetten en regels voor advocatuur in andere landen zijn. In haar onderzoek zal mw. Prakken kijken wat de randvoorwaarden zijn voor een goede verdediging in het kader van de verschillende stelsels van strafprocesrecht.

Ties. Prakken studeerde rechten aan de universiteit in Amsterdam. Daarna was ze afwisselend werkzaam als wetenschappelijk medewerker van de universiteit Utrecht en als advocaat in Utrecht en Amsterdam. Zij is de eerste vrouwelijke hoogleraar aan de faculteit der rechtsgeleerdheid van de Universiteit Maastricht. De benoeming is voor drie dagen in de week. Ze blijft daarnaast advocaat in Amsterdam.

Bijzonder hoogleraar Rechtsgeschiedenis der Limburgse Territoria

Dr. A.M.J.A. Berkvens is per 1 juni 1998 benoemd tot bijzonder hoogleraar Rechtsgeschiedenis der Limburgse Territoria. Deze bijzondere leerstoel is in 1989 aan de faculteit der rechtsgeleerdheid ingesteld vanwege het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap. De leerstoel werd voorheen bekleed door prof. mr. A.F.I. Gehlen die deze leerstoel heeft bekleed van 1989 tot en met 1998.

Louis Berkvens was reeds werkzaam als universitair docent bij de capaciteitsgroep metajuridica van de faculteit der rechtsgeleerdheid.

Agenda

30 oktober 1998

Congres "Vijf jaar JB en Awb"

De redactie van het tijdschrift Jurisprudentie Bestuursrecht (JB) organiseert in samenwerking met uitgeverij Sdu op 30 oktober 1998 een congres "Vijf jaar JB en Awb". Centraal staat de vraag welke opvallende ontwikkelingen zich op het terrein van het algemeen bestuursrecht na de invoering van de Awb hebben voorgedaan.

met name in de jurisprudentie en in de praktijk van het openbaar bestuur.

Aanvang: 10.30 uur. Locatie: faculteit der rechtsgeleerdheid, Bouillonstraat 3 te Maastricht ("Oud-Gouvernement").

Voor aanmeldingen en inlichtingen:

mw. N. Litjens, capaciteitsgroep publiekrecht/faculteit der rechtsgeleerdheid/Universiteit Maastricht, Postbus 616, 6200 MD Maastricht, tel. 043-3883231, fax 043-3214272. De toegang bedraagt F 125,- (inclusief lunch en congresbundel).

29 oktober 1998

Promotie mr. J.H.W. Notten.

16.00 uur Aula Tongersestraat 53, Maastricht. Promotor: prof. mr. F.A.M. Stroink.

J. Notten is werkzaam bij de gemeente Maastricht als medewerker juridische zaken, stadsontwikkeling en grondrecht. Zijn proefschrift heeft als titel "De algemene wet bestuursrecht en het maken van bezwaar". Met de invoering van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) op 1 januari 1994 kan bezwaar worden gemaakt (door middel van een bezwaarschrift) bij bestuursorganen die een besluit hebben genomen. In het proefschrift zijn een aantal zwaartepunten onderzocht van deze bestuurlijke voorprocedure. In het algemeen wordt via dit onderzoek toegespitst op het belang van het procedurerecht van de Awb voor de kwaliteit van de beslissing op het bezwaarschrift. Het proefschrift zal in een handelseditie verschijnen bij Sdu uitgevers Den Haag onder ISBN 9054091983. Tevens zal dit proefschrift als deel 3 van de juridische reeks van de Universiteit Maastricht verschijnen.

25 september 1998

16.30 uur, Aula Tongersestraat 53, Maastricht.

Inaugurale rede prof. mr. J.H.M. van Erp, hoogleraar privaatrecht: "Europees privaatrecht, postmoderne dilemma's en keuzen."

1 oktober 1998

16.30 uur, Aula Tongersestraat 53, Maastricht.

Inaugurale rede prof. dr. A.H.M. Daniels, hoogleraar internationaal belastingrecht: "Souvereine zaken".

PAO-cursussen najaar 1998

In het najaar 1998 organiseert het PAO-bureau van de faculteit der rechtsgeleerdheid de onderstaande cursussen:

Nieuw Erfrecht

Cursusleider: prof. mr. E.A.A. Luijten, em. hoogleraar burgerlijk en notarieel recht KUN, thans hoofddocent familierecht Notariele Beroepsopleiding en Opleiding advocaten-Familierecht. Datum: vrijdag 23 oktober 1998

Nieuw Recht II voor advocaten uit het arrondissement ROERMOND

Onderwerpen: sociaal zekerheidsrecht, onrechtmatige daad, familierecht, strafrecht, huurrecht,

burgerlijk procesrecht.

Data: maandag 2 november, 9 november en 16 december 1998, telkens van 13.30 - 18.00 uur in Roermond.

Nieuw Recht II voor advocaten uit het arrondissement MAASTRICHT

Onderwerpen: sociaal zekerheidsrecht, onrechtmatige daad, familierecht, strafrecht, huurrecht, burgerlijk procesrecht.

Data: maandag 23 november, 30 november en 7 december 1998, telkens van 13.30 - 18.00 uur in Maastricht.

Knelpunten nieuw personen- en familierecht

Cursusleider: prof. mr. G.R. de Groot, hoogleraar rechtsvergelijking en internationaal privaatrecht Universiteit Maastricht.

Datum: donderdag 5 november 1998

Actualiteiten bestuursrecht (i.h.b. het schadevergoedingsrecht)

Cursusleider: mr. A.R. Neerhof, universitair docent staats- en bestuursrecht Universiteit Maastricht.

Datum: donderdag 12 november 1998

Juridische splitsing (civiele en fiscaal rechtelijke aspecten)

Cursusleider: prof. mr. C.A. Schwarz, hoogleraar handels- en ondernemingsrecht Universiteit Maastricht.

Datum: vrijdag 13 november 1998

Internationaal Strafrecht

Cursusleider: prof. mr. G.M.P.F. Mols, hoogleraar straf- en strafprocesrecht Universiteit Maastricht.

Datum: donderdag 10 december 1998

Vaardigheden getuigenverhoor

Cursusleider: prof. mr. G.M.P.F. Mols, hoogleraar straf- en strafprocesrecht Universiteit Maastricht.

Datum: vrijdag 18 december 1998

Meer informatie via het PAO-bureau, bereikbaar van maandag- tot en met donderdagochtend, tel.: 043-3883273/fax 043-3218655 e-mail: marlie.sprengers@facburfdr.unimaas.nl.

ALGEMENE WETENSCHAPPEN

Inauguratie

dr.ir. J. Rotmans, hoogleraar Integrated Assessment in de Faculteit der Algemene Wetenschappen: 'Geïntegreerd denken en handelen: een noodzakelijk goed'.

De wereld om ons heen wordt steeds complexer door schaalvergroting, technologische ontwikkeling, tijdsversnelling en kennisvergro-

ting. Dat betekent dat belangrijke maatschappelijke problemen niet langer vanuit één perspectief, één land, één provincie, één cultuur, één ministerie of één discipline kunnen worden opgelost. Integrated Assessment, dat staat voor geïntegreerd denken en handelen, probeert grip te krijgen op de toegenomen complexiteit van de samenleving. Deze nieuwe, snel groeiende tak van de wetenschap biedt geen panklare oplossingen voor moeizaam verlopende projecten zoals de Betuwelijn, Schiphol en de A73, maar biedt wel een evenwichtige benadering die de spanning tussen sociale, economische en milieu-belangen zichtbaar maakt. Het leidt tot inzichten die in het lange-termijn proces van onschatbare waarde zijn en die ons behoeden voor flaters als gevolg van een te eenzijdige benadering.

Dat zei dr.ir. Jan Rotmans in zijn inaugurele rede 'Geïntegreerd denken en handelen: een noodzakelijk goed' op 18 september. Rotmans is sinds november 1997 hoogleraar Integrated Assessment bij de Faculteit der Algemene Wetenschappen. Sinds 1992 was hij bijzonder hoogleraar 'Mathematische simulatie van mens-milieu relaties' aan de UM. Eind vorig jaar stichtte Jan Rotmans aan de Universiteit Maastricht het International Centre for Integrative Studies (ICIS), met als Nederlandse ondertitel 'Instituut voor Omgevingsvraagstukken'. ICIS is een interdisciplinair onderzoekscentrum gericht op het ontwikkelen van methoden en instrumenten voor Integrated Assessment en op beslissingsondersteuning bij complexe maatschappelijke vraagstukken. Daarbij wordt gebruik gemaakt van geavanceerde computer-simulatiemodellen. Een van de opdrachtgevers van ICIS is de provincie Limburg, waarvoor in eerste instantie een denkmiddel is ontwikkeld dat als basis kan dienen voor de integratie van een twintigtal onderzoeksrapporten over de huidige en toekomstige situatie in Limburg.

Een omgevingsgericht beleid kan volgens Rotmans alleen van de grond komen als de bestaande barrières tussen de departementen worden geslecht. Daarom wil hij de ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij opheffen en vervangen door één ministerie van Omgevingsbeleid.

Integrated Assessment moet van Rotmans een aparte studierichting worden: "Het is noodzakelijk dat de toekomstige generatie besluitvormers wordt geleerd wat geïntegreerd denken is en hoe daarnaar te handelen."

PSYCHOLOGIE

Promotie

drs. J.G. Ramaekers: 'Behavioral toxicity of medicinal drugs'.

19 november 1998, 14.00 uur, Aula, UM, Ts. 53.
Promotoren: Prof.dr. J. Jolles en Prof.dr. J.F. O'Hanlon.

STUDIUM GENERALE

Programma najaar 1998

Dinsdag 13 oktober, 20.00 uur
DE FYSIOLOGIE EN PSYCHOFARMACOLOGIE VAN STRESS

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4, Maastricht
Lezing door: Prof. dr. B. Olivier, hoogleraar toegepaste farmacologie van het centrale zenuwstelsel, Universiteit Utrecht
Stress en stressoren spelen een zeer belangrijke rol in het alledaagse leven van mens en dier. Pathologie ontstaat als de normale regelmechanismen ontregeld raken. Dit lijkt vaak ten grondslag te liggen of bij te dragen aan ernstige psychiatrische stoornissen, zoals depressie en angst. Belangrijke systemen die betrokken zijn bij de regulatie van stress-responsen, liggen zowel in het centrale zenuwstelsel, het autonome zenuwstelsel en het (neuro)endocriene systeem. Ontregeling van de hypothalamus-hypofyse-bijnier-as waarbij CRH, ACTH en cortisol betrokken zijn, komt veel voor. In het brein zijn diverse systemen betrokken bij stress. Olivier probeert een integratief beeld te schetsen van hoe onder normale omstandigheden ons lichaam met (een) stress(or) omgaat en hoe pathologie kan ontstaan en worden behandeld.

Donderdag 15 oktober, 20.00 uur
CONSTRUCTIE EN INSPIRATIE; PARADOXEN IN HET MUZIKALE SCHEPPINGS- EN RECEPTIEPROCES

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4, Maastricht
Lezing door: Mw. prof. dr. E. Mulder, hoogleraar muziekwetenschap, Katholieke Universiteit Nijmegen
Muziek is de meest abstracte der kunsten. Van oudsher leidt dit tot theorievorming variërend van mathematisch, fysisch, tot speculatief. Muziek is de kunst van de tijd: muzikale constructieprocessen zijn analoog aan mentale processen. In haar hoedanigheid als kunst van de ruimte is de muziek te beschouwen als geometrie; zij belichaamt factoren van beweging en bewogenheid. In het verloop van haar eeuwenlange constructiegeschiedenis omvat de muziek

kosmologische, natuurkundige, wiskundige en emotionele aspecten. In onze tijd lijkt het denken over onder meer de irrationele aspecten van muziek te zijn uitgedomd in polarisatie tussen het constructieve en het geïnspireerde. Het constructieve (ambachtelijke) is een algemeen geaccepteerd facet. Maar waar komt de inspiratie vandaan die aan het werktuiglijke vooraf gaat? In de lezing wordt op de bovenstaande gegevens gereflecteerd aan de hand van werk van Gubaidulina (Jetzt immer Schnee) en J.S. Bach (Die Kunst der Fuge).

Vrijdag 16 oktober, 20.30 uur

CAFÉ CHANTANT

Foyer Kumulus, Herbenusstraat 89, Maastricht
Toegang: f 5,- (reservering: Uitbalie: (043) 3505555)
Elk verborgen talent dat zingend de afwas doet (hoe is het mogelijk?!), aria's kweelt onder de douche of vrolijk kwinkelt tijdens het kopiëren, kan zijn favoriete liedjes op deze avond op een echt podium presenteren. Een professionele band (toetsen, drums, bas en gitaar) staat ter begeleiding klaar. Voordat het publiek hiervan kan genieten, wordt er wel nog een keer op zondagavond 11 oktober gerepeteerd.
Spelregels: het lichte genre en alle nummers vooraf insturen op geluidscassette.
Inschrijvingen voor deelname aan het café chantant: bureau SG: (043) 3883541. Studenten hebben voorrang.

Dinsdag 20 oktober, 20.00 uur

EEN KOUDE KUNST

Aula/Collegezaal Tongersestraat 53
Dr. J. Tanslezing door:
Mevr. Prof. dr. Patricia de Martelaere, schrijfster en hoogleraar wijsbegeerte, Katholieke Universiteit Leuven, Katholieke Universiteit Brabant, Katholieke Universiteit Brussel
Met de jaarlijkse Dr. J. Tanslezing wil de Universiteit Maastricht blijk geven van haar waardering voor het ijveren van de heer Tans voor de totstandkoming van de instelling. In haar lezing beschouwt De Martelaere kunst als verschijnsel met onmenselijke, onpersoonlijke en 'gevoelloze' eigenschappen. Zij reageert onder meer op T.S. Eliot die in 1919 in Tradition and the individual talent het onschatbare belang van traditie in de kunst beklemtoont. Volgens De Martelaere kan traditie geen enkel wezenlijk belang hebben voor de kunst, omdat 'echte' kunst niet alleen boven-persoonlijk maar ook boven-werelds is. Op een analoge wijze wil zij de kunst loskoppelen van iedere ethische, sociale of zelfs culturele bekommernis, zoals ook van iedere vorm van emotionaliteit. Toch wil zij niet terugkeren naar de romantische cultus van de 'kunst om de kunst': zelfs de kunst kan als een wereldse, menselijke activiteit voor de kunst niet werkelijk van belang zijn.
Patricia de Martelaere (1957, Zottegem, België) is filosofe en schrijfster. In 1984 promoveerde zij op het proefschrift Humes scepticisme: futiel of fataal?

Patricia de Martelaere

Sindsdien publiceert zij regelmatig over filosofisch-literaire onderwerpen in onder andere *De Gids*, *Vrij Nederland*, *De Standaard Magazine* en *Filosofie Magazine*.

Momenteel is De Martelaere hoogleraar wijsbegeerte aan de Katholieke Universiteiten van Leuven, Brussel en Tilburg.

Als dertienjarige debuteerde zij als schrijfster met het jeugdboek *Koning der Wildernis*. Pas in 1988 kreeg dit debuut een vervolg: *Nachtboek van een slapeloze*. Deze roman werd in Vlaanderen bekroond met de Prijs van het Beste Debuut en genomineerd voor de NCR-prijs. Een jaar later verscheen *De schilder en zijn model* en in 1990 *Littekens*, dat werd genomineerd voor de AKO-literatuurprijs. Ook twee andere boeken dongen mee naar deze prijs, te weten *De staart* (1993) en *Over leven, kunst en dood* (1994). In 1994 werd haar essaybundel *Een verlangen naar ontroostbaarheid* bekroond met de J. Greshoff-prijs. Als laatste verscheen in 1997 een bundel met essays getiteld *Verrassingen*.

Woensdag 21 oktober, 20.00 uur

OMGAAN MET STRESS: INTERNE ZELFREGULERING VIA ONTSPANNINGSINSTRUCTIE

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4, Maastricht

Lezing door: Dr. J. Van Dixhoorn, arts te Amersfoort

Ontspanningsinstructies zijn middelen om de verhouding tussen de bewuste waarneming en het innerlijk functioneren, geestelijke en lichamelijke, te verbeteren. Als gevolg van periodes van verhoogde stress kan deze verhouding blijvend verstoord zijn geraakt, waardoor inwendige spanning ontstaat. Het individu heeft dan moeite te onderscheiden in welke mate klachten afkomstig zijn van externe stressoren, inwendige overspanning of een lichamelijke

aandoening. Hoewel de psychologische en fysiologische gevolgen van stress goed beschreven zijn, is het omgekeerde niet het geval: er zijn geen klachten die uitsluitend door stress veroorzaakt worden. In dat geval kun je drie dingen doen: een lichamelijke oorzaak trachten uit te sluiten door medisch onderzoek; de externe zelfregulatie versterken door het omgaan met stressoren te verbeteren; de inwendige overspanning verminderen door ontspanningsinstructies.

Vrijdag 23 oktober, 20.30 uur

OPEN PODIUM

Kumulustheater, Herbenusstraat 89, M'tricht
Toegang: f 2,50

(reservering: Uitbalie: (043) 3505555)

In principe kan alles op dit podium, dat Studium Generale in samenwerking met studentenvereniging Koko organiseert. Als het maar past binnen de muren en de technische mogelijkheden van het theater en niet langer duurt dan 15 minuten. Het open podium is bedoeld voor hen die de eerste pasjes zetten op weg naar eeuwige roem of diegenen die eens wat willen uitproberen. Spelen voor een publiek van meer dan honderd mensen is toch iets anders dan voor de spiegel, tussen de schuifdeuren of in een oefenkelder.

Inschrijvingen voor deelname aan het open podium: bureau SG: (043) 3883541. Studenten hebben voorrang.

Dinsdag 27 oktober, 20.00 uur

RATIONEEL EMOTIEVE THERAPIE EN STRESS

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4,

Maastricht

Lezing door: Dr. J. Verhulst, klinisch psycholoog en publicist, Eindhoven

Volgens de theorie van de RET (Rationeel Emotieve Therapie) wordt stress vooral veroorzaakt door de wijze waarop mensen tegen zichzelf, hun leven en de gebeurtenissen die daarin plaatsvinden, aankijken. Primaire doelstelling van de RET is het opsporen van irrationele zienswijzen en deze te vervangen door rationele. In de lezing worden de basisprincipes van de RET uiteengezet en wordt aan de hand van praktische voorbeelden de toepasbaarheid ervan gedemonstreerd. Verhulst is auteur van diverse boeken over RET, zoals 'RET tegen stress' en 'Depressief? Ik peins er niet over'.

Donderdag 29 oktober, 20.00 uur

OVER DE DOMHEID

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4,

Maastricht

Lezing door: Matthijs van Boxsel, essayist, Amsterdam

In deze lezing gaat Van Boxsel in op de logica van de domheid. Aan de hand van vele voorbeelden probeert hij de domheid te ontleden die de mystieke grondslag vormt van ons bestaan. Enkele punten uit zijn betoog: van schade en schande wordt men wijs, luidt het gezegde. Deze uitspraak die schijnbaar misluk-

kelingen tot troost dient, onthult in feite de logica van ons intellect: wijsheid valt alleen via mislukkingen te bereiken. Of: domheid is geen gebrek aan intelligentie. Fataal is juist de combinatie van domheid en intelligentie. Doel van de lezing is ons bewust te maken van de dwaze, maar doelmatige manieren waarop wij ons bestaan organiseren. Van Boxsel is auteur van *De Encyclopedie van de Domheid* (drie delen) en *De Topografie van de Domheid*.

Vrijdag 30 oktober, 20.30 uur

STAND-UP COMEDY

Foyer Kumulus, Herbenusstraat 89, Maastricht
Toegang: studenten f 7,50 / overigen f 12,50

(reserveren: Uitbalie: (043) 3505555)

De foyer van het Kumulustheater wordt deze avond omgetoverd tot een echte comedy-club. Een stand-up comedy-act kan het best omschreven worden als een korte conference zonder franje, verhaallijn of moraal. Aan elkaar gepraat door de master of ceremony treden vier tot zes comedians op in een op het laatste moment bepaalde volgorde. Elke comedian krijgt ongeveer een kwartier om zichzelf te lanceren. Voortdurend improviserend dagen zij het publiek uit te reageren. Tijdens deze interactie worden de beste grappen geboren.

Dinsdag 3 november, 20.00 uur

DE WAARDE VAN KUNST

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4, Maastricht

Lezing door: Dr. K. Vuyk, directeur Chr.

Hogeschool voor de Kunsten, Kampen

Men hoort vaak de mening verkondigen dat kunst natuurlijk waardevol is voor een samenleving en dat zij daar ook iets voor over moet hebben, maar dat het geld dat aan kunst besteed wordt, wel eerst verdiend moet worden. Zoals de theatermaker Brecht ooit stelde: 'Erst kommt das Fressen, und dann die Moral.' Vuyk beweert het tegenovergestelde. Kunst is een fundamentele activiteit in een samenleving. Welvaar en welzijn zijn beide gediend met een bloeiende kunst. Kunst draagt bij aan het goed functioneren van communicatieprocessen in een samenleving. Zonder onderlinge verstandhouding en begrip kan een samenleving niet draaien. Daarom is kunst voor een samenleving van grote waarde. Kees Vuyk publiceert regelmatig over filosofie en kunst in *NRC Handelsblad* en *Vrij Nederland*. Hij is auteur van 'De esthetisering van het wereldbeeld' (1992).

Woensdag 4 november, 20.00 uur

HEDENDAAGSE PSYCHOANALYSE

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4,

Maastricht

Lezing door: Prof. dr. H. Stroeken, psychoanalyticus, Utrecht, bijzonder hoogleraar godsdienstpsychologie

Rijksuniversiteit Leiden

In het eerste gedeelte bespreekt Stroeken het standaard verloop van een psychoanalytisch

proces: beginsituatie, vertrouwen en hechting, overdracht en tegenoverdracht, weerstanden, dromen, onthechting en beëindiging. Vervolgens behandelt hij recente ontwikkelingen in het psychoanalytisch denken ten aanzien van indicatiestelling, setting en frequentie, seksualiteit en objectiviteit van de psychoanalyticus. In het laatste gedeelte gaat hij in op twee meer algemene themata. Ten eerste de rol van de psychoanalyse in de geestelijke gezondheidszorg in Nederland. In de tweede plaats de betekenis die mensen geven aan psychoanalyse bij de constructie van hun levensverhaal. Wordt de psychoanalyse dan een soort levensbeschouwing?

Vrijdag 6 november, 20.30 uur

LITERAIR OPEN PODIUM

Foyer Kumulus, Herbenusstraat 89, Maastricht
Toegang: gratis

Op het literair open podium is plaats ingeruimd voor schrijvende en dichtende studenten, die hun werk in korte voordrachten presenteren. Speciale gast bij dit literair open podium is de Maastrichtse schrijver Hans van de Waarsenburg. Hij draagt voor, spreekt over zijn pennenvruchten en verhaalt van zijn ervaringen in de wereld van de literatuur. Hij zal zijn mening over wat er verder die avond wordt geboden beslist niet onder stoelen of banken steken met als gevolg een hopelijk levendige discussie met de deelnemers en het publiek. Een muzikaal trio onder leiding van Erik van de Langkruis zorgt voor swingende intermezzo's. Inschrijvingen voor deelname aan het literair open podium: bureau SG: (043) 3883541. Studenten hebben voorrang.

Donderdag 12 november, 20.00 uur

MEETKUNDE EN WERKELIJKHEID

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4, Maastricht

Lezing door: Prof. dr. J. Hilgevoord, em. hoogleraar theoretische natuurkunde, Un. Utrecht
De meetkunde van Euclides geldt als een van de grootste prestaties van het Griekse denken en als een bron van zekere kennis. Maar kennis waarover? Hardnekkige pogingen om het zgn. parallelenpostulaat van Euclides te bewijzen leidden in de vorige eeuw tot het inzicht dat andere meetkonden dan die van Euclides logisch mogelijk zijn. Maar zijn ze ook waar? Deze vraag heeft geleid tot essentiële nieuwe inzichten in de relatie tussen meetkunde en werkelijkheid. Heeft de ruimte zijn geheimen, de tijd heeft er minstens zoveel! Wat is tijd? Bestaat de stroom van de tijd en heeft deze een vaste richting? En kan de tijd ook stilstaan? In deze eerste voordracht zal worden ingegaan op het meten van de tijd en op enkele symmetrieën van ruimte en tijd.

Vrijdag 13 november, 20.30 uur

EUREGIONAAL OPEN PODIUM POPMUZIEK

Kumulustheater, Herbenusstraat 89, Maastricht

Toegang: gratis

Dinsdag 17 november, 20.00 uur

HINDOEÏSME: de alomtegenwoordige religie van de talloos vele goden

Aula, Tongersestraat 53, Maastricht

Cursus van zes lezingen door:

Frans Boenders, programmamaker BRT en publicist, Antwerpen

Deze lezing is de eerste van een als cursus opgezette zesdelige lezingenreeks onder de titel **DE GODEN UIT HET OOSTEN**, over de doorwerking van de oosterse levensvormen en wereldbeelden op de culturen van hedendaags Oost-Azië.

De Belgische publicist Frans Boenders nader in op de vraag welke invloed de oosterse levensbeschouwingen hebben op de huidige culturen van de landen van Oost-Azië. Hij doet dit aan de hand van een tweeledige opzet. Per avond staat een particuliere levensbeschouwing centraal die vervolgens wordt getoetst aan en geactualiseerd via een aantal themata. Daarbij valt te denken aan onderwerpen als:

- ▶ verhouding kennis/wetenschap-spiritualiteit/affecties
- ▶ plaats van de mens in de natuur
- ▶ verhouding tussen mensen: gelijkheid-ongelijkheid / rijkdom-armoede / rigiditeit-flexibiliteit / gezag- hiërarchie / inrichting van de samenleving / individu-samenleving / positie van de vrouw / leiderschap / scheiding van politieke en religieuze machten
- ▶ - diverse omgangswijzen met tradities en religie
- ▶ psyche en persoonlijkheid, zingevingsvragen, geestelijke gezondheidszorg, relatie lichaam-geest
- politiek, ethiek, recht
- ▶ mythe, kunst, literatuur

Frans Boenders gaf in het verleden reeds eerder in het kader van het Studium Generale lezingen over oosterse religies. Zijn kennis van zaken en onovertroffen wijze van presenteren maakten deze avonden tot bijzondere ervaringen voor hen die ze mochten bijwonen. De in Antwerpen woonachtige Boenders was als programmamaker werkzaam bij BRT-3 en is hoofdredacteur van het culturele tijdschrift Kunst & Cultuur van het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel. Hij heeft een grote hoeveelheid publicaties op zijn naam staan over zeer uiteenlopende onderwerpen op het gebied van kunst, literatuur, architectuur, filosofie, oosterse culturen, cultuur- en ideeëngeschiedenis, onder andere over anarchisme.

Deelname/Inschrijving:

Kosten voor deelname aan deze cursus van zes lezingen:

studenten: f. 15,00 / overigen: f. 30,00.

Losse kaarten per avond worden slechts verstrekt voor zover er nog plaats is. Deze kosten: studenten: f. 3,50 / overigen: f. 7,50

Er is per avond plaats voor 200 deelnemers.

Inschrijving:

Bureau Studium Generale 043 - 388 3541

Woensdag 18 november, 20.00 uur

RUIMTE EN TIJD IN DE KLASSIEKE NATUURKUNDE

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4,

Maastricht

Lezing door:

Prof. dr. J. Hilgevoord, em. hoogleraar theoretische natuurkunde, Un. Utrecht

Newton baseerde zijn Principia op de noties van een Absolute Ruimte en een Absolute Tijd. Absolute ruimte en tijd bestaan onafhankelijk van materie. Deze opvatting werd fel bestreden door Leibniz die betoogde dat de ruimte en de tijd geen onafhankelijk bestaan hebben maar zijn afgeleid uit de relaties tussen lichamen en processen. Ingegaan zal worden op argumenten voor en tegen deze standpunten. Het probleem of ruimte en tijd absoluut dan wel relationeel zijn, duikt voortdurend op in de ontwikkelingsgeschiedenis van de natuurkunde en is tot op de dag van vandaag niet beslist. Aan de orde zullen komen: inertiaal-systemen en het relativiteitsprincipe van Galilei; de emmer van Newton en het principe van Mach; de theorie van Maxwell en de elektromagnetische ether; het experiment van Michelson-Morley en de contractie van Lorentz-Fitzgerald.

Vrijdag 20 november, 20.30 uur

FINALE LIFE-STUDENTENDEBATWEDSTRIJD

Foyer Kumulustheater, Herbenusstraat 89, Maastricht

Toegang: gratis

Zaterdag 21 november, 9.00 tot 17.30 uur

Excursie naar het boeddhistisch klooster Yeun Ten Ling, Huy (B)

Vertrek vanaf Tongersestraat 53, Maastricht
Bij voldoende belangstelling wordt er op zaterdag 21 november een excursie georganiseerd naar het Tibetaans klooster Yeun Ten Ling in Huy (B). Deze excursie bestaat uit een lezing over Boeddhistische meditatie, een lunch, een rondleiding en een meditatieoefening.

Deelnamekosten: studenten: f. 25,00 / overigen: f. 50,00. Er is plaats voor 50 personen. Inschrijving: Bureau Studium Generale 043 - 388 3541

Dinsdag 24 november, 20.00 uur

BOEDDHISME (1): HINAYANA: het Kleine Voertuig - De Leraar en het Pad

Aula, Tongersestraat 53, Maastricht

Lezing door: Frans Boenders, programmamaker BRT en publicist, Antwerpen

Zie beschrijving bij lezing van 17 november.

Donderdag 26 november, 20.00 uur

DE FUSIE VAN RUIMTE EN TIJD: DE SPECIALE RELATIVITEITSTHEORIE

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4, Maastricht

Lezing door:

Prof. dr. J. Hilgevoord, em. hoogleraar theoretische natuurkunde, Un. Utrecht

In 1905 publiceerde Einstein een baanbrekend

artikel waarin hij de problemen met het elektromagnetisme en de ether op een radicaal nieuwe manier oploste door een analyse van de wijze waarop de begrippen ruimte en tijd in de natuurkunde wordt gebruikt. Hij kwam tot de conclusie dat de veronderstelling dat tijd absoluut is moest worden opgegeven, evenals het idee dat ruimte en tijd strikt gescheiden begrippen zijn. Dit leidde tot een geheel nieuw fundament van de fysica en tot onverwachte gevolgen met grote consequenties zoals de paradox van de tweeling en de equivalentie van massa en energie ($E=mc^2$). Deze zogenaamde speciale relativiteitstheorie bleek in de vorm te kunnen worden gegoten van een nieuwe meetkunde van ruimte-tijd, de meetkunde van Minkowski (1908). Hiermee was een zeer belangrijke stap gezet op de weg die Einstein uiteindelijk zou leiden naar zijn algemene relativiteitstheorie (1915).

Vrijdag 27 November, 20.30 uur

CAFÉ CHANTANT

Foyer Kumulustheater, Herbenusstraat 89, Maastricht
Toegang: f 5,-
(reservering: Uitbalie: 043 - 350 55 55)

Dinsdag 1 december, 20.00 uur

BOEDDHISME (2): MAYAHANA: het Grote

Voertuig - Het Universele Mededogen
Aula, Tongersestraat 53, Maastricht
Lezing door: Frans Boenders, programmamaker BRT en publicist, Antwerpen
Zie beschrijving bij lezing van 17 november.

Donderdag 3 december, 20.00 uur

NATUURKUNDE ALS MEETKUNDE: DE ALGEMENE RELATIVITEITSTHEORIE

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4, Maastricht
Lezing door: Prof. dr. J. Hilgevoord, em. hoogleraar theoretische natuurkunde, Un. Utrecht
Hoewel Einstein de algemene relativiteitstheorie (ART) ontwikkelde als een generalisatie van de speciale relativiteitstheorie, bleek het eindresultaat het best te kunnen worden beschouwd als een meetkundige theorie van de zwaartekracht! In de ART beïnvloedt de materie door zijn massa de structuur van de ruimte-tijd en doet deze krommen. Deze kromming, op zijn beurt, heeft op materie het effect van zwaartekracht. Als de kromming gering is geeft de ART hetzelfde resultaat als de theorie van Newton. Bij sterkere kromming zijn er afwijkingen waarvan er enkele experimenteel zijn bevestigd. Maar pas op: kosmische schaal kan de kromming dramatische vormen aannemen zoals bij de beruchte zwarte gaten. De ART heeft de vorm van een meetkunde van Riemann. Hij is de schepping van één man, Einstein, en wordt algemeen beschouwd als de mooiste fysische theorie die we hebben. Hoewel directe tests op aardse schaal onmogelijk zijn door de relatieve zwakte van de zwaartekracht, wijst kosmologisch onderzoek erop dat de theorie correct is.

Maar ook deze theorie heeft niet alle problemen van ruimte en tijd voor ons opgelost!

Vrijdag 4 december, 20.30 uur

VOOR HET VOETLICHT: ADELHEID ROOSEN

Kumulustheater, Herbenusstraat 89, Maastricht
Toegang: studenten f 5,- / overigen f 10,- (reservering: Uitbalie: (043) 3505555)

Dinsdag 8 december, 20.00 uur

KOSTBAAR EN KWETSBAAR: 50 JAAR UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Statenzaal, Bouillonstraat 3, Maastricht
Debat met: prof. dr. C. Van Boven, prof. dr. H. Crebolder, mw. dr. C. Forder, prof. dr. E. Kimman, dr. S. Koenis, mw. prof. dr. M. Meijer, prof. dr. M. De Vries, prof. dr. F. Van Wijmen, allen UM
Gespreksleider: prof. dr. C. Flinterman, UM M.m.v.: Emma Crebolder
Dit jaar bestaat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens vijftig jaar. Op 10 december 1948 werd deze verklaring door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties aangenomen. Deze verklaring bestaat uit de zogenaamde klassieke mensenrechten (alle mensen zijn in vrijheid geboren en zijn gelijk voor de wet: de burgerlijke en de politieke mensenrechten), terug te vinden in de eerste 21 artikelen, en de economische, sociale en culturele rechten. Onder deze laatste verstaan we bijvoorbeeld het recht op voldoende eten of een dak boven het hoofd, het recht op arbeid en het recht op vrije tijd. In dit debat wordt de verklaring aan een nader onderzoek onderworpen, immers: wat op het eerste gezicht hierin eenduidig en vanzelfsprekend lijkt, is dat bij nader inzien niet. Er gaat een groot aantal dilemma's schuil achter de artikelen. Vanavond worden deze door wetenschappers, met zeer uiteenlopende achtergronden, ter discussie gesteld.

Woensdag 9 december, 20.00 uur, Aula

BOEDDHISME (3): VAJRAYANA: het Diamanten

Voertuig - De Methode en de Wijsheid
Aula, Tongersestraat 53, Maastricht
Lezing door: Frans Boenders, programmamaker BRT en publicist, Antwerpen
Zie beschrijving bij lezing van 17 november.
Vrijdag 11 december, 20.30 uur
OPEN PODIUM
Kumulustheater, Herbenusstraat 89, Maastricht
Toegang: f 2,50
(reservering: Uitbalie: (043) 3505555)

Dinsdag 15 december, 20.00 uur

CONFUCIANISME: de Weg van de Menselijke Verhoudingen

Aula, Tongersestraat 53, Maastricht
Lezing door: Frans Boenders, programmamaker BRT en publicist, Antwerpen
Zie beschrijving bij lezing van 17 november.

Dinsdag 22 december, 20.00 uur

TAOISME: de Weg van het Mystieke Lichaam
Aula, Tongersestraat 53, Maastricht
Lezing door: Frans Boenders, programmamaker BRT en publicist, Antwerpen
Zie beschrijving bij lezing van 17 november.

HOVO-UM

HOVO staat voor Hoger Onderwijs Voor Ouderen. HOVO-UM biedt universitair onderwijs dat qua inhoud en didactiek tegemoet komt aan de behoeften en interesses van vijftig-plussers. Niet-beroepsgerichte kennis staat voorop en het tempo is aangepast. In het najaar van 1998 gaan nog de volgende cursussen van start:

Ethiek

(docent: drs H. Suykerbuyk,
blokcoördinator: dr R. Houtepen)
Cursusdag: donderdagochtend vanaf 22 oktober 1998.

De cursus omvat twaalf onderwijsgroepbijeenkomsten en vier HOVO-colleges.
De cursusprijs bedraagt f 330,00, inclusief cursusmateriaal en koffie/thee.
Inhoud: In deze cursus zal een inleiding worden gegeven in de doelstellingen, methoden en problemen betreffende de ethiek in het algemeen en de huidige gezondheidsethiek in het bijzonder, tegen de achtergrond van haar ideeengeschiedenis en de mogelijke alternatieven.

Rechten van de patiënt

(docent: prof mr F.C.B. van Wijmen)
Cursusdag: maandagmiddag vanaf 19 oktober 1998.
De cursus omvat twaalf onderwijsgroepbijeenkomsten en colleges.
De cursusprijs bedraagt f 320,00, inclusief cursusmateriaal en koffie/thee.
Inhoud: In het eerste deel van deze cursus wordt aandacht besteed aan de grondslagen van en het juridisch kader voor de rechtspositie van de patiënt. Voorts wordt ingegaan op diverse specifieke thema's binnen de rechtspositie van de patiënt, zoals het recht op informatie, het toestemmingsvereiste, het recht op geheim, inzage en privacy, en de rechtspositie van bijzondere groepen patiënten zoals minderjarigen en wilsonbekwame meerderjarigen. Deze onderwerpen worden eveneens vanuit het hulpverlenersperspectief bekeken, wat weer nieuwe specificaties van het thema oplevert. Tenslotte komt de internationale (Europese) dimensie in het vizier.

Verhaal - gezin - identiteit

(docent: dr L. Wesseling)

Cursusdag: dinsdag vanaf 3 november 1998.

De cursus omvat 6 lees/werkgroepbijeenkomsten.

De cursusprijs bedraagt f 165,00 inclusief reader en koffie/thee.

Inhoud: De reflexieve traditie in de Westerse filosofie heeft identiteit lange tijd opgevat als een vaststaande essentie die middels introspectie blootgelegd kan worden. Deze essentialistische opvatting is onder druk komen te staan en heeft moeten wijken voor een constructivistische opvatting: wie of wat wij zijn ligt niet van te voren vast, maar wij maken ons gaandeweg met behulp van schablonen en stereotypen die onze cultuur ons aanreikt. Deze visie impliceert dat we niet volledig vrij zijn om onszelf naar believen een identiteit aan te meten. Culturele modellen maken ons tot wat wij zijn, maar begrenzen ons tegelijkertijd.

Een belangrijk identiteitsverschaffend middel is het verhaal. Deze leesgroep bezint zich kritisch op specifieke, stereotype verhaalstructuren die ten grondslag liggen aan 'family narratives'. Welke configuraties doen zich voor om de relaties tussen vaders, moeders en kinderen te duiden? Wie is in deze configuratie subject, wie object en hoe inwisselbaar zijn deze posities?

Bewegen en gezondheid I en II

(docent: dr F. Verstappen)

Cursusdag: Donderdagochtend vanaf 5 november en maandagochtend vanaf 26 oktober 1998.

Cursus I bestaat uit zes theorie- en twee praktijklessen. Cursus II bestaat uit vijf lessen waarin theorie en praktijk worden gecombineerd.

De cursusprijs bedraagt voor cursus I f 255,00 en voor cursus II f 200,00, beide inclusief cursusmateriaal en koffie/thee.

Inhoud: Deze cursussen zijn ontwikkeld voor diegenen die er zeker van willen zijn dat bewegen ook gezond bewegen is. De doelstelling is dan ook het verkrijgen van inzicht in lichaamsfuncties die een rol spelen bij bewegingsactiviteiten. Cursus I is de basiscursus. Cursus II is een vervolgcursus, waarin theorie en praktijk samen de basis vormen voor het zelfstandig opzetten van een verantwoord fitheidsprogramma.

De visualisering van het lichaam

(blokcoördinator: dr J. van Dijk)

Cursusdag: dinsdagochtend vanaf 13 oktober 1998.

De cursus bestaat uit 4 aanschuifcolleges. De cursusprijs bedraagt f 45,00, inclusief reader.

Inhoud: Sinds de negentiende eeuw zijn steeds nieuwe visualiseringstechnieken geïntroduceerd om de binnenkant van het lichaam te reproduceren. Deze technieken, gebruikt in de medische sector, hebben zich altijd ontwikkeld in samenhang met culturele representatievormen en media. In het licht van deze constatering worden de volgende colleges gegeven:

1. Geschiedenis van de anatomische illustratie

2. Muybridge en Marey

3. De ontwikkeling van de röntgenologie vanaf 1895

4. De ideologische rol van de visualiserings-technieken buiten de medische context.

De volgende cursussen gingen reeds van start:

▶ **De mens verkaveld**▶ **Oud-'Limburgse' gerechtelijke archieven**▶ **Antropologie III; Ziekten: Een disbalans tussen natuur en cultuur**▶ **Europa** (in samenwerking met het Seniorenstudium Rheinisch-Westfalische Technische Hochschule Aachen)

Voor inlichtingen of de aanvraag van een uitgebreide cursusbrochure kunt u contact opnemen met: HOVO-UM, Postbus 616, 6200 MD Maastricht: 043-3883550.

WETENSCHAPS- WINKEL

<http://www.unimaas.nl/~wswinkel>

e-mail: wetenschapswinkel@sz.unimaas.nl

De afgelopen maanden verschenen vanuit de Wetenschapswinkel weer diverse rapporten over vaak typisch Limburgse problemen, aangedragen door een diversiteit aan Limburgse organisaties. Een selectie

Ouderen in Meerssen nu en straks

Op verzoek van de Seniorenraad Meerssen onderzocht Lidwien Hamers, inmiddels afgestudeerd als cultuurwetenschapper, welke problemen van ouderen in de nabije toekomst in de gemeente Meerssen te verwachten zijn. Zij hield hiertoe een dubbele enquêteronde onder een twintigtal deskundigen en betrokkenen (sleutelfunctionarissen).

Concoursen in de Limburgse blaasmuziek

Discussies over het concourssysteem in de blaasmuziek zijn zo oud als de georganiseerde blaasmuziek zelf. Op verzoek van de Limburgse Bond van Muziekgezelschappen ging cultuurwetenschapper Patricia Kools na welke opvattingen bij muzikanten, dirigenten, bestuursleden en andere betrokkenen leven over functie en betekenis van het huidige concourssysteem. Op grond van deze inventarisatie komt ze tot een aantal scenario's: schetsen van de wijze waarop men het concourssysteem zou kunnen wijzigen en de mogelijke gevolgen die daaruit voortvloeien.

Buitenschoolse opvang in Maastricht. Een behoeftepeiling

Op verzoek van de Stichting Kinderopvang Maastricht (KiM) onderzocht Ruud Kerpen, afgestudeerd bedrijfseconoom, de behoefte aan buitenschoolse opvang in Maastricht.

Hij enquêteerde niet alleen ouders maar ook kinderen. Behalve een kwantitatieve duiding van de omvang van de behoefte gaat hij ook in op de aard van de wensen ten aanzien van buitenschoolse opvang.

De Andere Kant: daklozen, thuislozen en marginaal gehuisvesten in Oostelijk Zuid-Limburg

Op verzoek van de Stichting Regionale Instelling voor Maatschappelijke Opvang Oostelijk Zuid-Limburg onderzocht Marieke Musch, doctoraalstudente Geestelijke Gezondheidskunde, de zorgbehoeften bij daklozen, thuislozen en zogeheten marginaal gehuisvesten, alsmede de verschillen in behoeften bij deze drie groepen. Op basis van interviews bij negentig leden van de genoemde categorieën komt ze ook tot enkele typologieën van dak- en thuislozen.

Vrouwenhulpverlening in Limburg: een verplichte halte ?!

Op verzoek van de Stichting Symbiose ging Debbie Smit, doctoraalstudente Theorie der Gezondheidswetenschappen, na hoe het staat met de integratie van de principes van de vrouwenhulpverlening in de reguliere hulpverlening in Limburg.

Rivierbeelden van de Grensmaas, bewoners aan het woord

In het kader van het "interfacultair onderzoeksproject Grensmaas" ondervroeg cultuurwetenschapper Bram Heijkers bewoners van dorpen langs de Grensmaas over hun beeld van het Maaslandschap en over hun standpunt ten aanzien van de uitvoering van het Grensmaasproject. Eén van zijn opmerkelijke en belangwekkende conclusies is, dat het landschap, dat de bewoners voor ogen staat na voltooiing van het project, nogal verschilt van de plannen van de professionele natuurontwikkelaars. De bewoners staan meer een boeren natuur voor, een afwisselend landschap met intieme plekjes, waarin men zich verbonden voelt met het eigen verleden. De nu geplande natuurontwikkelingsgebieden daarentegen zijn wild en herkenbare landschappelijke structuren zijn hierin goeddeels verdwenen.

Bovengenoemde rapporten zijn op aanvraag te verkrijgen bij het bureau van de Wetenschapswinkel, Postbus 616, 6200 MD Maastricht, tel.: 043-3883120, fax: 043-3257428.

Ook kunt u een overzicht ontvangen van alle tot nu toe in 1998 en in eerdere jaren bij de Wetenschapswinkel verschenen rapporten. Wellicht bent u ook betrokken bij een non-profit-organisatie die haar voordeel kan doen met onderzoek door doctoraalstudenten of recent afgestudeerden van de Universiteit Maastricht. Bel, schrijf, fax of mail ons dan.

UNIVERSITEIT MAASTRICHT

Postadres: postbus 616
6200 MD Maastricht
<http://www.unimaas.nl>

INFORMATIE OVER OPLEIDINGEN

De volgende opleidingen worden aan de UM verzorgd:

CULTUUR- EN WETENSCHAPSSTUDIES (richt zich op de belangrijke vragen in de moderne westerse cultuur en samenleving);

ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE: Economie (Algemene Economie, Bedrijfseconomie, International Management, International Economic Studies), Econometrie/Econometrics, Internationale Bedrijfskunde, Fiscale Economie.

GENEESKUNDE:

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN (bestudeert factoren die de gezondheid begunstigen dan wel bedreigen, en onderzoekt hoe die te beïnvloeden zijn);

KENNISTECHNOLOGIE (haakt in op moderne technologische ontwikkelingen vanuit het perspectief van informatica, wiskunde en multimedia);

MILIEUGEZONDHEIDSKUNDE (onderzoekt de invloeden van milieueverontreiniging op de menselijke gezondheid);

PSYCHOLOGIE;

RECHTEN: Nederlands Recht, Fiscaal Recht, European Law School.

Voor algemene informatie over deze studies:

STUDIE-INFORMATIELIJN 0900-86 89

STUDIEKIEZERS op het Internet: <http://www.unimaas.nl/~studies/>

FACULTEITEN op het Internet:

<http://www.unimaas.nl/faculteiten.html>

INFORMATIE OVER POSTDOCTORALE OPLEIDINGEN

Algemeen

MAASTRICHT ACADEMY (stimuleert marktgericht postdoctoraal onderwijs, dat niet direct gerelateerd is aan het reguliere onderwijsaanbod van de UM) 043-3 882501

Economie

REGISTERACCOUNTANT 043-3 883780

CONTROLLER 043-3 883780

INTERNATIONAL CONTROLLER (i.s.m. de UvA) 043-3883780

Rechten

MAGISTER IURIS COMMUNIS (Master of Law) 043-3 883038

Gezondheidswetenschappen

MASTER OF PUBLIC HEALTH 0900-86 89

MASTER OF HEALTH PROFESSIONS EDUCATION 0900-86 89

A&O-DESKUNDIGE ARBODIENST (i.s.m. RUG) 043-3882501

Cultuurwetenschappen

MASTER OF EUROPEAN STUDIES ON SOCIETY, SCIENCE AND TECHNOLOGY (ESST) 043-3 883384

Geneeskunde

WETENSCHAPPELIJK ILLUSTRATOR (POST-HBO) 0900-86 89

TOXICOLOGIE 0900-86 89

INFORMATIE OVER HET CURSUSAANBOD

HOVO (verzorgt cursussen voor vijftigplussers die in een aangepast tempo hoger of academisch onderwijs willen volgen)

043-3 883151

Internet:

<http://www.unimaas.nl/~bulletin/studenten/hovomed.html>

ACADEMIE VOOR ONDERNEMERSCHAP (biedt onderwijs aan met specifieke aandacht voor het midden- en kleinbedrijf)

043-3 882501

WORLDNETH (verzorgt specifieke taalcursussen) 043-3 883950

INFORMATIE VOOR BEDRIJVEN EN INSTELLINGEN

CONTACTPUNT UNIVERSITEIT-BEDRIJFSLEVEN:

I. Kuppen (PR&Voorlichting) 043-3 882058

E-mail: I.KUPPEN@VOORLICHTING@UNIMAAS.NL

Internet: <http://www.unimaas.nl/~contact>

BUREAU KENNISTRANSFER 043-3 883122

Internet: <http://www.unimaas.nl/~brkennis>

Voor een overzicht van onderzoeksinstituten aan de UM:

<http://www.unimaas.nl/instituten.html>

INFORMATIE OVER HULP AAN BEGINNENDE ONDERNEMERS

MINCKELERSFONDS (geeft financiële steun aan startende ondernemers die zijn afgestudeerd of werken aan de UM)

043-3 883122

Internet: http://www.unimaas.nl/~entrepre/fr_minc.htm

T&P-PROJECT (verleent fiscale, financiële, juridische en marketingtechnische hulp aan startende ondernemers in de Euregio)

043-3 883122

Internet: http://www.unimaas.nl/~entrepre/fr_tep.htm

INFORMATIE VOOR AFGESTUDIÉERDEN

ALUMNICOÖRDINATOR (centraal aanspreekpunt voor algemene informatie over het alumnibeleid van de UM).

M. Olivers 043-3 883196

E-mail: Maurice.Olivers@SZ@UniMaas.NL

ALUMNIVERENIGINGEN: zie onder 'mededelingen'

LOOPBAAN ADVIES CENTRUM (geeft persoonlijk advies over studiekeuzes en de verdere ontwikkeling van de (studie) loopbaan aan studenten en pas afgestudeerden) 043-3 883518

E-mail: Marloes.Rikhof@SZ@UniMaas.NL

INFORMATIE OVER CULTURELE ACTIVITEITEN

STUDIUM GENERALE (zie ook 'mededelingen') 043-3 883540

E-mail: M.vanOoij@SG@UniMaas.NL

Internet: <http://www.unimaas.nl/~generale>

ALUMNIDAG 17 OKTOBER 1998

PROGRAMMA

Openingsprogramma

Lokatie: Tongersestraat 53

Vanaf 10.00 uur Ontvangst en Infomarkt

11.00 uur

- ▶ Welkom door prof.dr. A.C. Nieuwenhuijzen Kruseman, rector magnificus
- ▶ Groei en Bloei; van Rijksuniversiteit Limburg naar Universiteit Maastricht door dr. K.L.L.M. Dittrich, voorzitter College van Bestuur
- ▶ Wat heeft een Maastrichtse afgestudeerde dat een ander niet heeft? door prof.dr.H.G. Schmidt, hoogleraar onderwijspsychologie
- ▶ 10.000 afgestudeerden

12.00 uur Naar de faculteiten

Facultaire programma's

Faculteit der Algemene Wetenschappen

Locatie: Tongersestraat 6

12.00 uur Lunch

13.30-16.30 uur Na de lunch staat het thema 'De ontwikkeling van Kennistechnologie in de volgende eeuw' centraal. Samen met studenten, wetenschappers en afgestudeerden van de faculteit willen we van gedachten wisselen over het vakgebied, de opleiding en de entree op de arbeidsmarkt.

Faculteit der Cultuurwetenschappen

Locatie: Kapoenstraat 2

12.00 uur: Lunch met oud-studiegenoten en (oud)-docenten

13.30 uur-16.30 uur: Welkomstwoord door prof. dr. ir. W.E. Bijker, decaan
Ontwikkelingen in het CWS-curriculum
CWS-afgestudeerden: waar zijn ze terechtgekomen?
Themaprogramma 'Oude en nieuwe media'.
Begeleiding: dr. J. Baetens, docent Visuele Cultuur en N. Goossens, medewerker van de multimediawerkplaats

Oude media:

In het kader van het onderdeel 'oude media' zal een bezoek worden gebracht aan het drukkerijmuseum 'De Historische Drukkerij Maastricht'. Graficus R. Glazer zal aan de hand van voorwerpen uit de collectie een voordracht houden over het ontstaan van en de ontwikkelingen in de druk-kunst.

Nieuwe media:

Sinds 1997 heeft de faculteit de beschikking over een multimediawerk-plaats. De multimediawerkplaats biedt de gebruikers een aantal faciliteiten zoals het beschikbaar stellen van een digitaal beeldarchief, het inscannen van beeldmateriaal en het werken met computerondersteunde onderwijs-vormen.

Tijdens het derdejaarsblok 'Visuele verbeelding en oorlog' wordt gebruik gemaakt van een blokboek in de vorm van een hypertext-document, waar-aan de studenten zelf bevindingen toevoegen. Hiervan zal een demonstratie plaatsvinden.

Voor informatie over het programma van de Faculteit der Cultuurweten-schappen kunt u contact opnemen met Marjan Melkert, tel. 043-388 3449

Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde

Locatie: Tongersestraat 53

De Maastrichtse Economen Vereniging (MEV) en de Faculteit der Econo-mische Wetenschappen en Bedrijfskunde presenteren met veel genoegen het middagprogramma voor alle afgestudeerde economen in het kader van de Update 1998: stap 8 van de zevensprong. Het programma ziet er als volgt uit.

12.15 uur Parallele lezingen van de vakgebieden organisatie, marketing, berichtgeving, financiering, algemene economie.

13.30 uur Lunch

15.00 uur Lezing

Faculteit der Geneeskunde

Locatie: Universiteitssingel 50

12.00 uur Met de bus naar de Universiteitssingel 50

12.30 uur Lunch met oud-studiegenoten en (oud)-docenten

14.00 uur ▶ Welkom door prof.dr C Greep

- ▶ Up-date curriculum Geneeskunde, lezing waarin in vogelvlucht de belangrijke veranderingen en de stand van zaken van de opleiding geneeskunde worden belicht.

14.30-16.00 uur Diverse activiteiten

- ▶ De alumnitoeft: meet uw medische kennis en vaardigheden in de computermatige competentietoets
- ▶ De onderwijsgroep: voor wie het niet laten kan
- ▶ Ontwikkelingen in het onderzoek van de Faculteit der Geneeskunde
- ▶ Media en technologie in het medisch onderwijs

Faculteit der Gezondheidswetenschappen

Locatie: Universiteitssingel 50

12.00 uur Met de bus naar de Universiteitssingel 50

Welkom door prof.dr. H. Maarse, decaan FdGW

Lezing "Ontwikkelingen in de zorg: de invloed op de FdGW" door Prof. dr. C. Spreeuwenberg, hoogleraar en directeur vakgroepgemeenschap Zorgwetenschappen

13.00 uur Lunch

14.00 uur Onderwijsgroepsbijeenkomsten; de arbeidsmarkt.

In groepen wordt vanuit diverse invalshoeken de positie van de gezondheidswetenschappers op de arbeidsmarkt behandeld.

15.00 uur Plenaire terugkoppeling en nabespreking van de resultaten van de onderwijsgroepsbijeenkomsten.

15.30 uur Informatiemarkt met presentatie van onder andere alumniverenigingen werving-en selectieburo's.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Locatie: Bouillonstraat 3

12.00 uur Lunch

13.30 uur: Welkomstwoord en opening door Prof. Mr G.P.M.F. Mols, decaan.

13.45 uur: lezing door Prof.mr Th.C. van Boven, Hoogleraar internationaal recht over het Internationale strafhof.

14.30: Drie parallel sessies;

- ▶ Recente ontwikkelingen in het strafrecht, door prof. mr G.P.M.F. Mols, hoogleraar straf- en strafprocesrecht.
- ▶ Recente ontwikkelingen in het bestuursrecht, door prof.mr F.A.M. Stroink, hoogleraar staats- en administratief recht.
- ▶ Recente ontwikkelingen in het privaatrecht, door mr. J.M. Smits, universitair hoofddocent privaatrecht.

15.30 uur: Recente ontwikkelingen op het gebied van de internationalise-ring binnen de faculteit, met name de European Law School, door Prof.mr A.W. Heringa, voorzitter van de Opleidingscom-missie van de European Law School.

Ter afsluiting: Het PreuvUMint

16.30-19.00 uur

lokatie: Tongersestraat 53

Even bijpraten bij een drankje in de Biergarten of Champenoise bar en even 'preuve' van de varkensreepjes in wieckse witte, konijn op Limburgse wijze, rommedou met appelstroop of gestoofde runderpoulet met Mestreechs Aajd.

